

Jaarstukken 2023

→ www.kapelle.nl

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Opbouw.....	4
Programma's	7
Programma Bestuur en veiligheid.....	7
Programma Wonen en voorzieningen.....	15
Programma Sociaal Domein.....	18
Programma Economische versnelling en toerisme.....	24
Programma Klimaat, energie en milieu.....	27
Programma Leefomgeving en mobiliteit.....	32
Overzicht Middelen	37
Paragrafen	42
Paragraaf Lokale heffingen.....	42
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	47
Paragraaf Financiering.....	52
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	54
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	62
Paragraaf Verbonden partijen.....	73
Paragraaf Grondbeleid.....	82
Jaarrekening.....	85
Balans.....	101
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling.....	102
Rechtmatigheidsverantwoording door het college.....	130
Beleidsindicatoren	148

Inleiding

Met de jaarrekening en het jaarverslag leggen wij verantwoording af over het door ons gevoerde bestuur. Onder voorbehoud van later in rechte gebleken onregelmatigheden, ontlast de vaststelling van de jaarrekening ons voor het daarin verantwoorde financieel beheer. Na vaststelling dienen wij de jaarstukken voor 15 juli bij de Gedeputeerde Staten van Zeeland in. En versturen wij deze aan het Centraal Bureau voor Statistiek.

Nieuw in 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Tot en met het boekjaar 2022 gaf de accountant een verklaring af over het getrouwe en rechtmatige beeld van de jaarrekening. Sinds 2023 is het college verantwoordelijk voor het afgeven van een verklaring over het rechtmatige beeld. De accountant blijft deze rechtmatigheidsverklaring controleren op getrouwheid. Een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording wordt gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering.

Leeswijzer

Jaarverslag: Programmaverantwoording en paragrafen

De programmaverantwoording geeft, naast kernpunten, inzicht in de inspanningen die wij hebben uitgevoerd om invulling te geven aan de door uw raad geformuleerde kernpunten. Ook wordt aangegeven wat de programma inspanningen hebben gekost.

De beleidsindicatoren zijn verplichte indicatoren, vastgesteld door de overheid. Veel gegevens over 2023 en sommige gegevens uit eerdere jaren zijn (nog) niet beschikbaar. De meeste actuele gegevens staan op www.waarstaatjegemeente.nl.

De paragrafen bevatten de verantwoording van wat in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen. Met de paragrafen wordt beoogd een dwarsdoorsnede te geven van onderwerpen die in meerdere programma's terugkomen. Ook wordt een paragraaf benut om een onderwerp extra te belichten.

Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit diverse overzichten:

- het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten met hierin de begrote baten en lasten en de gerealiseerde baten en lasten;
- mutaties reserves: de werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- het gerealiseerde resultaat;
- toelichting op de voornaamste over- en onderschrijdingen die na de vastgestelde begrotingswijzigingen hebben plaatsgevonden en van de mutaties in de reserves;
- het overzicht van incidentele baten en lasten;
- het overzicht structurele onttrekking reserves;
- naast de cijfers per balansdatum worden tevens de cijfers van het vorige balansjaar opgenomen voorzien van een toelichting op de mutaties;
- realisatie per taakveld;
- verdeling programma/taakveld.

Alle bedragen in tabellen zijn x € 1.000 (of anders aangegeven).

Opbouw

Deze jaarstukken zijn opgezet in de structuur van de begroting 2023, die op haar beurt weer is ontleend aan de raadscontourennota. Zo sluiten de ambities en de financiële vertaling logisch op elkaar aan.

Inspanningen

De kolom inspanningen is ongewijzigd overgenomen uit de vastgestelde begroting. Wel zijn er in sommige gevallen nieuwe inspanningen, of inspanningen uit het vorige begrotingsjaar via overheveling toegevoegd. Deze zijn te herkennen aan het uitroepteken.

Status: De kolom 'status' geeft per inspanning inzicht in de bereikte (tussen)resultaten en de geboekte voortgang. Daarbij ligt de nadruk op de beleidsmatige- en inhoudelijke aspecten van de inspanningen. Daarnaast wordt ook de voortgang gerapporteerd. De status wordt weergegeven met de volgende tekens:

- De inspanning is gereed.
- De inspanning wordt uitgevoerd, maar de planning loopt door in 2024.
- De inspanning vergt een inhoudelijke heroverweging.
- De inspanning is uitgesteld.
- Een nieuwe inspanning die niet opgenomen was in de begroting 2023. Als deze inspanning is afgerond is hier ook opgenomen.

Budget: De kolom 'budget' geeft de financiële stand van zaken per inspanning weer en wordt met de volgende tekens weergegeven:

- De inspanning is binnen het budget gebleven met een kleine onder- of overschrijding van maximaal €15.000.
- Inspanning heeft het budget onderschreden of overschreden met meer dan €15.000. De toelichting is te vinden in het onderdeel jaarrekening.
- Budget is (nog) niet benut en is via een begrotingswijziging overgeheveld naar 2024.

Toelichting: De kolom 'toelichting' bevat een nadere uitleg over hetgeen in de kolommen 'status' en budget' is opgenomen.

Financieel resultaat

Resultaat 2023	Primaire begroting	Gewijzigde begroting	Jaarrekening
Bestuur en veiligheid	2.480	1.160	912
Wonen en voorzieningen	3.265	3.747	3.771
Sociaal Domein	11.220	12.033	11.722
Economische versnelling en toerisme	521	438	-522
Klimaat, energie en milieu	137	195	184
Leefomgeving en mobiliteit	4.404	5.007	4.994
Subtotaal programma's	22.027	22.579	21.061
Middelen	-25.962	-28.023	-28.197
Overhead	5.122	4.745	4.557
Vennootschapsbelasting	51	51	48
Totaal	1.239	-648	-2.532
Mutatie reserves	-1.367	-1.380	-1.156
Resultaat	-128	-2.028	-3.688

Resultaat

Het boekjaar sluit af met een positiefsaldo € 3.688.000 bij het vaststellen van de gewijzigde begroting was het positiefsaldo € 2.028.000.

Toelichtend overzicht met de grootste mee- en tegenvallers in de jaarrekening ten opzichte van de primaire begroting.

Saldo primatieve begroting 2023**-128**

1. Bestuur en Veiligheid
2. Wonen en voorzieningen
3. Sociaal Domein
5. Klimaat, energie en milieu
6. Leefomgeving en mobiliteit
6. Leefomgeving en mobiliteit
90. Middelen
90. Middelen
90. Middelen
Overig

Meevallers:

Opvang vluchtelingen Oekraïne 1.823
Grondverkoop en hogere baten erfpachten bouwgrond 167
Terug ontvangen Jeugdhulp 221
SPUK CDOKE 270
Betho bonus 2023 119
Aanleg glasvezelkabel 109
Rentebaten 184
Algemene uitkering (incl energietoeslag) 607
Dividend deelnemingen 1.187
Omgevingsvergunningen 163
Winstneming GREX 885

Totaal meevallers**5.735**

3. Sociaal domein
3. Sociaal Domein
3. Sociaal Domein
5. Klimaat, energie en milieu
5. Klimaat, energie en milieu
6. Leefomgeving en mobiliteit
6. Leefomgeving en mobiliteit
91. Overhead
Meerdere programma's
Mutaties Reserves
Overig

Tegenvallers:

BUIG/BBZ 80
Lagere eigen bijdrage als gevolg van niet afschaffen abonnementstarief 170
Energietoeslag 2022 en 2023 640
SPUK CDOKE 137
Afvalinzameling 85
Onderhoud wegen/ meerkosten herstraatwerk 149
Bestemmingsplannen nieuwe Grex-en 97
Hogere bijdrage GR de Bevelanden 190
Hogere bijdrage 2023 SWVO en afrekening 2022 366
Alle programma's 219
Saldo overige kleine mutaties 42

Totaal tegenvallers**2.175****Voordelig rekeningsaldo 2023****-3.688**

Programma's

Programma Bestuur en veiligheid

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	Sterk bestuur			
1.1	We creëren financiële ruimte zodat de gemeenteraad ruimte heeft te bepalen op welke manier zij zich door willen ontwikkelen in het dualisme.	☹️	€	In overleg met het presidium voeren we de 'Quick Scan Lokale Democratie' uit. Ter voorbereiding hiervan is een werkgroep gevormd met daarin zowel een inwoner als bestuurlijke- en ambtelijke vertegenwoordiging. Een extern expert bereidt de vragen voor. De Quick Scan Lokale Democratie start in 2024.
1.2	We onderzoeken in hoeverre we de positie van de gemeenteraad kunnen versterken door structureel extra ondersteuning bij de griffie te realiseren.	✓	€	In opdracht van de gemeenteraad is het rapport 'GriffieFIT' opgesteld. Op basis hiervan heeft de werkgeverscommissie urenbreiding van de griffie voorgesteld. Daarnaast breidt ook de ondersteuning gedeeltelijk uit. Deze zijn meegenomen in de begroting 2024.
1.3	We onderzoeken de mogelijkheden om de informatievoorziening aan de gemeenteraad te vergemakkelijken, bijvoorbeeld door het verbeteren van een digitale raadsomgeving.	☹️	€	- De training over het gebruik van het raadsinformatiesysteem heeft ook dit jaar weer plaatsgevonden. Hier zijn een aantal suggesties gedaan om knelpunten op te lossen. Waar mogelijk zijn deze doorgevoerd. - De actuele lijst van toezeggingen is inmiddels een vaste bijlage van de LIS bij elke vergadering. - Daarnaast wordt op dit moment gewerkt aan een update van de verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning. Deze ligt in 2024 voor.
1.4	We onderzoeken in hoeverre de Global Goals voor ons als referentiekader kunnen dienen.	Ⓟ	€	Deze inspanning verschuift naar volgend jaar vanwege prioritering van werkzaamheden.
	Regionale samenwerking			

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
1.5	Zodra meer duidelijk is over de nieuwe wet gemeenschappelijke regelingen actualiseren we de nota verbonden partijen.	✓	€	Het rapport 'Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland' is geactualiseerd. Op 18 april is uw raad hierover bijgepraat. Tijdens de raadsvergadering van 4 juli zijn de begrotingen van de verschillende GR'en behandeld. In oktober is de samenstellingscommissie gestart met de evaluatie van dit traject. De uitkomsten van de evaluatie zijn opgenomen in een actualisatie van het rapport. Dit rapport komt in 2024 beschikbaar.
1.6	We werken op strategisch niveau samen met de Bevelandse gemeenten en onze maatschappelijke partners in het Bestuurlijk Platform de Bevelanden. We geven uitvoering aan de strategische agenda ter bevordering van de brede welvaart in regio de Bevelanden.	✓	€	De voortschrijdende strategische agenda van de regionale samenwerking via het Bestuurlijk Platform de Bevelanden concentreert zich op de thema's: • Actielijn 'Beweging op de Bevelandse woningmarkt'; flexwonen, regionale woon(zorg)visie/volkshuisvestingsprogramma en de Zeeuwse woondeal. • Actielijn 'Beleving op de Bevelanden'; Interreg-project (Be)leefbare Schelde, toeristische promotie, handreiking aanpak vitale vakantieparken, toekomstbestendig houden en maken van toeristische sector, afstemming beleid omgevingsverordening, toeristische marketing Zeeland, routenetwerk Zeeland, maatwerkrapportage toerisme op de Bevelanden. • Actielijn 'Economie'; regionaal bedrijventerreinprogramma en promotie. • Actielijn 'Duurzaamheid'; bestrijding energiearmoede, netcongestie, verduurzamen bedrijventerreinen en verstrekken energievouchers.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
1.7	We zetten in op het robuuster maken van de huidige GR Samenwerking de Bevelanden. Dit doen we door:			
	- Het opstellen van een visie op de GR en deze vertalen naar DVO's.	✓	€	Inmiddels vonden er drie heisessies plaats met MT's van zowel de GR als de Bevelandse gemeenten. Tijdens deze sessies is gekomen tot een visie op de GR en de samenwerking. De deelnemersoverleggen vertalen deze naar nieuwe, geactualiseerde DVO's per taakveld. Deze zijn in 2024 gereed voor vaststelling.
	- Het actualiseren van de P&C cyclus.	✓	€	De P&C cyclus is geactualiseerd.
	- Een cultuurtraject met de GR organisatie.	✓	€	In het kader van het cultuurtraject is een missie en een visie geformuleerd. De volgende stap is de implementatie van die visie en missie. Ook als gemeente merken we dat we positieve stappen zetten in de samenwerking.
1.8	We sluiten aan bij de K80. Een netwerk van 80 kleine gemeenten in Nederland waarbij we kennis uitwisselen en een gezamenlijke lobby voeren naar het Rijk en Europa.	✓	€	Op initiatief van de K80 is op het VNG-congres een motie ingediend over bijvoorbeeld de langjarige solide duurzame gemeentefinanciën of de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet voor kleine gemeenten. Dit zijn voorbeelden van hoe we samenwerken met andere kleine gemeenten. We nemen regelmatig deel aan diverse activiteiten en bijeenkomsten van de K80.
	Uitvoeringskracht			
1.9	We realiseren een netwerkorganisatie waardoor uiteindelijk de huidige structuur wordt vervangen door een structuur die past bij het karakter van een netwerkorganisatie.	✓	€	De nieuwe structuur is in hoofdlijnen gereed en intern besproken. Ook de OR heeft positief gereageerd. Op basis van de nieuwe structuur wordt nu een nieuw organisatiebesluit opgesteld en ter vaststelling aan het college voorgelegd.
	Burger- en overheidsparticipatie			
1.10	We geven uitvoering aan het onlangs vastgestelde participatiebeleid.	✓	€	Naar aanleiding van de evaluatie van het participatiebeleid in de gemeenteraad hebben we dit jaar een digitaal participatieplatform aangeschaft. De verdere inrichting hiervan volgt in 2024.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
1.11	Het college en de gemeenteraad bezoeken de vier kernen. Het doel hiervan is om inwoners uit te nodigen en te motiveren met goede ideeën en initiatieven te komen. Gezamenlijk reflecteren we op de aanpak.	✓	€	Tijdens de bestuursdag op 7 juli is er een door middel van een rondrit met een bus een bezoek gebracht aan alle kernen. Tijdens de rondrit zijn belangrijke ontwikkelingen in onze gemeente benoemd. Tegelijkertijd hebben er tijdens deze dag diverse werkbezoeken plaatsgevonden in Kapelle, Eversdijk, Schore en Wemeldinge.
	Dienstverlening en communicatie			
1.12	We stellen een nieuwe Nota Dienstverlening op.	☹	€	Het is nog niet gelukt om de vacature van adviseur Dienstverlening in te vullen. Daarom is dit jaar geen nieuwe nota opgesteld.
1.13	We geven uitvoering aan de communicatienota. Dit doen we door:			
	- Verder te professionaliseren door o.a. het ontwikkelen van een nieuwe huisstijl gelijktijdig met de herinrichting van het gemeentehuis.	✓	€	- De nieuwe huisstijl is op 28 november aan u gepresenteerd en op 6 december gelanceerd voor onze hele gemeente. - Uw raad is op 7 november voor het eerst beeldvormend bijgepraat over de huisvesting. We werken toe naar het voorleggen van scenario's in 2024.
	- Duidelijke taal te gebruiken (Direct Duidelijk).	✓	€	We geven doorlopend uitvoering aan de uitgangspunten vanuit Direct Duidelijk door o.a. de inzet van taalcoaches en nieuwe medewerkers op te leiden.
	Digitalisering en datagedreven werken			

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
1.14	We geven uitvoering aan de i-Visie door uitvoering te geven aan de volgende speerpunten:			Voor de uitwerking van de i-Visie is een begrotingswijziging aangeboden door GR de Bevelanden. Deze is inmiddels vastgesteld door het AB.
	- Speerpunt 1 Versterken contact met de klant door te investeren in digitale vaardigheden en innovatie in digitale dienstverlening.			Nog niet opgenomen in de prioriteiten en daardoor nog niet duidelijk welk budget hiervoor nodig is.
	- Speerpunt 2 Ontwikkelen van een toekomstgerichte, duurzame ICT-organisatie door het borgen van continuïteit en veiligheid van de virtuele werkomgeving.			Dit speerpunt heeft prioriteit gekregen in de uitwerking van de i-Visie. Onderdelen hiervan zijn het waarborgen van de continuïteit van onze digitale werkomgeving, werken met duidelijke architectuurprincipes (architectuurprincipes zijn regels die richting en structuur geven aan het ontwerp van onder meer de applicaties en techniek) en gestandaardiseerde hardware. Waarbij de focus ligt op informatieveiligheid bij alle inrichtingsvraagstukken.
	- Speerpunt 3 Datagedreven werken, door het verbeteren van de kwaliteit van data en door het aanschaffen van diverse toepassingen.			Nog niet opgenomen in de prioriteiten en daardoor nog niet duidelijk welk budget hiervoor nodig is.
	- Speerpunt 4 Digitale samenwerking, het mogelijk maken van zowel interne als externe digitale samenwerking met (keten)partners en aansluiten op landelijke en regionale voorzieningen.			De I-Visie geeft de stip op de horizon weer. Deze stip helpt de komende jaren bij het maken van keuzes binnen deze gebieden met als doel om over 5 jaar een stabiele toekomstbestendige organisatie te hebben staan. Om de investeringen en de doorlooptijd te regelen is structureel een budget opgenomen. Het budget is flexibel in te zetten en niet op voorhand geormerkt aan projecten. Dit biedt de kans om samen met de deelnemers in goed overleg keuzes te kunnen maken.
1.15	We geven uitvoering aan de i-Visie door;			
	- Gezamenlijk met de andere Bevelandse gemeenten een programmamanager aan te trekken.			Een externe projectmanager is aangetrokken om de benoemde prioriteiten uit de i-Visie nader uit te werken.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	- Gezamenlijk met de gemeente Borsele een data-analist in te huren voor het verder implementeren van datagedreven werken.	✓	€	De data-analist houdt zich onder andere bezig met bijvoorbeeld projecten op het gebied van duurzaamheid (energie-labels), afval, jeugddashboard en WMO.
	Veiligheid			
1.16	We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsbeleid Oosterscheldebekken 2023-2026 door:			
	- In te zetten op digitale criminaliteit, ondermijning, zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid, veilige en duurzame leefomgeving en verkeersveiligheid.	✓	€	We hebben een uitvoeringsprogramma opgesteld en geven hier met de gemeenten in de Oosterscheldebekken uitvoering aan. Zo hebben we dit jaar: • een Jeugd Preventie Convenant en een schoolveiligheidsconvenant afgesloten; • door de politie gecontroleerd op o.a. hardrijden; • ingezet op een zomeraanpak voor Wemeldinge; • ingezet op de aanpak tijdens jaarwisseling; • diverse casuïstiek behandeld, waarbij sprake was van ondermijning, vandalisme of overlast.
	- Dit beleid jaarlijks te monitoren op basis van data en dialooggesprekken te voeren om data te duiden en beleid waar nodig aan te passen.	✓	€	Op 1 juni vond een bijeenkomst met professionals in Zeeland plaats. Aan de hand van de gesprekken die zijn gevoerd en de analyses die zijn gemaakt werken we aan een geactualiseerd Uitvoeringsprogramma voor de Oosterscheldebekken.
1.17	We geven uitvoering aan de Zeeuwse Norm Weerbare Overheid. De maand oktober staat in het teken van extra bewustzijn op het gebied van weerbaarheid, ondermijning en integriteit.	✓	€	In september zijn wij aangesloten bij de 'Zeeuwse maand van de weerbare overheid'. Medewerkers waren aanwezig bij verschillende trainingen.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
1.18	We zetten op piekmomenten in op extra BOA-capaciteit in het kader van de handhaving van de openbare orde. Piekmomenten zijn de zomer en de jaarwisseling (zie ook het programma Leefomgeving en Mobiliteit).	✓	€	De samenwerking met Borsele en Reimerswaal is goed merkbaar. Vanaf Q3 2023 hebben wij twee handhavers. Inhuur is hierdoor afgenomen.
1.19	We geven verder uitvoering aan de handhaving op basis van het wegencategoriseringsplan. De politie controleert in overleg met de burgemeester steekproefsgewijs op snelheid op 30 km wegen.	✓	€	Zogenaamde wijkagentbuddy's werken tijdens hun dienst extra aan toezicht op verkeersfeiten. Ze worden gevoed door de wijkagenten. Het verkeerstoezicht komt hiermee op gemiddeld 5 à 6 uur per week. Hiernaast hebben de wijkagenten twee controles gehouden op snelheid van bromfietsen en scooters.
1.20	Jeugd- en jongerenwerk is er mede op gericht dat jongeren minder overlast veroorzaken. Dit doen we door jongeren te leren kennen, te weten wat speelt en wat de behoeften zijn. Deze informatiepositie vraagt blijvend aandacht.	😊	€	Het jongerenwerk heeft informatie verzameld over waar jeugdigen in onze gemeente behoefte aan hebben. De wens om de verworven plek (jongerencentrum) in Wemeldinge een update te geven en een soortgelijk initiatief in de kern Kapelle te ontplooiën zijn vertaald in de begroting van 2024. Social media hebben een prominente rol in de onderlinge uitwisseling van informatie tussen gemeente en jeugdigen gekregen en zullen blijvend benut worden. Het is een informatiebron om op basis daarvan afwegingen te maken t.a.v. activiteiten, maar ook beleid. Aanvullend daarop gaan we periodiek het gesprek aan met de lokale jeugd. In het laatste kwartaal is een eerste poging gedaan. Deze avond is helaas niet doorgegaan, want de belangstelling en het aantal aanmeldingen waren laag. Een nieuwe datum is gepland.
1.21	De brandweerkazernes betreffen oude gebouwen die niet te verduurzamen zijn. De Veiligheidsregio Zeeland is gevraagd na te denken over herhuisvesting.	😊	€	De VRZ heeft in juli het dekkingsplan vastgesteld met daarin een nulmeting van de huidige staat van o.a. de korpsen en kazernes in Zeeland. Dit vormt de basis voor de verdere planontwikkeling. In de tussentijd bereiden wij een bijeenkomst voor, voor raadsleden, over de VRZ waarin dit een plek krijgt.
	Asielopvang (opvang Oekraïne)			
	We zorgen voor humane opvang voor ontheemden uit Oekraïne.	✓	€	We vangen momenteel ongeveer 78 ontheemden op. We realiseerden een opvang in Wemeldinge voor een periode van 2 tot 3 jaar. Daarnaast bereiden we een opvanglocatie in Kapelle voor, de besluitvorming ligt in 2024 voor.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	We onderzoeken of beleid nodig is voor deelname aan Giro 555 en andere landelijke acties.	✓	€	Het college heeft vastgesteld dat deelname aan Giro 555 of andere landelijke acties maatwerk is. Per gebeurtenis wordt een standpunt ingenomen.
	Veiligheidsregio Zeeland			
	We ontvangen een flinke incidentele bijdrage naar aanleiding van een fout in de verdeelsystematiek.	✓	€	We hebben een eenmalige incidentele bijdrage van ongeveer 1 ton ontvangen. Dit nadat is gebleken dat de in de periode 2016-2022 de verdeelsleutel niet goed is gehanteerd. Sommige gemeenten hebben jaren te veel betaald, andere te weinig. Uw raad is hier op 26 september over geïnformeerd.

Bestuur en veiligheid	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bestuur	995	1.145	1.213
Burgerzaken en dienstverlening	406	481	498
Openbare orde en veiligheid	78	478	496
Burger- en overheidsparticipatie	20	20	10
Crisisbestrijding	1.052	2.193	2.232
Regionale samenwerking	130	130	160
Lasten	2.680	4.446	4.610
Bestuur	0	-86	-165
Burgerzaken en dienstverlening	0	0	-8
Openbare orde en veiligheid	0	-400	-415
Crisisbestrijding	-200	-2.800	-3.109
Baten	-200	-3.286	-3.697
Saldo baten en lasten	2.480	1.160	912
Mutatie reserves	-30	-80	-53
Baten	-30	-80	-53
Mutatie reserves	-30	-80	-53
Totaal	2.450	1.080	859

Programma Wonen en voorzieningen

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	Wonen			
2.1	We voeren beleid om ouderen te verleiden naar passender nieuwbouw door bij nieuwbouw levensloopwoningen te bouwen. In 2023 in Zuidhoek 3.	☹️	€	De uitgifte van bouw kavels voor projectwoningen is vooral gericht op levensloopwoningen.
2.2	We bereiden beleid voor om professionele investeerders die woningen opkopen met enkel winst als doel, te weren.	✓	€	We nemen dit aspect mee in het uitvoeringsprogramma van de nieuwe Woon(zorg)visie. (zie 2.6).
2.3	We huisvesten statushouders.	✓	€	We voldoen aan de taakstelling van het Rijk.
2.4	We stellen een Regionale visie wonen en zorg op.	✓	€	Dit nemen we op in de nieuwe Woon(zorg)visie (zie 2.6).
2.5	We onderzoeken de mogelijkheden voor alternatieve woonvormen zoals tiny houses of hofjes voor ouderen.	☹️	€	Aan de Abdijstraat, op het perceel van de voormalige Fruitschuur, is een hofje met tien ouderenwoningen (levensloop) in aanbouw. Op twee locaties realiseren we in 2024 in totaal 51 zogenaamde flexwoningen.
2.6	We actualiseren de Regionale woonvisie.	☹️	€	De nieuwe Woon(zorg)visie bieden we ter vaststelling aan de raad aan in 2024.
	Onderwijs			
2.7	We bereiden de nieuwbouw voor het IKC Wemeldinge voor.	✓	€	Na aanbesteding heeft het ontwerpteam opdracht gekregen het ontwerp van het IKC Wemeldinge en gymzaal te maken.
2.8	We bereiden de nieuwbouw voor het IKC Juliana van Stolbergschool voor.	☹️	€	Er zijn verschillende scenario's uitgewerkt en gepresenteerd aan uw raad. Twee opties inclusief planning werken we verder uit.
2.9	We stellen nieuw onderwijs(achterstanden)beleid vast.	☹️	€	Het nieuwe beleidsplan is in concept af. De inspanning wordt in 2024 afgerond.
	Cultuur en verenigingen			

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
2.10	We ontwikkelen cultuurbeleid.			Cultuurbeleid is onderdeel van het integrale plan zoals genoemd onder 3.3. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) bundelt sport, bewegen en cultuur in één thema (naast de thema's gezondheid & sociale basis en ondersteunende onderdelen) en vraagt gemeenten samenhangend beleid hierop te maken.
2.11	We betrekken jongeren meer bij kunst en cultuur.			Er is een jongeren festival georganiseerd door jongeren voor jongeren in De Vroone. Dit festival was vooral bedoeld voor opkomende bands. In oktober heeft Kapelle Cultureel een dag georganiseerd voor jongeren met workshops, graffiti, hiphop en spoken word. De jongerenwerker was betrokken bij de promotie van deze dag.
2.12	We inventariseren welke verenigingen nog kampen met teruggelopen ledenaantallen, het vertrek van vrijwilligers en/of andere problemen en bieden ondersteuning die is toegespitst op de specifieke problemen.			Op 2 november 2023 is er een verenigingsavond georganiseerd. Er zijn verschillende ideeën en projecten besproken om de verenigingen te ondersteunen op deze thema's. We werken deze ideeën verder uit zodat we hier in 2024 uitvoering aan kunnen geven. Eén van deze ideeën is een Bloesemdag waar verenigingen zich kunnen presenteren aan de inwoners van Kapelle.

Wonen en voorzieningen	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
Cultuur	669	740	747
Dorpshuizen	259	299	386
Onderwijsbeleid	740	1.109	1.162
Onderwijshuisvesting	1.000	1.137	1.241
Sport en spel	1.520	1.936	2.027
Volkshuisvesting	291	359	313
Lasten	4.478	5.581	5.877
Cultuur	-4	-4	-14
Dorpshuizen	-48	-48	-138
Onderwijsbeleid	-151	-292	-294
Onderwijshuisvesting	-286	-299	-340
Sport en spel	-474	-773	-895
Volkshuisvesting	-251	-418	-426
Baten	-1.213	-1.833	-2.106
Saldo baten en lasten	3.265	3.747	3.771
Mutatie reserves	-424	-424	-414
Baten	-424	-424	-414
Mutatie reserves	-424	-424	-414
Totaal	2.841	3.323	3.357

Programma Sociaal Domein

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	Positieve gezondheid			
3.1	We continueren de uitvoering van het eenzaamheidsbeleid.	✓	€	Het vorige plan is geëvalueerd en er worden er nieuwe doelen opgesteld in het uitvoeringsplan preventie. Eén van de onderdelen waar we op ons focussen zijn de kletscorners. Hiermee zijn we gestart in 2023 in de bibliotheek in Kapelle en dit breiden we uit naar verschillende locaties binnen onze gemeente. Het doel van de kletscorners is op een laagdrempelige manier elkaar ontmoeten, van elkaar leren en een netwerk opbouwen.
3.2	We geven uitvoering aan JOGG (gezonde jeugd gezonde toekomst), het Preventieakkoord en het Sportakkoord (Specifieke Uitkering voor preventie- en sportakkoord).	✓	€	De onderwerpen vanuit JOGG, het Preventieakkoord en het Sportakkoord maken deel uit van het onder 3.3 genoemde integrale plan. De kantines van Tennisvereniging Wemeldinge en Korfbalvereniging Kapelle zijn al rookvrij. Er wordt gewerkt aan het rookvrij maken en een gezondere sportkantine voor de voetbal- en tennisvereniging in Kapelle en de Bloesem.
3.3	We actualiseren de kadernota preventiebeleid Sociaal Domein. Indien nodig zetten we nog meer in op effectieve preventieve oplossingen waardoor inwoners gezonder en zelfstandiger blijven en minder vaak een beroep hoeven te doen op Jeugdhulp, Wmo en bijstand. Uitvoering per 2024: zie meerjarenraming.	☹	€	Deze lokale ambitie werd ingehaald door de opdracht van het Rijk aan gemeenten om een integraal plan te maken over hoe wij uitvoering geven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Dit plan is bij de VNG/VSG ingediend en akkoord bevonden, hiermee ontvangen wij voor de jaren 2023 t/m 2026 via een Specifieke Uitkering (SPUK) middelen voor diverse thema's op het gebied van positieve gezondheid zoals Kansrijke Start, valpreventie, Aanpak overgewicht en obesitas, vroegsignalering alcoholproblematiek en eenzaamheid. Deze brede SPUK heeft tot doel een gezonde generatie en een houdbaar zorgstelsel in 2040 en bundelt 15 SPUK regelingen verdeelt over 3 thema's (Sport, bewegen & cultuur, Gezondheid & sociale basis en Ondersteunende onderdelen) die hieraan in samenhang met elkaar bijdragen. We hebben 2 stakeholdersbijeenkomsten georganiseerd en in september heeft het Fitfestival plaatsgevonden. Hiermee hebben we verenigingen, ondernemers, maatschappelijke partners en inwoners betrokken bij de totstandkoming van het plan voor de brede SPUK. Het actualiseren van ons lokale preventiebeleid is hierdoor vooruitgeschoven in de tijd. De inspanning wordt in 2024 afgerond.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	Inclusieve samenleving			
3.4	We geven uitvoering aan het actieplan LHBTIQ+.	✓	€	Regenboogambassadeurs lichten scholen voor. Ze spreken met diverse kerken. Een themabijeenkomst met o.a. schrijver Splinter Chabot over Coming Out heeft plaatsgevonden. We deden mee aan Week van Respect.
3.5	We geven uitvoering aan het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap en hebben daarbij extra aandacht voor de openbare ruimte.	☹️	€	De focus ligt in eerste instantie op de grootste doelgroepen inwoners die niet (goed) kunnen meedoen in de Kapelse samenleving. Het gaat dan concreet om ouderen (dementie, slecht ter been) maar ook om inwoners met GGZ-problematiek. Hoe we onze openbare ruimte inrichten kan bijdragen aan hun zelfredzaamheid. Er wordt vooral gewerkt aan het betrekken van de doelgroep en hun mantelzorgers en onderzoeken samen met hen wat er goed gaat en wat er beter kan. LINK wordt hierbij betrokken.
3.6	We zetten in op jongerenparticipatie door ze mee te laten denken over wat ze nodig hebben om problemen en overlast te voorkomen.	☹️	€	Zie 1.20.
	Motie: Jeugd Wemeldinge 2023-009 (Nieuw).	! ☹️	€	In het laatste kwartaal van 2023 is een avond gepland om met de Wemeldingse jeugd en hun ouders in gesprek te gaan over onder meer hun wensen ten aanzien van een overdekte chillplek. Deze avond is helaas niet doorgegaan, want de belangstelling en het aantal aanmeldingen waren laag. Een nieuwe datum is gepland in 2024.
	Motie: Kinderraad 2022-013 (Nieuw).	! ✓	€	Er is er een uitvoeringsplan voor de kinderraad besproken met de scholen. De directeurs van de basisscholen en de gemeente zijn overeengekomen op welke wijze de kinderraad wordt uitgevoerd. In februari 2024 heeft de eerste kinderraadsvergadering plaatsgevonden.
	Motie: Te (laten) onderzoeken of er in de gemeente Kapelle draagvlak is voor een jongerenraad en zo ja, hiervoor een initiatieven te ontplooiën 2022-015 (Nieuw).	! ✓	€	De jongerenwerker heeft gepeild of er draagvlak is voor een jongerenraad, jongeren geven aan liever betrokken te worden via social media. Door de jongerenwerker wordt Instagram actief ingezet voor vragen, polls en quizen maar ook om informatie te verstrekken over zaken die jongeren bezighouden zoals school, werk en financiën. Hiermee wordt aangesloten bij de leefwereld van jongeren.
	Ondersteunen van kwetsbare inwoners			

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
3.7	We ontwikkelen één toegang voor inwoners tot ondersteuning (voorliggend, vrijwillig, geïndiceerd). Daarnaast gaan we werken met een "doorbraakbudget": een budget om over wetten en domeinen heen snel oplossingen en maatwerk in te kunnen zetten in bijzondere casussen. We monitoren hoe we dit doorbraakbudget inzetten.	✓	€	Aan het begin van het laatste kwartaal is de nieuwe naam en het logo lokaal gepresenteerd aan belangstellenden. De kick-off was goed bezocht en heeft in ieder geval onder professionals de nodige aandacht gegenereerd. Het lokale netwerk is nog steeds groeiend. Er zijn een aantal vervolgacties bedacht om meer aandacht onder inwoners te genereren. Het doorbraakbudget is voor 3 casussen ingezet. Het ging hier om complexe situaties waarin meerdere wetten van toepassing waren, er al veel was geprobeerd zonder resultaat, er sprake was van een taalbarrière waardoor de gecontracteerde hulp niet aansloot, er sprake was van zorgmijding en er d.m.v. zorg van een niet-gecontracteerde organisatie dwang (Wvggz) kon worden voorkomen.
3.8	Zowel op lokaal als regionaal niveau gaan we verder met de coalitie Kansrijke Start. Waarmee we ieder kind in de gemeente, bij de start, gelijke kansen geven.	✓	€	We hebben voor Kansrijke Start vooral gekeken naar het aanbod en welke aanvullingen hierop nodig waren, en het verbeteren van de samenwerking. Kansrijke Start maakt deel uit van het onder 3.3 genoemde integrale plan. Ook wordt er gekeken naar regionale samenwerking (voor bijvoorbeeld een goede keten aanpak) met Goes, Borsele, Reimerswaal en Noord-Beveland.
3.9	We gaan de Verordening stimuleringsregeling opplussen actualiseren en het opplussen van eigen woningen, d.w.z. het veiliger maken voor oudere bewoners, promoten.	Ⓟ	€	De planning van het actualiseren van de Verordening stimuleringsregeling opplussen is aangepast; we sluiten qua planning aan bij het traject van de totstandkoming van de Regionale Woon(zorg)visie (zie Programma Wonen en voorzieningen).
3.10	We treffen voorbereidingen voor de doordecentralisatie van Beschermd Wonen van de centrumgemeenten naar de lokale gemeenten vanaf 2024.	Ⓟ	€	De ingangsdatum van de doordecentralisatie van Beschermd Wonen is uitgesteld. De Zeeuwse partnerschapsafspraken Beschermd Wonen zijn opgesteld en door de Zeeuwse gemeenteraden geaccordeerd. De nieuwe governance structuur wordt voorbereid.
	Motie: De juridische mogelijkheden te onderzoeken om Vlissingen te dwingen de volledige historische reserve Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang te bestemmen voor de doelgroep 2023-011 (Nieuw).	! Ⓟ	€	Deze motie is in 2024 (deels) uitgevoerd.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
3.11	We ontwikkelen een regiovisie jeugdhulp voor Zeeland (2023 – 2026) in relatie tot de transformatie- en ontwikkelopgaven die we voor de jeugd in Zeeland te doen hebben. We houden hierbij rekening met het werk dat al verricht is in de afgelopen jaren en met de landelijke en Zeeuwse ontwikkelingen van de jeugdhulp. We willen het aanbod van zorg invullen vanuit de behoefte van cliënten en in lijn met de uitgangspunten die deel uitmaken van onze visie.	✓	€	Na een intensief en omvangrijk traject is een definitief voorstel m.b.t. een regiovisie 2024-2028 opgeleverd en in het laatste kwartaal van 2023 door het college van B&W en uw raad vastgesteld.
3.12	We treffen regionaal voorbereidingen voor een nieuwe aanbesteding jeugdhulp, waarbij de eisen continuïteit en kwalitatief goede hulp worden vastgelegd in onze aanbestedingsregels.	☹	€	De nieuwe aanbesteding jeugdhulp is een jaar uitgesteld naar 2025 i.p.v. 2024. Tot die tijd blijft de huidige aanbesteding van kracht. Reeds getroffen voorbereidingen komen ten goede van de aanbesteding per 2025. De eerste acties worden uitgevoerd: vanaf september is het projectteam gestart met het inkoopproces.
3.13	We treffen regionaal voorbereidingen voor nieuwe aanbestedingen doelgroepenvervoer, huishoudelijke hulp, begeleiding en dagbesteding.	✓	€	De aanbesteding doelgroepenvervoer is afgerond. De voorbereidingen voor de nieuwe aanbestedingen huishoudelijke hulp, begeleiding en dagbesteding zitten in de afrondende fase. Het Beleidsplan en Inkoopkader zijn nagenoeg vastgesteld en nu volgt de implementatie. Zorgaanbieders kunnen zich inschrijven voor de nieuwe contracten welke in zullen gaan per 1 mei 2024.
3.14	We geven uitvoering aan de Kadernota Armoede en Schulden en het daarbij behorende uitvoeringsplan.	✓	€	De uitvoering verloopt volgens planning.
3.15	We beoordelen en verstrekken de energietoeslag. De regeling is eenmalig en bedoeld voor het jaar 2022 maar de termijn is verlengd tot en met 30 juni 2023.	✓	€	De uitvoering voor de energietoeslag 2023 verloopt volgens planning. 2022 is afgerond. N.a.v. een motie van uw raad is de grens verhoogd naar 130%. We verwachten door de hogere inkomensgrens een tekort. De energietoeslag 2023 loopt door in 2024, dus het werkelijk tekort is in 2023 nog niet bekend.
	Kostenbeïnvloeding			

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
3.16	We geven uitvoering aan de monitor Sociaal Domein waarin over de gemiddelde prijs per gebruiker en de mate waarin de geboden ondersteuning bijdraagt aan het te bereiken doel wordt gerapporteerd.	✓	€	De eerste automatisch gegenereerde monitor (over het 1 ^e half jaar van 2023) is opgeleverd en besproken met een afvaardiging van uw raad. Enkel bij bijzonderheden wordt de monitor in breder verband (met de hele gemeenteraad) besproken.
3.17	We herintroduceren cliëntervaringsonderzoeken voor de jeugdhulp om kwaliteit van de geboden ondersteuning beter meetbaar te maken.	✓	€	De cliëntervaringsonderzoeken voor jeugdhulp zijn in de loop van september van start gegaan. Vooralsnog ontvangen we te weinig respons om conclusies te kunnen trekken t.a.v. hoe cliënten de dienstverlening van het CJG en ingezette, geïndiceerde jeugdhulp ervaren.
3.18	We continueren de uitvoering van Grip op Wmo.	✓	€	De werkwijze is ingebed in de reguliere beleidsuitvoering. Het ontwikkelen van algemene voorzieningen als alternatief voor maatwerkvoorzieningen heeft doorlopend aandacht. LINK heeft een belangrijke rol waar het gaat om toeleiding naar algemene voorzieningen.
	Motie: Wasbare luiers	! 😐	€	We legden contact met de branchevereniging wasbare luiers en de brengen de kosten in beeld.

Sociaal Domein	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
Welzijnsactiviteiten	660	486	493
Werk, inkomen en inburgering	2.742	3.453	3.501
WMO	4.181	4.530	4.424
Gezondheid	854	993	917
Armoede en schulden	43	41	37
Jeugdhulp	4.555	4.415	4.337
Lasten	13.035	13.918	13.710
Welzijnsactiviteiten	-13	-40	-64
Werk, inkomen en inburgering	-1.503	-1.642	-1.670
WMO	-300	-143	-194
Gezondheid	0	-50	-48
Jeugdhulp	0	-11	-12
Baten	-1.816	-1.885	-1.988
Saldo baten en lasten	11.220	12.033	11.722
Mutatie reserves	-44	-76	-5
Baten	-44	-76	-5
Mutatie reserves	-44	-76	-5
Totaal	11.176	11.957	11.717

Programma Economische versnelling en toerisme

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
4.1	Uitvoering geven aan het integraal Masterplan Wemeldinge.	✓	€	De toiletvoorziening (urilift) nabij het praathuisje is geplaatst. Daarbij hebben wij ook de toiletvoorziening van het praathuisje laten aansluiten op de riolering die naar aanleiding van de urilift is gerealiseerd. Verder ontwikkelen we een interactieve beleefroute. De VR-beleving parlevinkers is hier een onderdeel van. De realisatie van de boulevardvisie en uitvoeringsagenda is ook onderdeel van de uitvoeringsagenda van het Masterplan. Interreg is een subsidie voor de uitvoering van acties uit het Masterplan.
4.2	Begeleiden van het project Interreg beleefbare Schelde in relatie tot Geopark.	☹	€	De geactualiseerde aanvraag voor de Interreg-subsidie is begin juli ingediend en eind juli is de subsidie toegekend. De leadpartner is HZ University of Applied Sciences. De financiële middelen en de verantwoording verloopt centraal via de HZ. De startbijeenkomst van het project vond op 13 september plaats en de startconferentie (inclusief bestuurders) was op 8 november. De uitvoering van het project is vanaf september 2023 tot en met medio 2026. Er wordt met name ingezet op het realiseren van (fysieke en digitale) beleefroutes in Kapelle en Wemeldinge.
4.3	Opstellen van een boulevardvisie Wemeldinge.	☹	€	Er hebben diverse participatiebijeenkomsten in 2023 plaatsgevonden. Tijdens de raadsdag in juli 2023 bent u geïnformeerd. In 2024 is de boulevardvisie met uitvoeringsagenda gereed.
4.4	De toeristische portal wordt gepromoot en bereikbaar via de sociale media en deze wordt ook in het Engels en het Duits vertaald.	☹	€	De promotie en de vertalingen in het Engels hebben plaatsgevonden. Het vertalen in het Duits vindt in 2024 plaats. We actualiseren de website doorlopend in samenwerking met de ondernemers.
4.5	Opstellen van een detailhandelvisie en hieraan uitvoering geven.	☹	€	Er hebben individuele gesprekken in 2023 met ondernemers plaatsgevonden.
4.6	Participeren in een pilot zoetwater.	☹	€	Nader onderzoek loopt samen met de agrarische bedrijven, provincie, waterschap en ZLTO. In november/december zijn alle betrokkenen weer bijgepraat over de laatste ontwikkelingen. In 2024 is meer duidelijk over de haalbaarheid en of het zoet water ook via de sloten kan worden gedistribueerd.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
4.7	Planvorming Binnendijk, Hoogeweg en 't Keldertje.	😐	€	Er wordt voor het gebied een gebiedsvisie opgesteld. Het visiedocument is in 2024 gereed.
4.8	Realiseren van een toiletvoorziening in Wemeldinge.	✓	€	De toiletvoorziening is inmiddels geplaatst. Deze voorziening maakt onderdeel uit van de regiodeal Zeeuws-Vlaanderen.
4.9	Ondersteuning geven op het gebied van recreatie, toerisme en economie.	✓	€	Er is uitvoering gegeven aan, door bijeenkomsten te organiseren, informatie met ondernemers te delen en bedrijfsbezoeken bij ondernemers.
4.10	Stimuleren recreatie en toerisme d.m.v. bijdragen aan wandelnetwerk, uitvoeringsbudget voor voorzieningen, innovatievouchers en aan projecten in de Bevelanden.	✓	€	Er is uitvoering gegeven aan onder andere het optimaliseren van de wandelroutes in Kapelle in samenwerking met Stichting Landschapsbeheer Zeeland. Zij zijn ook de beheerder van het wandelnetwerk. Er is uitvoering gegeven aan de Actielijn Beleving op de Bevelanden (ook de regio participeert in het Interregproject Beleefbare Schelde en ontvangt daarvoor subsidie).
4.11	Realisatie recreatievoorzieningen t.b.v. Masterplan Wemeldinge.	✓	€	Er is uitvoering gegeven aan via Uitvoeringsagenda Masterplan Wemeldinge recreatie en toerisme.
4.12	Bijdrage aan Economisch Impuls Zeeland.	✓	€	Elk half jaar vindt er een accountgesprek plaats en wisselen we actualiteiten uit. In samenwerking met een stakeholder organiseren we bijeenkomsten waarbij de diverse diensten aan de ondernemers worden gepresenteerd. Op 15 februari 2023 is er een ondernemersavond georganiseerd.
4.13	Bijdrage leveren t.b.v. promotie zoals Contacta en organiseren bijeenkomsten voor bedrijven.	✓	€	Elk jaar in november vindt de Contacta plaats, waar we als Bevelandse gemeenten een gezamenlijk stand vorm en inhoud geven. Jaarlijks vindt er in april een ondernemersdag plaats, georganiseerd door de Bevelandse gemeenten.
4.14	Bijdrage Zeeland in Stroomversnelling.	✓	€	Gemeente Kapelle draagt financieel bij aan de aanjaagregeling Zeeland in Stroomversnelling. Deze bijdrage is voortgezet voor de nieuwe openstelling vanaf 2024. Diverse bedrijven uit de gemeente Kapelle maken gebruik van deze regeling.
4.15	Participeren in de Regiodeal Zeeuws-Vlaanderen.	😐	€	De acties gekoppeld aan de regiodeal, waaronder realisatie van de getijdenbakken, VR verrekijker, opgang en toiletvoorziening zijn bijna allemaal gerealiseerd. De regiodealgelden komen vanuit het Ministerie van BZK (voorheen LNV) en gemeente Terneuzen is de penvoerder voor de regiodeal Zeeuws-Vlaanderen.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
4.16	Bijdrage aan de provinciebreed op te stellen strategie voor het routebureau.	✓	€	De strategie voor de doorontwikkeling van het Routebureau Zeeland is gerealiseerd. Gemeente Kapelle neemt deel aan de Zeeuwse werkgroep Routenetwerk Zeeland. Per 1 januari 2024 zal een aanjager starten die aan de slag gaat met productontwikkeling met betrekking tot het routenetwerk.

Economische versnelling en toerisme	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
Accommodaties	58	72	85
Economische bedrijvigheid	189	144	136
Grondexploitatie	8.228	8.228	2.172
Toerisme en recreatie	338	298	260
Lasten	8.812	8.741	2.652
Accommodaties	-63	-63	-92
Economische bedrijvigheid	0	-12	-12
Grondexploitatie	-8.228	-8.228	-3.057
Toerisme en recreatie	0	0	-14
Baten	-8.291	-8.303	-3.174
Saldo baten en lasten	521	438	-522
Mutatie reserves	-235	-170	-160
Baten	-235	-170	-160
Mutatie reserves	-235	-170	-160
Totaal	285	267	-683

Programma Klimaat, energie en milieu

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	Algemeen			
5.1	We continueren de campagne 'Duurzaam Kapelle'.	✓	€	Deze campagne en communicatie is doorlopend. We belichtten verschillende nationale thema momenten, zoals de Nationale Klimaatweek. Verder moedigden we inwoners aan om mee te doen met nationale acties, zoals de "World Cleanup Day".
	Elektriciteit			
5.2	We geven uitvoering aan de bouwsteen elektriciteit door projecten van derden te faciliteren die bijdragen aan de ambities.	✓	€	We verleenden medewerking aan twee kleine windmolens. Deze zijn inmiddels geplaatst. Voor één locatie faciliteerden wij een onderzoek. De autonome groei van zon op dak nam door de energiecrisis een grote vlucht. Over de nadelige gevolgen hiervan stemmen we af met de netbeheerder.
5.3	We werken nauw samen met netbeheerders ter voorkoming van netcongestie (vol raken van het net).	😐	€	De netbeheerders deden op 19 juli 2023 een vooraankondiging van netcongestie bij de Autoriteit consument en markt (ACM). Daarmee is er netcongestie in Zeeland. Dit betekent dat de vraag naar elektriciteit groter is dan dat er voor grootverbruik-aansluitingen beschikbaar is. De Gedeputeerde Staten stelden de eerste versie van het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) vast. We nemen deel in Werkgroep Integraal Programmeren (WIP) de Bevelanden en namens de Bevelandse gemeenten in de WIP Zeeland. Daarnaast bereiden we de Zeeuwse energievisie en afwegingskader voor samen met andere overheden. We maakten een impactanalyse van het effect van netcongestie op de gemeente Kapelle. Eind 2023 startten we de netcongestie aanpak met de 15 grootverbruikers binnen de gemeente.
	Warmte in de gebouwde omgeving			
5.4	We stimuleren en faciliteren inwoners en bedrijven om woningen en bedrijfsgebouwen te verduurzamen door middel van communicatie en informatievoorziening.	✓	€	We communiceren doorlopend over verduurzaming van woningen en bedrijfsgebouwen. We organiseerden een inwonersavond met presentaties van onze duurzaamheidsambassadeurs. Daarnaast was er ook een duurzaamheidsmarkt waar inwoners met lokale bedrijven informatie konden inwinnen over o.a. isolatie,

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
				warmtepompen en financiering. Het doel hiervan is om inwoners te inspireren en informeren om ook hun woning te verduurzamen.
5.5	We ondersteunen en faciliteren inwoners bij verduurzaming van de woning (met concrete maatregelen). We zetten in op wijk- en doelgroepgerichte aanpakken (o.m. gericht op huishoudens met energiearmoede en energielabels E, F en G). We onderzoeken de mogelijkheden voor een collectieve warmtevoorzieningen.	😐	€	We organiseerden weggeefacties voor inwoners: in januari/februari voor warmtescans en in juni energieverbruiksmanagers aan inwoners. We sluiten aan bij de Zeeuwse aanpak van het Nationaal Isolatie Programma. Met het geld vanuit de Specifieke Uitkering (SPUK) helpen we de huizen met een slecht energielabel te isoleren. Binnen de Bevelanden namen we twintig energiecoaches aan voor de Bevelandse aanpak tegen energiearmoede, twee hiervan zijn vrijwilligers van de gemeente Kapelle. In november startten we met de campagne en de bezoeken aan bewoners. In december bezochten de energiecoaches meer dan 20 huishoudens in Kapelle. We ronden het onderzoek naar de mogelijkheden voor collectieve en/of individuele verduurzaming van de 'wijk' Sluisplateau in Wemeldinge af. Hieruit bleek dat een collectieve warmtenet voorziening niet (financieel) rendabel is. Verder faciliteren we nieuwe wijkinitiatieven, zoals het buurtteam duurzaam Overtieringe.
	Klimaatbestendige leefomgeving			
5.6	We faciliteren projecten van derden die bijdragen aan de ambities van de bouwsteen klimaatbestendige leefomgeving. We stimuleren inwoners en bedrijven om de tuin of bedrijfsterrein klimaatbestendig in te richten via communicatie.	✓	€	Het uitvoeringsplan klimaatbestendige leefomgeving is vastgesteld. We moedigden de inwoners aan om mee te doen met het NK-tegelwippen.
5.7	Motie Regenton 2022-007.	!✓	€	We deelden 200 gratis regentonnen uit. Samen met lokale tuincentra. Er was meer vraag dan de beschikbare 200 tonnen.
	Natuur en biodiversiteit			

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
5.8	We ontwikkelen groenstructuurplannen per kern en een bomenbeleidsplan. We motiveren en stimuleren inwoners en ondernemers om de tuin of bedrijfsterrein biodivers en natuurvriendelijk in te richten via communicatie. We faciliteren initiatieven van inwoners en bedrijven die bijdragen aan de ambities en uitgangspunten van de bouwsteen natuur en biodiversiteit. We nemen deel aan (landelijke) projecten die bijdragen aan onze ambities.			Samen met een extern adviesbureau stellen we de groenstructuurplannen op. Ook stelt het externe adviesbureau een natuurwaardekaart op voor de gemeente. We werken aan het vergroenen van de bedrijventerreinen door middel van een "groen ommetje". We namen deel aan de actie 'Plan Boom' van de Zeeuwse Milieu Federatie (ZMF). We deelden in Kapelle in totaal 1000 gratis inheemse boompjes uit aan inwoners.
	Mobiliteit			
5.9	We richten ons met name op de realisatie van een robuust laadnetwerk en de ontwikkeling van een waterstofketen. We faciliteren projecten van derden die bijdragen aan de ambities en uitgangspunten van de bouwsteen mobiliteit.			We verleenden medewerking aan 43 laadpalen waarvan er 40 operationeel zijn. We stelden de bouwsteen waterstof vast. Binnen de gemeente werken we aan een waterstofketen met bedrijven en netbeheerders.
	Circulaire gemeente			
5.10	We geven uitvoering aan de bouwsteen gericht op een circulaire gemeente, waaronder aanpassing van ons inkoop- en aanbestedingsbeleid, het (zo) circulair (mogelijk) uitvoeren van onze eigen projecten en het faciliteren van het mogelijk uitwisselen van reststromen van bedrijven. We motiveren en stimuleren inwoners en bedrijven op het gebied van circulariteit, zoals minder consumeren en bewust			Om het beleid op te stellen haalden we input op bij de interne medewerkers en externe stakeholders over de conceptdoelstellingen. Bij de beeldvormende raadsvergadering kwam ook de behoefte om de (concept) doelstellingen te bespreken aan de orde. Dit moment zou eerst plaatsvinden eind 2023, maar is verplaatst naar 2024. De oorspronkelijke doelstelling om de beleidsvorming dit jaar klaar te hebben is niet behaald, dit is nu gepland in 2024.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	(lokaal/herbruikbaar) inkopen (communicatie/informatievoorziening). We onderzoeken de mogelijkheden van een verdere aanpassing van het afvalbeleid, we richten ons op invoering in januari 2024.		€	We onderzochten de mogelijkheden van verdere aanpassing van het afvalbeleid, maar dat leidde niet tot gewijzigd afvalbeleid.
	Verduurzaming eigen organisatie			
5.11	We geven als gemeente het goede voorbeeld in het verduurzamen van onze organisatie gebaseerd op de ambities en uitgangspunten van de bouwstenen van de duurzaamheidsagenda.	 	€ €	Het gemeentehuis beschikt over label C. De kosten van de herinrichting in combinatie met investeringen voor groot onderhoud, verduurzaming en vereist functioneel gebruik leidden tot een heroverweging en het opstellen van een huisvestingsplan voor de langere termijn. Hierover bent u tijdens de beeldvormende bijeenkomst van 7 november bijgepraat. <i>(Zie ook paragraaf onderhoud Kapitaalgoederen)</i> We maakten de opzet van de bouwsteen verduurzaming eigen organisatie. Intern inventariseerden we wat er al gedaan wordt en op welke thema's we nog ambities kunnen formuleren. Aan de hand van de opgestelde CO2 footprint kijken we waar we op korte termijn de meeste duurzaamheidswinst kunnen behalen. Tijdens de beeldvormende bijeenkomst van 7 november bespraken we de thema's van de bouwsteen met uw raad.

Klimaat, energie en milieu	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
Milieu	20	20	14
Afvalinzameling	1.441	1.452	1.401
Duurzaamheidsagenda	384	885	661
Lasten	1.845	2.357	2.076
Afvalinzameling	-1.708	-1.719	-1.582
Duurzaamheidsagenda	0	-442	-311
Baten	-1.708	-2.161	-1.893
Saldo baten en lasten	137	195	184
Mutatie reserves	-25	-25	-6
Baten	-25	-25	-6
Mutatie reserves	-25	-25	-6
Totaal	112	170	178

Programma Leefomgeving en mobiliteit

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	Openbare werken			
6.1	We starten de voorbereiding op voor een nieuw beleidsplan begraafplaatsen incl. kostendekking en verordening. Motie: M2019-020 Lijkbezorgingskosten	!	€	Deze inspanning is in 2023 niet gehaald door beperkte personele capaciteit. Door de inzet van nieuwe personele capaciteit wordt de inspanning in 2024 opgepakt.
6.2	We continueren het proces voor de evaluatie van bestaande- en realisatie van een nieuw verbreed gemeentelijk rioleringsplan incl. kostendekking.	😊	€	De voorbereiding van een nieuw VGRP is in gang gezet. Het nieuwe vast te stellen VGRP wordt in 2024 aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.
6.3	We starten onderzoek naar mogelijkheden waterhuishouding t.b.v. planvorming Zuidhoek 4 in relatie tot omliggende afwatering hemelwatersysteem. We onderzoeken bij de ontwikkeling van Zuidhoek 4 in hoeverre de bestaande wegenstructuur nog passend is.	😊	€	Het ontwerp van het waterhuishoudkundig plan is in het najaar gestart bij de verkenning naar de bodem en de mogelijkheid tot benutting van waterberging. Dit loopt door in 2024. De uitkomst hiervan kan leidend zijn voor de toekomstige openbare ruimte en het stedenbouwkundige plan. Onderzoek naar verkeerstechnisch ontsluitingsmogelijkheden is afgerond.
6.4	We zijn gestart met het opstellen van een nieuw wegenbeleid en beheerplan.	! 😊	€	Weginspecties laten een licht dalende kwaliteit zien van het wegenareaal in zijn geheel. Dit wordt met name veroorzaakt door de grotere uitbreidingsplannen die 40 tot 50 jaar geleden aangelegd zijn. De kwaliteit van de verharding neemt hier af en grootschalig onderhoud hiervan is nodig. Het nieuwe vast te stellen beleid- en beheerplan wegen waarin de gewenste kwaliteit versus de kosten voor het wegbeheer voor een langere periode in beeld zijn gebracht wordt in 2024 aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
6.5	Wemeldinge Noordzijde NSCities2S aanpassing pilotproject.	✓ !	€	EU-pilotproject is afgerond. De parkeerplaats achter de Koningin Wilhelminastraat, de speeltuinen en de oversteekplaatsen voor o.a. mindervaliden zijn uitgevoerd. De wens tot aanpassing van de open verharding naar gesloten verharding in de weg en in de trottoirs is uit de buurtenquête en bewonersavond naar voren gekomen. Toegezegd is hier na besluitvorming gevolg aan te geven. In een nieuwsbrief is in het najaar de uitkomst met de buurt gedeeld. De voorbereiding van de werkzaamheden is gestart eind 2023 en de uitvoering vindt plaats in 2024.
	Omgevingswet			
6.6	Uitvoeren van de extra en gewijzigde werkzaamheden door het invoeren van de Omgevingswet.	😊	€	De Omgevingswet is in werking getreden op 1 januari 2024. In december 2023 is het aantal aanvragen aanzienlijk toegenomen. Bij vergunningverlening zijn voorzorgsmaatregelen genomen voor de extra (hulp)vragen die inwoners gaan stellen als gevolg van de wetswijziging.
6.7	We stellen de omgevingsvisie op en treffen voorbereidingen voor het omgevingsplan.	😊	€	Inmiddels is de opdracht verleend om te komen tot een eerste aanzet van het omgevingsplan. Besluitvorming is voorzien in 2024.
6.8	Gezamenlijke plannen worden verkend op haalbaarheid door het houden van omgevingstafels.	😊	€	De omgevingstafels in regionaal verband zijn geregeld opdat deze vanaf 2024 kunnen worden benut. Afhankelijk van de resultaten vindt een tussentijdse evaluatie in 2024 plaats.
	Verkeer en Vervoer			
6.9	Verkeer wordt als onderwerp geïntegreerd in de duurzaamheidsagenda.	✓	€	Verkeer is opgenomen in de Bouwsteen Mobiliteit.
6.10	We houden ons aan het uitvoeringsplan wegen, door:			

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
	- Verkeerskundige aanpassingen uit te werken voor de Stationsstraat Kapelle, de Klinker Biezeling en de Boulevard in Wemeldinge.	✓ ✓ ☹️	€ € €	De Stationsstraat in Kapelle en De Klinker in Biezeling zijn gerealiseerd. De Boulevard in Wemeldinge is in voorbereiding en gereed vóór 2027 (subsidie).
	- We zetten in op handhaving van de 30km zones (zie Bestuur en veiligheid).	✓	€	Er is op een 6-tal locaties in het voorjaar gecontroleerd op snelheid.
	- En we onderzoeken de mogelijkheden voor meer ruimte voor de fiets en het opladen daarvan.	☹️	€	Bij de voorbereiding van de civieltechnische investeringsprojecten worden de mogelijkheden voor meer ruimte voor de fiets meegewogen. Oplaadvoorzieningen voor de fiets zijn gerealiseerd bij Sportcentrum De Bloesem. Vanuit de Bouwsteen Mobiliteit is hier ook aandacht voor.
	- We gaan op zoek naar oplossingen voor de groeiende parkeerdruk, met name in Wemeldinge.	☹️	€	Uitkomsten uit parkeeronderzoek worden benut voor de toeristisch visie op Wemeldinge en meer specifiek de op te stellen Boulevardvisie.
	Motie Fietsstraat 2022-014.	! ☹️	€	Vroonlandseweg, realisatie Fietsstraat. Dit wordt in het gemeentelijk mobiliteitsplan meegenomen. De middelen voor het op te stellen mobiliteitsplan zijn geraamd voor de begroting 2024. We starten in 2024 een telling om het fietsgebruik te monitoren.
	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving			

Nr.	Inspanningen	Status	Budget	Toelichting
6.11	We verschuiven onze inzet van toetsen naar handhaving in het kader van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) op het gebied van gevolgklasse 1 (woningen en bedrijfshallen van maximaal 2 verdiepingen).	✓	€	In 2023 hebben de vergunningverleners en toezichthouders zich voorbereid op de Omgevingswet.
6.12	We zorgen voor een robuuste handhaving door:			
	- Op piekmomenten tijdens de zomer en jaarwisseling extra capaciteit voor handhaving (boa) in te huren, zie ook het programma Bestuur en Veiligheid.	✓	€	De samenwerking met Borsele en Reimerswaal is goed merkbaar. Vanaf Q3 2023 hebben wij twee handhavers. Inhuur is hierdoor afgenomen.

Leefomgeving en mobiliteit	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
Openbare werken	2.926	3.303	3.192
Verkeer en vervoer	2.060	2.594	2.587
VTH-beleid	1.401	1.475	1.461
Planvorming leefomgeving	215	250	371
Lasten	6.602	7.622	7.610
Openbare werken	-2.099	-2.318	-2.233
Verkeer en vervoer	-36	-235	-307
VTH-beleid	0	0	-7
Planvorming leefomgeving	-63	-63	-69
Baten	-2.197	-2.615	-2.616
Saldo baten en lasten	4.404	5.007	4.994
Mutatie reserves	-175	-384	-312
Baten	-175	-384	-312
Mutatie reserves	-175	-384	-312
Totaal	4.229	4.622	4.682

Overzicht Middelen

Middelen	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
Algemene dekkingsmiddelen			
Belastingen en heffingen	86	106	156
Geldmiddelen	637	726	753
Mutatie reserves	0	1.900	0
Lasten	723	2.731	909
Belastingen en heffingen	-3.661	-4.128	-4.106
Geldmiddelen	-913	-2.043	-2.281
Algemene uitkering	-22.111	-22.685	-22.718
Baten	-26.685	-28.855	-29.105
Saldo baten en lasten	-25.962	-26.124	-28.197
Mutatie reserves	0	0	0
Overhead			
Overhead	5.403	5.211	5.054
Lasten	5.403	5.211	5.054
Overhead	-281	-466	-497
Baten	-281	-466	-497
Saldo baten en lasten	5.122	4.745	4.557
Mutatie reserves	-382	-169	-159
Baten	-382	-169	-159
Mutatie reserves	-382	-169	-159
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting	51	51	48
Lasten	51	51	48
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Baten	0	0	0
Saldo baten en lasten	51	51	48

Mutatie reserves	-51	-51	-48
Baten	-51	-51	-48
Mutatie reserves	-51	-51	-48
Totaal	-21.222	-21.548	-23.799

Uitkering gemeentefonds

De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op de decembercirculaire 2023 en kan als volgt worden gespecificeerd.

Onderbouwing algemene uitkering	
Algemene uitkering	22.722
Decentralisatie uitkering	760
Integratie uitkering	497
Overige uitkering	-1.269
Totale uitkering	22.710
Algemene uitkering voorgaande jaren	
2022	8
2021	- 1
Totaal	22.717

Onder de decentralisatie uitkeringen vallen onder meer de uitkering voor Energietoeslag, invoeringskosten Omgevingswet en armoedebestrijding kinderen.

Onder de integratie uitkering vallen de uitkering Participatie (WSW-bedrijf) en Voogdij 18+.

Onder de overige uitkering is opgenomen de suppletie-uitkering nieuwe verdeling Gemeentefonds.

Toelichting Overhead

Hieronder zijn alle lasten en baten opgenomen. De opslag over overhead wordt berekend door de lasten van overhead te delen op de totale lasten minus toevoegingen aan reserves.

Overhead	Begroting 2023	Gewijzigde begroting	Jaarrekening 2023
Lasten	5.403	5.211	5.054
Huisvest. Gemeentehuis	443	435	476
Juridische zaken	18	48	43
Kosten organisatie	3.484	3.287	3.143
Ondernemingsraad	7	7	2
P&O	107	107	99
Samenwerking De Bevelanden	947	1.121	1.112
Voorlichting en communicatie	83	98	73
E-Kapelle INUP	316	111	106
Baten	281	466	497
Huisvest. Gemeentehuis	-1	-1	-2
Kosten organisatie	-280	-465	-493
Samenwerking De Bevelanden	-	-	-3
Totaal	5.122	4.745	4.556

Kosten organisatie

Kosten organisatie betreft de budgetten voor de afdelingen Middelen, Leefomgeving, Beleid & Dienstverlening en Staf.

De lasten zijn met name de lagere salarislasteren. Dit is toegelicht bij het overzicht baten en lasten.

De baten onder "kosten organisatie" zijn hoger door meer detachering van ambtelijk personeel.

Huisvesting gemeentehuis en Voorlichting en communicatie

De toelichting is opgenomen bij de toelichting op het overzicht baten en lasten.

Overhead percentage

Het overheadpercentage is lager dan bij de begroting aangenomen. Dat komt door het toegenomen niveau van lasten (en baten) in de exploitatie, exclusief de grondexploitaties. In absolute omvang zijn de overhead kosten lager dan begroot.

Overhead	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
Lasten	43.630	48.758	42.599
af: lasten grondexploitaties taakveld 3.2	4.274	4.274	366
af: lasten grondexploitaties taakveld 8.2	3.968	3.968	1.810
Subtotaal lasten	35.388	40.516	40.423
0.4 Overhead	5.403	5.211	5.054
Totaal	15,3%	12,9%	12,5%

Heffing vennootschapsbelasting (VPB)

Met ingang van 2016 vallen de gemeenten onder de vennootschapsbelastingplicht. De belangrijkste belaste activiteiten betreffen de grondexploitaties. Met behulp van een extern bureau is een doorrekening van de VPB-last uitgevoerd. De fiscale gevolgen voor de grondexploitaties worden gemuteerd in de reserve grondexploitaties.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

Kapelle streeft naar een evenwichtige ontwikkeling van de lastendruk. Uitgangspunt is dat de lokale heffingen met de inflatie mogen stijgen. Voor een aantal heffingen geldt het principe van 100% kostendekking. Dit geldt voor de riool- en afvalstoffenheffing en lijkbezorgingsrechten. Bij de berekeningen van de kostendekking is de handreiking kostenonderbouwing lokale heffingen van het ministerie van BZK gehanteerd. Sabewa Zeeland verzorgt de heffing en invordering van de OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting, forensen- en toeristenbelasting en de waardebepaling op grond van de Wet WOZ. Ook verzorgt Sabewa Zeeland de kwijschelding.

Woonlasten Kapelle ten opzichte van Nederland

- Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan onroerende- zaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing, minus een eventuele korting.
- De gemiddelde landelijke woonlasten liggen € 944 voor meerpersoonshuishoudens.
- Op de website van coelo.nl staan alle gemeentelijke woonlasten per gemeente.
- Kapelle staat op nummer 99 (vorig jaar 125) van alle gemeentes met de gemeentelijke woonlasten, voor éénpersoonshuishoudens € 759 en voor meerpersoonshuishoudens is dit € 883.

Belasting/heffing		Primitieve begroting	Na wijzigingen	Jaarrekening
Onroerende zaakbelasting	Eigenaren woningen	1.604	1.670	1.612
Onroerende zaakbelasting	Eigenaren niet-woningen	459	472	484
Onroerende zaakbelasting	Gebruikers niet-woningen	648	650	727
Totaal onroerende zaakbelasting		2.711	2.792	2.822
Totaal opbrengst rioolheffing		1.653	1.674	1.675
Totaal opbrengst afvalstoffenheffing	excl. bedrijfsafval	1.551	1.537	1.394
Lijkbezorgingsrechten		234	234	230
Forensenbelasting		70	124	124
Toeristenbelasting		216	312	312

Kostendekkendheid

Rioolheffing:

Berekening kostendekking riolering	Primitieve begroting	Jaarrekening
Kosten taakveld (incl. omslagrente)	1.453	1.609
Opbrengst taakveld	25	165
Netto kosten taakveld	1.428	1.444
Overhead	50	42
BTW	174	189
Totale kosten	1.653	1.675
Rioolheffing opbrengst	1.653	1.675
Kostendekking	100%	100%

Het saldo op de exploitatie riolering laat een tekort zien van € 110.000. Dit komt voor een deel door doorgeschoven kosten uit 2022 (inspecties en rioolreinigingen), maar ook door een hogere doorbelasting van personeelskosten, hogere energielasten en meer kosten inhuur en ICT. Doordat er meer investeringsprojecten zijn opgestart is er ook meer BTW betaald. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting hebben we wel iets meer rioolheffing binnengehaald.

Om de kostendekking op 100% te laten komen, zoals het uitgangspunt in de begroting 2023, moeten we een bedrag van € 110.000 uit de voorziening riolering halen. Dit is onder de opbrengsten taakveld verwerkt. Zonder de onttrekking uit de voorziening komt kostendekking uit op 94%. Opgemerkt kan nog worden dat, onder meer door de doorgeschoven kosten in 2022, in dat jaar een toevoeging aan de voorziening is verwerkt. Het eindsaldo van de voorziening riolering bedraagt € 311.000.

Afvalstoffenheffing:

Berekening kostendekking afvalstoffenheffing	Primitieve begroting	Jaarrekening
Kosten taakveld (incl. omslagrente)	1.441	1.406
Opbrengst taakveld	155	188
Netto kosten taakveld	1.286	1.218
Overhead	66	32
BTW	252	188
Totale kosten	1.604	1.437
Afvalstoffenheffing opbrengst	1.557	1.398
Kostendekking	97%	97%

Het exploitatiesaldo op de afvalverwijdering komt uit op een positief saldo van € 110.000. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een lager aanbod restafval en GFT. Hierdoor vallen de verwerkingskosten lager uit. Ook verwachten we een voordelig saldo op de milieustraten van € 38.000. Dit bedrag hebben we verwerkt in de kosten. Er is minder overhead toegerekend en de betaalde BTW op het onderdeel afval is lager dan begroot. In de bestuursrapportage berichtten we al over hogere opbrengsten uit de afvalstromen (€ 32.000 gerealiseerd).

Daar staat tegenover dat door een lager aantal ledigingen de opbrengst afvalstoffenheffing lager is dan de raming (€ 145.000).

Om de kostendekking op 97% te laten komen, zoals het uitgangspunt in de begroting 2023, kunnen we een bedrag van € 110.000 toevoegen aan de voorziening afvalstoffenheffing. Deze toevoeging is onder de kosten taakveld verwerkt. Zonder de toevoeging aan de voorziening komt kostendekking uit op 105%. De stand van de voorziening afvalstoffenheffing per ultimo 2023 bedraagt € 401.000.

Lijkbezorgingsrechten:

Berekening kostendekking lijkbezorging	Primitieve begroting	Jaarrekening
Kosten taakveld (incl omslagrente)	276	345
Opbrengst taakveld	8	8
Netto kosten taakveld	268	337
Overhead	125	76
Totale kosten	393	413
Opbrengst heffingen	234	232
Kostendekking	59%	56%

De toename in de kosten zit vooral in hogere externe inhuur in verband met ziekte. De toerekening overhead valt lager uit door een lager opslagpercentage. De opbrengsten uit begraafrechten zijn gelijk aan de begroting. Hierdoor komt het kostendeckingspercentage iets lager uit dan bij de begroting was verwacht.

Leges

De tarieven van de leges voor diverse diensten mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Dit wordt bekeken op het niveau van de verordening in zijn geheel. In 2023 komen we dan uit op een kostendekking van 77%.

Door de nieuwe wetgeving die op 1 januari 2024 in werking is getreden zijn er meer bouwaanvragen in 2023 geweest. Daarnaast stimuleert het Rijk ook flexwoningen. Dit verklaart de hogere opbrengst op Titel 2 Omgevingsvergunning.

Hoofdstuk Product	Begroting 2023			Jaarrekening 2023		
	Lasten	Baten	%	Lasten	Baten	%
Titel 1 Algemene dienstverlening	480	145	30%	445	154	35%
Burgerlijke stand	46	14	30%	45	16	35%
Reisdocument	194	55	29%	195	74	38%
Rijbewijzen	191	63	33%	142	54	38%
Verstrekingen BRP	50	13	26%	63	12	18%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	665	518	78%	615	672	109%
Omgevingsvergunning	591	503	85%	581	666	115%
Bestemmingswijziging	74	15	20%	34	6	17%
Titel 3 Dienstverlening vallen onder Europese dienstenrichtlijn	22	14	62%	21	9	45%
Horeca	5	3	57%	5	2	34%
Vent- en straatvergunning	11	9	84%	10	8	73%
APV	5	1	23%	5	0	0%
Totaal	1167	676	58%	1081	836	77%

Kwijtscheldingsbeleid

- Wanneer iemand een laag inkomen heeft kan kwijtschelding worden aangevraagd. Verzoeken om kwijtschelding worden getoetst aan landelijke normen (Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Leidraad kwijtschelding gemeentelijk en waterschapsbelastingen).
- Kwijtschelding is mogelijk voor rioolheffing gebruik woningen en voor een gedeelte van de afvalstoffenheffing.
- Met ingang van 2019 houdt Sabewa nog een beperkt aantal gegevens bij. Hierdoor kunnen we de tabel niet meer volledig invullen. Voor 2023 zijn aanvullende gegevens weer verstrekt.

Jaar	Ontvangen	Afgehandeld	Aantal handmatige verzoeken (Deels) Toegewezen	Afgewezen	Automatisch kwijtschelding	Bedragen	
						Begroot	Realisatie
2015	72	70	42	28		€ 30.000	€ 36.215
2016	70	70	51	19		€ 30.000	€ 41.601
2017	67	64	43	21	56	€ 40.000	€ 36.646
2018	85	29	11	18	44	€ 40.000	€ 35.585
2019	68	68			54	€ 35.000	€ 54.788
2020	71	69			91	€ 35.000	€ 46.581
2021	79	73			93	€ 35.000	€ 47.139
2022	82	77	56	21	99	€ 47.000	€ 57.400
2023	69	62	42	20	94	€ 46.581	€ 50.374

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft, in de lijn van de wet- en regelgeving (BBV), inzicht in de belangrijkste risico's in het verslagjaar en de beschikbare weerstandscapaciteit die aangewend kan worden als buffer voor het opvangen van een eventueel financieel nadeel.

Begrippen

- Weerstandsvermogen: de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit).
- Weerstandscapaciteit: middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Naast het eigen vermogen zijn dit onbenutte inkomstenbronnen en bezuinigingsmogelijkheden.
- Risico¹: kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaalde (financiële) impact. De risico's relevant voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen en die een financieel gevolg kunnen hebben.
- Kans: de mogelijkheid dat er schade wordt veroorzaakt door een gebeurtenis.
- Benodigde weerstandscapaciteit: kans vermenigvuldigd met de financiële impact van het risico.
- Financiële impact: de ernst van de financiële schade wanneer deze optreedt.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen wordt gekeken naar de structurele weerstandscapaciteit en de incidentele weerstandscapaciteit.

- Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de gemeente heeft om éénmalige tegenvallers op te vangen.
- Onder structurele weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen die permanent inzetbaar zijn om tegenvallers op te vangen.

Weerstandscapaciteit	Incidenteel	Structureel
Algemene reserve (vrij aanwendbaar)	X	
Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	X	
Onbenutte belastingcapaciteit		X
Eventuele begrotingsruimte		X
Kostenreductie (bezuinigingen)		X

¹ Grote risico's die slechts in zeer zeldzame gevallen voordoen, zijn niet meegenomen in de inventarisatie. Dan moet bijvoorbeeld gedacht worden aan een grote ramp op de Westerschelde. Er zal dan direct opschaling naar minimaal het niveau van de provincie en de Veiligheidsregio plaatsvinden.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit per 31 december 2022 en per 31 december 2023, bestaat uit:

Weerstandsvermogen	31-12-2022	31-12-2023 Minimaal	31-12-2023 Maximaal
Algemene reserve, niet vrij besteedbaar	1.425	1.425	1.425
Algemene reserve, vrij besteedbaar, excl. verplichtingen	3.161	4.012	4.012
Bestemmingsreserves, excl. verplichtingen	100	100	100
Reserves exploitatie bouwgrond	712	824	824
Jaarrekeningresultaat 2023, nog te bestemmen			3.688
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0	0
Begrotingsruimte	0	0	0
Kostenreductie (bezuinigingen)	0	0	0
Totaal	5.398	6.631	10.049

Risicoklassen

In de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement* is gekozen voor de volgende indeling in vier klassen:

- Zeer laag (klasse 1): voor risico's die zich wel af en toe voordoen, maar waarvan geen tot weinig cijfers bekend zijn, vanwege het zeldzame karakter van het risico, dat minder dan 1 keer per 5 jaar kan optreden;
- Laag (klasse 2): voor risico's die zelden voorkomen maar wel al eens zijn voorgekomen in de afgelopen 3- 5 jaar;
- Gemiddeld (klasse 3): voor risico's die meerdere keren optreden in de komende 3 jaar maar minder dan 1 keer per jaar zijn voorgekomen;
- Hoog (klasse 4): voor risico's die 1 keer per jaar kan optreden.

* De nieuwe vastgestelde nota risicomanagement van 4 juli 2023 gaat uit van 5 klassen en zal vanaf verslagjaar 2024 gebruikt worden.

Risico's	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstandscapaciteit	Manifest risico in 2023	Toelichting manifest
Oekraïense vluchtelingen en crisisnoodopvang asielzoekers	Zeër laag	200	20	0	
Garantstellingen	Zeër laag	PM	PM	0	
Leges omgevingswet	Laag	100	25	0	
Open einde regelingen Sociaal Domein	Middel	500	250	219	De gebundelde uitkering van het RIJK (Participatiewet/IOAW/IOAZ/BBZ) en loonkostensubsidies wordt bepaald aan de hand van historisch uitgaven. Vanwege meer uikeringsgerechtigden en meer inzet van loonkostensubsidie zijn de daadwerkelijke kosten hoger. Aangezien het tekort boven 7,5% uitkomt, kunnen we een beroep op de landelijke vangnetuitkering doen. Deze wordt aangevraagd.
Wmo huishoudelijke hulp	Middel	100	50	0	
Gemeenschappelijke regelingen (excl. open einde regelingen)	Middel	400	200	0	
Bedrijfsvoering	Middel	80	40	438	Manifest wordt met name veroorzaakt door inhuur. Deze inhuur wordt gedekt vanuit budgetoverheveling 2 ^e bestuursrapportage 2022, diverse SPUK's, grondexploitaties en vergoeding vanuit het UWV voor zwangerschapsverlof.
Cybercrime, Informatiebeveiliging en privacy	Middel	250	125	0	
Gemeentefonds	Middel	100	50	0	
Totaal		1.730	760	657	

Het manifest risico is gelijk aan de totale overschrijding t.o.v. de primaire begroting, voor de risico's is er dekking gevonden.

De belangrijkste risico's zijn in beeld en gekwantificeerd, waardoor een onderbouwing gegeven kan worden van de voor de gemeente benodigde omvang van de weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit kan afgezet worden tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente is opgesteld.

Ratio weerstandsvermogen minimaal = € 6.631/€ 760 = 8,7 (uitstekend) (2022: 4,7)
 Ratio weerstandsvermogen maximaal = € 10.049/€ 760 = 13,2 (uitstekend) (2022: 9,9)
 Ratio weerstandsvermogen (begroting) = € 4.019/ € 760 = 5,3 (begroting 2022: 6,6)

Waarderings-cijfer	Ratio weerstands-vermogen	Betekenis
A	2,0	Uitstekend
B	$1,4 > x > 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Kengetallen

	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Netto schuldquote	87 %	120 %	88 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	84 %	115 %	84 %
Solvabiliteitsratio	36 %	27 %	35 %
Structurele exploitatieruimte	7 %	0,8 %	0 %
Grondexploitatie	7 %	3 %	9 %
Belastingcapaciteit	96 %	96 %	94 %

Toelichting

Netto schuldquote

- Het kengetal "netto schuldquote", ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn, waardoor een begroting minder flexibel wordt. Met name de investeringen in het nieuwe sportcentrum zorgen voor een stijging van de netto schuldquote.
- In de VNG-uitgave "Houdbare overheidsfinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als goed kan worden bestempeld. Boven de 130% is het onvoldoende.

Goed	Tot 90%
Matig	90% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Solvabiliteitsratio

- De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente.
- Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is de solvabiliteit goed. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig.

Goed	50% en hoger
Matig	Tussen 20% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 20%

Structurele exploitatieruimte

- Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Goed	Structureel hoger dan 0,6%
Matig	Structureel tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel kleiner 0%

Grondexploitatie

- Het kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer de gemeente grond tegen de lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt de gemeente veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en de vraag naar bouwgrond stagneert.
- Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden en bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod van woningbouw dan wel m²-bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing, dat wil onder andere zeggen hoeveel woningen of m²-bedrijventerrein er zijn gepland. Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de verwachte vraag zal zijn.
- De boekwaarde van de gronden geeft aan of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld moet namelijk ook nog terugverdiend worden. Om bovenstaande redenen is geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Belastingcapaciteit

- De OZB is voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomst. Het kengetal "lokale lasten" wordt berekend aan de hand van de ozb-lasten en rioolheffing voor een gezin bij een gemiddelde woz-waarde plus de afvalstoffenheffing voor een gezin.
- Zowel bij de rioolheffing als bij de afvalstoffenheffing wordt in onze gemeente uitgegaan van een kostendekkend tarief. Bij de ozb wordt daar niet naar gekeken. De ozb vergelijken we met de norm voor artikel 12. Deze norm ligt op 120% van het gewogen landelijk gemiddelde met betrekking tot het ozb-tarief.
- De uitkomsten liggen onder de woonlasten van het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. Voor het bepalen van een norm is meer achtergrondinformatie nodig over de opbouw van de landelijk gemiddelde woonlasten. Over deze opbouw beschikken wij nog niet.

Samenvatting kengetallen

De netto schuldquote daalt sterk doordat de baten sterk zijn gestegen. De stijging van de baten hebben een incidenteel karakter.

Paragraaf Financiering

In de paragraaf financiering kijken we hoe de verhouding van kort en lang vreemd vermogen ten opzichte van begroting is. Dit doen we door te kijken naar de kasgeldlimiet, daarbij mag niet meer dan 8,5% van de totale begroting in kort vreemd vermogen worden gefinancierd. Daarnaast kijken we ook naar het renterisico. Daarbij mag de totale aflossing van lang vreemd vermogen niet hoger zijn dan 20% van de totale begroting.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De kasgeldlimiet betreft een plafond voor de kortlopende schuld van de gemeente. We hebben dit plafond om een te grote gevoeligheid voor rentefluctuaties op de kortlopende schuld te voorkomen. Hiervoor geldt een wettelijke norm van 8,5% van het begrotingstotaal. Door het aantrekken van de langlopende lening voor het sportcentrum in één keer voorkomen we renterisico's en maken we gebruik van de lage rente. De overtoollige liquide middelen staan op de rekening van het schatkistbankieren.

De gemeente Kapelle voldoet ruim aan de norm voor het renterisico.

Datum	Saldo liquiditeiten	Schatkistbankieren
Kwartaal 1	- € 1.554	€ 31
Kwartaal 2	€ 256	€ 2.443
Kwartaal 3	€ 256	€ 8.766
Kwartaal 4	-€ 1.628	€ 8.644

Leningenportefeuille

- Eind 2023 lopen er nog 15 leningen bij de BNG Bank, één bij Nationale Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., één bij de gemeente Borsele en één bij provincie Noord-Brabant.
- De leningen zijn niet vervroegd aflosbaar.
- De rentepercentages van de geldleningen variëren van 0,25% tot 6,11%. De gemiddelde rente in 2023 is 1,44%

Schatkistbankieren

Met ingang van 2013 is het zogenaamde schatkistbankieren in werking getreden. Dit houdt in dat o.a. gemeenten hun overtoollige middelen verplicht moeten aanhouden in de schatkist. Middelen kunnen worden aangehouden via een rekening-courant of in deposito's. Er is een deel van de middelen wat niet verplicht bij de schatkist hoeft

Kasgeldlimiet

✓	Omvang begroting	€ 43.630
✓	Limiet (8,5%)	€ 3.709
✓	Gemiddelde schuld	€ -4.304
✓	Ruimte	€ 8.013

Renterisiconorm

✓	Omvang begroting	€ 43.630
✓	Norm 20%	€ 8.726
✓	Renteherziening	€ 0
✓	Aflossing	€ 2.146
✓	Ruimte	€ 6.580

Stand leningen

Leningen per 1 januari 2023	€ 41.226
Aangetrokken leningen	€ 5.000
Aflossingen	€ 2.146-
Leningen per 31 december 2023	€ 44.080

te worden aangehouden. Dit zogenaamde drempelbedrag voor het jaar 2023 bedraagt € 1.000.000. Zodra het banksaldo boven dit bedrag uitkomt, wordt het meerdere automatisch afgeroomd naar de schatkist.

EMU Saldo

- De Nederlandse overheid moet voldoen aan Europese begrotingsregels; het begrotingstekort per deelnemend land moet beperkt blijven tot maximaal 3%.
- In dat kader dient het EMU-saldo (EMU: Economische en Monetaire Unie) van de Nederlandse overheid binnen de grenswaarde te blijven.
- Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd.
- In het financieel akkoord van januari 2013 is opgenomen dat het kabinet geen sancties als gevolg van overschrijding van de norm toepast.

	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Begroting 2024
EMU saldo	€ 3.783	€ 1.337	€ 2.873
Over of tekort	Tekort	Tekort	Tekort

Rentelasten

De rentelasten worden aan de diverse taakvelden toegerekend op basis van de boekwaarden van de vaste activa per 1 januari van het jaar. De boekwaarde bedraagt aan het begin van het jaar ruim € 67 miljoen. Het renteomslagpercentage voor 2023 is berekend op 1% (afgerond). Voor de grondexploitaties rekenen we met 1% over de boekwaarde per 1 januari. Ten opzichte van de begroting was de daadwerkelijk boekwaarde lager.

Door het aantrekken van een langlopende lening met een hoger rentepercentage dan begroot en de opbrengsten van de tegoeden op het schatkistrekening zijn hoger dan verwacht.

Rente schema	Begroting 2023		Gewijzigde begroting 2023		Jaarrekening 2023	
Externe rentelasten (lang en kort)	€ 569		€ 654		€ 681	
Externe rentebaten	€ 1		€ 1		€ 186	
Saldo rentelasten en rentebaten		€ 568		€ 653		€ 495
Rente doorberekend aan grondexploitaties en sportcentrum De Bloesem		€ -14		€ -7		€ -4
Aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 554		€ 644		€ 491
Aan taakvelden toegerekende rente		€ 554		€ 553		€ 553
Renteresultaat taakveld Treasury (- = voordeel)		€ 0		€ 91		€ -62
Renteomslagpercentage		1,00%				0,93%

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Samenvatting

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In de openbare ruimte bevinden zich allerlei kapitaalgoederen, zoals groen, wegen en riolering etc. De gemeente optimaliseert de levensduur van de kapitaalgoederen door integraal, planmatig en adequaat onderhoud. De kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen zijn vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte onderdelen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. In Kapelle zijn daar civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen, openbare verlichting, sportaccommodaties en begraafplaatsen aan toegevoegd.

Voor het groot onderhoud bestaat de keuze tussen dekking van de lasten via de exploitatie en/of met een voorziening. De geactiveerde lasten van de meeste kapitaalgoederen komen jaarlijks terug in de begroting. Onderhoud aan de kapitaalgoederen gebouwen, speeltoestellen, sportaccommodaties, civieltechnische kunstwerken en stranden worden uit een voorziening betaald. Met een groeimodel wordt het kapitaalgoed riolering vanaf 2028 voor ca. een derde gedeelte geactiveerd en voor ca. twee derde deel betaald uit de voorziening.

Toelichting Tabellen Kapitaalgoederen

De projecten die in de tabellen staan hebben over het algemeen een langere doorlooptijd dan een begrotingsjaar. Door projectmatig te werken worden verschillende projectfasen doorlopen. Bij elk project worden 4 fasen doorlopen, initiatief-, ontwikkel-, uitvoerings-, en een nazorgfase. Afhankelijk van de integraliteit van het project heeft dit zijn eigen dynamiek en doorlooptijd. Bij de meeste riolering- en wegenprojecten maken de nutsbedrijven deel uit van het planningsproces. Projecten worden veelal 5 jaar voor de beoogde start al besproken met het nutsbedrijf om de wederzijdse investeringsagenda af te stemmen. Ondanks deze inspanning worden de afgesproken planningen niet altijd gehaald. Het komt voor dat het in de uitvoerende fase door externe invloeden als netcongestie en een tekort aan personeel nodig is om onze planningen hierop aan te passen.

Wegen, straten en pleinen (programma Leefomgeving en Mobiliteit)

Weginspecties laten een licht dalende kwaliteit zien van het wegenareaal in zijn geheel. Dit wordt met name veroorzaakt door de grotere uitbreidingsplannen die 40 tot 50 jaar geleden aangelegd zijn. De kwaliteit van de verharding neemt hier af en grootschalig onderhoud hiervan is nodig. Het huidige beleid- en beheerplan voorziet hier niet in en is verouderd. Het beheer en beleidsplan wegen waarmee gewerkt wordt is nooit formeel vastgesteld. Het nieuwe vast te stellen beleid- en beheerplan wegen waarin de gewenste kwaliteit versus de kosten voor het wegbeheer voor een langere periode in beeld zijn gebracht wordt in Q2 van 2024 beeldvormend aan de gemeenteraad voorgelegd.

Nr.	Project benaming	Status	Budget	Toelichting
K.1	Boomweidelaan incl. masterplan wateroverlast			Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart maar inmiddels gepauzeerd. Aanleiding hiervoor is onvoldoende capaciteit bij netbeheerders en vertraging bij de ontwikkeling van landgoed Schore door zienswijze. De uitvoering staat gepland in 2025.

Nr.	Project benaming	Status	Budget	Toelichting
K.2	Wemeldinge Noordzijde NSCities2S	✓ 😐	€	EU-pilotproject is afgerond. De parking achter de Kon. Wilhelminastraat, de speeltuinen en de oversteekplaatsen voor o.a. mindervaliden zijn uitgevoerd. De wens tot aanpassing van de open verharding naar gesloten verharding in de weg en in de trottoirs is uit de buurtenquête en bewonersavond naar voren gekomen. Toegezegd is hier na besluitvorming gevolg aan te geven. Met een nieuwsbrief is de buurt geïnformeerd dat de open verharding in de rijbaan en trottoirs wordt vervangen door een duurzame gesloten verharding. De voorbereiding van de werkzaamheden is gestart eind 2023 en de uitvoering vindt plaats in 2024. (Zie ook Programma 6 Leefomgeving en mobiliteit)
K.3	Combi De Klinker en Oude haven e.o.	✓	€	Uitgevoerd. Overschrijding door grondafvoer van niet voorziene milieutechnische kwaliteit daarnaast is de projectscope groter geworden.
K.4	Blaaspoort masterplan wateroverlast	😞	€	In voorbereiding. De projectscope wordt heroverwogen t.a.v. de waterhuishouding.
K.5	Nieuwe Kerkstraat masterplan wateroverlast opp. afstroming	Ⓟ	€	Wordt na uitvoering sloop/nieuwbouw Waardekensstraat (Beveland Wonen) in 2025 opgepakt.
K.6	Stationsstraat, Rand- Overstort voorz., Binnenhof/Biezelingsestraat/Mauritsstraat	✓	€	Werkzaamheden zijn gereed.
K.7	Dijkwelsestraat (tussen spoor en dorp)	✓ 😐	€	Eerste fase uitgevoerd. Tweede fase, voorbereiding en uitvoering in 2024.
K.8	Vijverstraat masterplan wateroverlast	😐	€	Vorbereiding loopt. Uitvoering in 2025 afhankelijk van logistieke mogelijkheden verkeer project Dijkwelsestraat.
K.9	De Warretjes, Oude bosstraat masterplan wateroverlast	😐	€	Vorbereiding grotendeels afgerond. Vertraging uitvoering door netwerkbedrijven. Uitvoering naar verwachting in 2025.
K.10	Parklaan/Pronkenburg oppervlakkige en ondergrondse afvoer masterplan wateroverlast	😐	€	Vorbereiding loopt. Project is wel vertraagd door schuiven met planning nutsbedrijf i.v.m. realisatie opvanglocaties ook scope heroverweging. Ter voorbereiding van civieltechnische uitvoering starten nutsbedrijven in 2024 met de uitvoering.
K.11	Asfaltwerken en projectmatig straatwerk	✓ 😐	€	Uitgevoerd. Budgetoverheveling t.b.v. realisatie van het wegenbeheerplan.

Openbare verlichting (programma Leefomgeving en Mobiliteit)

Nr.	Werkzaamheden	Status	Budget	Toelichting
K.12	Vervangen conventionele armaturen voor LED-armaturen. Projectmatig en planmatig	✓	€	Uitgevoerd, jaarlijkse terugkomende activiteit tot areaal volledig is voorzien van LED.

Riolering (programma Leefomgeving en Mobiliteit)

De voorbereiding van een nieuw verbreed rioleringsplan (VGRP) loopt naar wens. We leggen een nieuw verbreed gemeentelijk rioleringsplan incl. kostendekking voor aan de raad in 2024.

Nr.	Project benaming	Status	Budget	Toelichting
K.13	Boomweidelaan incl. masterplan wateroverlast	Ⓟ	€	Voorbereidende werkzaamheden zijn opgestart maar inmiddels gepauzeerd. Aanleiding hiervoor is onvoldoende capaciteit bij netbeheerders en vertraging bij de ontwikkeling van landgoed Schore door zienswijze. De uitvoering staat gepland in 2025.
K.14	Wemeldinge Noordzijde NSCities2S	✓ 😐	€	EU-pilotproject is afgerond. De parking achter de Kon. Wilhelminastraat, de speeltuinen en de oversteekplaatsen voor o.a. mindervaliden zijn uitgevoerd. De wens tot aanpassing van de open verharding naar gesloten verharding in de weg en in de trottoirs is uit de buurtenquête en bewonersavond naar voren gekomen. Toegezegd is hier na besluitvorming gevolg aan te geven. Met een nieuwsbrief is de buurt geïnformeerd dat de open verharding in de rijbaan en trottoirs wordt vervangen door een duurzame gesloten verharding. De voorbereiding van de werkzaamheden is gestart eind 2023 en de uitvoering vindt plaats in 2024. (Zie ook Programma 6 Leefomgeving en mobiliteit)
K.15	Combi De Klinker en Oude haven e.o.	✓	€	Uitgevoerd.
K.16	Blaaspoort masterplan wateroverlast	😞	€	In voorbereiding. De projectscope wordt heroverogen t.a.v. de waterhuishouding.
K.17	Nieuwe Kerkstraat masterplan wateroverlast opp. afstroming	Ⓟ	€	Wordt na uitvoering sloop/nieuwbouw Waardekensstraat (Beveland Wonen) in 2025 opgepakt.
K.18	Stationsstraat, Rand- Overstort voorziening, Binnenhof/Biezelingsestraat/Mauritsstraat	✓	€	Uitgevoerd.

Nr.	Project benaming	Status	Budget	Toelichting
K.19	Dijkwelsestraat (tussen spoor en dorp)	✓ ☹️	€	Eerste fase uitgevoerd. Tweede fase, voorbereiding en uitvoering in 2024.
K.20	Vijverstraat masterplan wateroverlast	✓ ☹️	€	Rioleringswerkzaamheden gereed. Uitvoering definitieve inrichting straat in 2025 afhankelijk van logistieke mogelijkheden verkeer project Dijkwelsestraat.
K.21	De Warretjes, Oude bosstraat masterplan wateroverlast	☹️	€	Vorbereiding grotendeels afgerond. Vertraging uitvoering door netwerkbedrijven. Uitvoering naar verwachting in 2025.
K.22	Parklaan/Pronkenburg oppervlakkige en ondergrondse afvoer masterplan wateroverlast	☹️	€	Vorbereiding loopt. Project is wel vertraagd door schuiven met planning nutsbedrijf i.v.m. realisatie opvanglocaties ook scope heroverweging. Ter voorbereiding van civieltechnische uitvoering starten nutsbedrijven in 2024 met de uitvoering.
K.23	Nieuwe Kerkstraat onderhoud watersysteem achter woningen BOB-overeenkomst	Ⓟ	€	Nieuwe Kerkstraat onderhoud watersysteem wordt later dan voorzien in overleg met het Waterschap opgepakt.

Water (programma Leefomgeving en Mobiliteit)

Nr.	Werkzaamheden	Status	Budget	Toelichting
K.24	Sloot achterzijde Nieuwe Kerkstraat opschonen	Ⓟ	€	Is vervallen, opgenomen onder K.23.
K.25	Baggerwerkzaamheden Wemeldinge en Oostelijk Kapelle	✓	€	Uitgevoerd

Civieltechnische kunstwerken (programma Leefomgeving en Mobiliteit)

Nr.	Werkzaamheden	Status	Budget	Toelichting
K.26	Diverse Civieltechnische objecten	☹️	€	De storingen uit het voorjaar zijn professorisch opgelost. Constructieberekening voor de draaibrug is uitgevoerd. Conclusie is dat het ontwerp voor het huidige gebruik aangepast moet worden. De kostenraming hiervoor wordt nog gemaakt. Vanuit de lopende opdracht toeristische visie wordt gekeken naar de locatie van de brug en de kosten van een eventuele alternatieve locatie.

Openbaar groen (programma Leefomgeving en Mobiliteit)

De voorbereiding van groenstructuurplannen per kern (beheer-en beleidsplan) en een bomenbeleidsplan lopen. Naar verwachting worden deze u in 2025 ter besluitvorming aan u voorgelegd.

Nr.	Werkzaamheden	Status	Budget	Toelichting
K.27	Groen investeringen maken integraal deel uit van wegen projecten	✓	€	Uitgevoerd.

Begraafplaatsen (programma Leefomgeving en Mobiliteit)

Nr.	Werkzaamheden	Status	Budget	Toelichting
K.28	Beleidsplan instandhouding begraafplaatsen in 2023 aan de raad voorleggen.	P	€	Deze inspanning is in 2023 niet gehaald door beperkte personele capaciteit. Door de inzet van nieuw personeel wordt de inspanning in 2024 opgepakt.

Speeltoestellen (programma Leefomgeving en Mobiliteit)

Nr.	Werkzaamheden	Status	Budget	Toelichting
K.29	Omvorming ondergronden Boomweidelaan 12, De Omloop, Fluitekruid, Duizendblad, Annie MG. Schmidtsingel, Goudreinettestraat	✓	€	Uitgevoerd.

Sportaccommodaties (programma Wonen en Voorzieningen)

Nr.	Werkzaamheden	Status	Budget	Toelichting
K.30	Sport MIP – Groene Woud – vervanging algemene inrichting; ballenvangers, hekwerk	✓	€	Uitgevoerd.
K.31	Sport MIP- Boenzeboogerd - vervanging algemene inrichting; ballenvangers, hekwerk	✓	€	Uitgevoerd.
K.32	Nieuw sportfaciliteiten buitenruimte de Bloesem	✓	€	Uitgevoerd.

Onderwijs, schoolgebouwen (programma Wonen en Voorzieningen)

Nr.	Planvorming en realisatie	Status	Budget	Toelichting
K.33	We bereiden de nieuwbouw voor het IKC Wemeldinge voor.	✓	€	Na aanbesteding heeft het ontwerpteam opdracht gekregen het ontwerp van het IKC Wemeldinge en gymzaal te maken.
K.34	We bereiden de nieuwbouw voor het IKC Juliana van Stolbergschool voor.	☹	€	Er zijn verschillende scenario's uitgewerkt en gepresenteerd aan uw raad. Twee opties inclusief planning werken we verder uit.
K.35	SBO Samuël en (V)SO Eben-Haëzer	✓	€	Als tijdelijke oplossing voor de huisvesting van de Speciale Scholen Kapelle zijn per 1 januari 2024 twee noodlokalen gerealiseerd en in gebruik genomen. Voor de lange termijn zoeken we naar een structurele oplossing.

Gemeentelijk vastgoed

Voor onderhoud van de gemeentelijke gebouwen gelden de volgende uitgangspunten:

Onderhoud, opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan (MJOP), wordt ten laste gebracht van de voorziening. Levensduur verlengend onderhoud >€ 25.000 geldt als een investering. Het MJOP is in 2021 geactualiseerd. Daarbij is rekening gehouden met kansen voor verduurzamen van de gebouwen waar mogelijk. Het doel hierbij is gasloos na 2030.

Nr.	Werkzaamheden	Status	Budget	Toelichting
K.36	Luchtbehandeling nieuwbouw gemeentehuis	✓	€	Uitgevoerd
K.37	Herinrichten gemeentehuis	Ⓟ	€	De kosten van de herinrichting in combinatie met investeringen voor groot onderhoud, verduurzaming en vereist functioneel gebruik zijn aanleiding voor een heroverweging in 2024 en het opstellen van een huisvestingsplan voor de langere termijn. Hierover bent u tijdens de beeldvormende bijeenkomst van 7 november bijgepraat. (Zie ook <i>programma Klimaat, Energie en Milieu</i>)
K.38	Verduurzamen De Vroone	☹	€	Het opstellen van de verduurzamingsmaatregelen vergden meer tijd dan voorzien. Uitvoering in 2024.
K.39	Verduurzamen dorpshuis de Wemel	Ⓟ	€	De klimaatinstallatie van kinderopvang maakt onderdeel uit van het dorpshuis. De kinderopvang maakt nu ook onderdeel uit van de planvorming voor het IKC. Doordat de technische installatie geïntegreerd is voor het hele gebouw kan de verduurzaming alleen aangepakt worden met een tijdelijke voorziening voor de kinderopvang. De voorbereiding en uitvoering hiervan wordt in 2024 opgepakt.

Nr.	Werkzaamheden	Status	Budget	Toelichting
K.40	Herstel ingang 't Keldertje in de Wemel	✓	€	Uitgevoerd. Activiteiten verplaatst naar het dorps huis De Wemel.
K.41	Beperken energieverbruik dorps huis Schore	✓	€	Bediening van cv-installatie en radiatoren is aangepast.
K.42	Verplaatsen gemeentewerkplaats	☹	€	Er wordt gezocht naar een geschikte locatie.
K.43	Vervangen systeemplafonds in 't Saamdeel	✓	€	Door de onvoorzien onveilige situatie van het ophangstelsel was acuut herstel noodzakelijk. Dit is uitgevoerd.
K.44	Grootonderhoud peil huis	☹	€	Opdracht verstrekking in 2023 niet verstrekt. Uitvoering in 2024. Aanvullend budget bij eerste bestuursrapportage 2024.
K.45	Huisvesting brandweerkazernes	☹	€	Gezamenlijke huisvesting met de gemeentewerf is niet mogelijk. In overleg met VRZ komen tot een herhuisvesting van beide kazernes in de komende 4 jaar. Voor de begroting 2025 wordt benodigde budget bekeken.
K.46	Sloop Grote Honk	☹	€	Als gevolg van het verplichte ecologisch onderzoek is de sloop met een jaar vertraagd.

Overschrijdingen van investeringsbudgetten:

Ondanks kritische beoordeling bij de 2^e bestuursrapportage is er bij 5 projecten sprake geweest van een budgetoverschrijding. De totale overschrijding bedraagt € 134.000. De overschrijdingen variëren van een bedrag van € 2.000 tot € 121.000. De overschrijdingen worden hieronder toegelicht.

- De kosten voor het vervangen van het dak van gebouw Dicwale zijn iets hoger dan begroot. Overschrijding doordat betaalde BTW niet kan worden verrekend.
- Voor de post gronden in erfpacht nemen we geen budget op, omdat dit vooraf niet is in te schatten. In 2023 is er één kavel in erfpacht uitgegeven en is er één kavel omgezet van erfpacht in koop.
- Het project van de entree aan de Dijkwelseweg is naar voren gehaald en loopt nog door in 2024. Bedrag van overschrijding verrekenen we met budget 2024.
- De kosten voor IHP onderwijs zijn iets overschreden door de kosten voor speellokaal De Linge.
- De overschrijding bij de startersleningen wordt veroorzaakt door rentebaten die aan het startersfonds zijn toegevoegd. Deze post is vooraf moeilijk in te schatten. De rentebaten brengen we overigens ten gunste van het programma Leefomgeving.

		Begroot	Werkelijk	Bedrag van overschrijding
1	Vervangen dak Dicwale	32	35	3
2	Bouwgronden in erfpacht	0	121	121
3	Entree Vierwegen	20	22	2
4	IHP Onderwijs	27	29	2
5	Startersleningen	20	26	6
	Totale overschrijding			134

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering omvat verschillende aspecten die gericht zijn op het efficiënt en effectief laten functioneren van de organisatie. Het gaat onder andere over personeel en organisatie, informatie en data inclusief automatisering, communicatie, financiën, facilitair en huisvesting. Tot de huisvesting behoren het gemeentehuis en de gemeentewerkplaats.

Werken vanuit de opgave

De taken van de gemeenten zijn de afgelopen jaren toegenomen, belangrijker geworden, maar zeker ook complexer. De opgaven waar we als gemeente voor staan – denk aan de woningbouwopgave, de energietransitie, de sociale opgave of de betere werking van de arbeidsmarkt – zijn domein overstijgend. En we zijn als gemeente niet meer altijd in de 'lead', maar wederzijds afhankelijk van medeoverheden, bedrijven, instellingen en inwoners. Dat betekent een andere manier van werken. Niet meer altijd vanuit afdelingen of portefeuilles zoals we ze kennen, maar vanuit een maatschappelijke opgave. Deze maatschappelijke opgaven vergen een meer strategische samenwerking in de regio en een geregelde bijstelling van de ambities en concrete doelstellingen. Wij participeren als Kapelle om die reden steeds vaker in deze netwerksamenwerkingen, wat een bepaalde flexibiliteit, wendbaarheid en inzet van ons vraagt. Dit is ook van invloed op onze samenstelling van de ambtelijke organisatie. Veel medewerkers zijn in diverse opgaven werkzaam.

Organisatieontwikkeling

Bij bovenstaande ontwikkeling hoort ook een nieuwe organisatiestructuur. In het afgelopen jaar is gekeken naar welke structuur past bij het opgavegericht en integraal werken. We zijn inmiddels een netwerkorganisatie waarbij de nadruk ligt op samenwerking en interactie met diverse interne en externe belanghebbenden. De maatschappelijke opgaven zijn in beeld gebracht en onze financiële programmastructuur is aangepast zodat het geheel op elkaar afgestemd is. Deze netwerkorganisatie maken we ook visueel. Daarbij stappen we af van het oude organigram en werken we, samen met alle medewerkers, op een zorgvuldige manier toe naar een nieuwe structuur. De nieuwe structuur maken we in 2024 formeel.

Ambtelijke capaciteit in relatie tot de arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is krap. Dat betekent dat er een tekort aan beschikbare arbeidskrachten is. En dat heeft zeker invloed op de ambtelijke capaciteit van onze gemeente. Het werven van gekwalificeerd personeel is een uitdaging. Het feit dat medewerkers in- of extern naar meer uitdagingen zoeken, wijst op de toenemende vraag naar diverse carrièremogelijkheden en ontwikkelingskansen. Dit benadrukt het belang van het bieden van groeimogelijkheden, professionele ontwikkeling en uitdagende taken binnen onze organisatie om medewerkers te behouden. Aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, waaronder de uitloopschalen die in 2023 ingevoerd zijn, en een positieve werkcultuur zijn sterke punten die we blijven benadrukken bij het aantrekken van nieuw talent.

Het ontstaan van vacatures heeft invloed op het realiseren van bestuurlijke ambities en doelstellingen. Onvervulde posities leidt soms tot vertraging in werkzaamheden en een hogere werkdruk voor het bestaande personeel. En het leidt ook tot meer inhuur van personeel. We proberen steeds proactief in te spelen op de uitdagingen van de krappe arbeidsmarkt en richten ons op het aantrekken, behouden en ontwikkelen van talent.

CAO

De salarissen stegen per 2 januari 2023 met € 240 en daarna met 2%. Medewerkers die thuiswerken ontvangen een vergoeding van € 3 netto per dag.

Formatie

Het op peil houden van onze uitvoeringskracht vraagt blijvende aandacht en behoeft periodieke bijstelling door vele ontwikkelingen die op ons afkomen. De krapte op de arbeidsmarkt is nog steeds dusdanig, dat dit een extra uitdaging vormt om onze ambities en doelstellingen te verwezenlijken. De formatieve ontwikkeling van de organisatie is opgenomen in onderstaande tabel.

Uit oogpunt van continuïteit en kosten blijft gelden dat structurele taken bij voorkeur worden opgenomen in de vaste formatie. Naast de Betho wordt structureel ingehuurd vanwege moeilijk vervulbare vacatures of bij specifieke deskundigheid. Dit speelt vooral op het gebied van ruimtelijke ordening, civiele techniek, inkoop en projecten.

De structurele formatie stijgt vanaf 2023 naar 86,6 fte vanwege uitbreiding van de capaciteit voor de taakvelden sociaal domein, duurzaamheid, veiligheid, handhaving (boa), interne controle, informatievoorziening en de administratieve ondersteuning.

Het is ons niet gelukt om in 2023 alle vacatures ingevuld te krijgen. Vandaar dat in de grafiek 'Bezetting 2023' de bezettingsgraad wisselend is ten opzichte van de begrote formatie. In totaal wordt 2,86 fte van onze formatie via detachering voor samenwerking ingezet en uit deze samenwerkingen bekostigd.

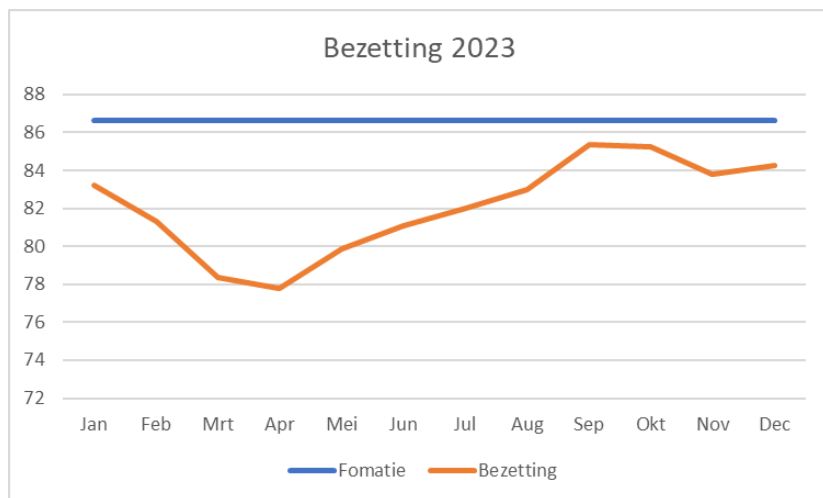
Salarisexploitatie ambtelijk personeel

Op de salarissen is een voordeel gerealiseerd. Het salarisbudget dat niet benut is voor openstaande vacatures is ingezet voor inhuur. Hiermee is vastgehouden aan het financiële kader van de salarissen.

Inhuur

Er is een toename van kosten inhuur. Deze toename heeft verschillende redenen:

- Vanwege ontstane vacatures is er inhuur ingezet. Bij vacatures wordt steeds gekeken of het nodig is om deze vacature in te vullen, of de beschikbare kennis voorhanden is en of inhuur noodzakelijk is. Zoals eerder aangegeven is het salarisbudget dat niet benut is voor openstaande vacatures ingezet voor inhuur.
- Er zijn in 2023 extra taken op ons afgekomen zoals opvang ontheemden Oekraïne, implementatie Omgevingswet en SPUK CDOKE. Deze extra taken zorgen ervoor dat inhuur noodzakelijk is. Overigens zijn hiervoor ook extra middelen vanuit het Rijk beschikbaar gesteld in de verschillende programma's.
- Om aan veel ambities te voldoen is er extra inhuur ingezet. De inhuur is met name ingezet op het gebied van grondexploitaties, groenvoorziening en algemene begraafplaatsen. Deze extra inhuurkosten zijn opgevangen binnen de programma's en daarmee zijn we in totaliteit binnen het financiële kader gebleven.

Jaar	Formatie	Bezetting	Personen	Inhuur €	Inhuur %
2022	73,5	69,5	84	BG: 1.019 JR: 1.679	BG: 19% JR: 23%
2023	86,6	81,2	99	BG: 827 JR: 1.777	BG: 11% JR: 22%

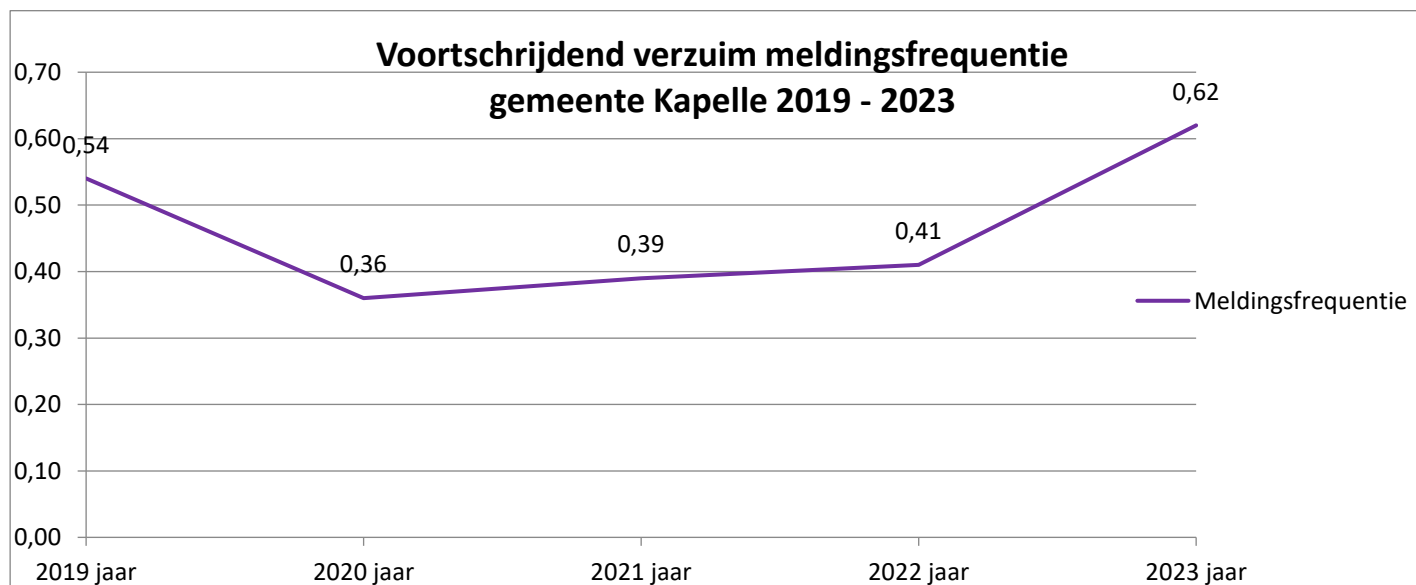
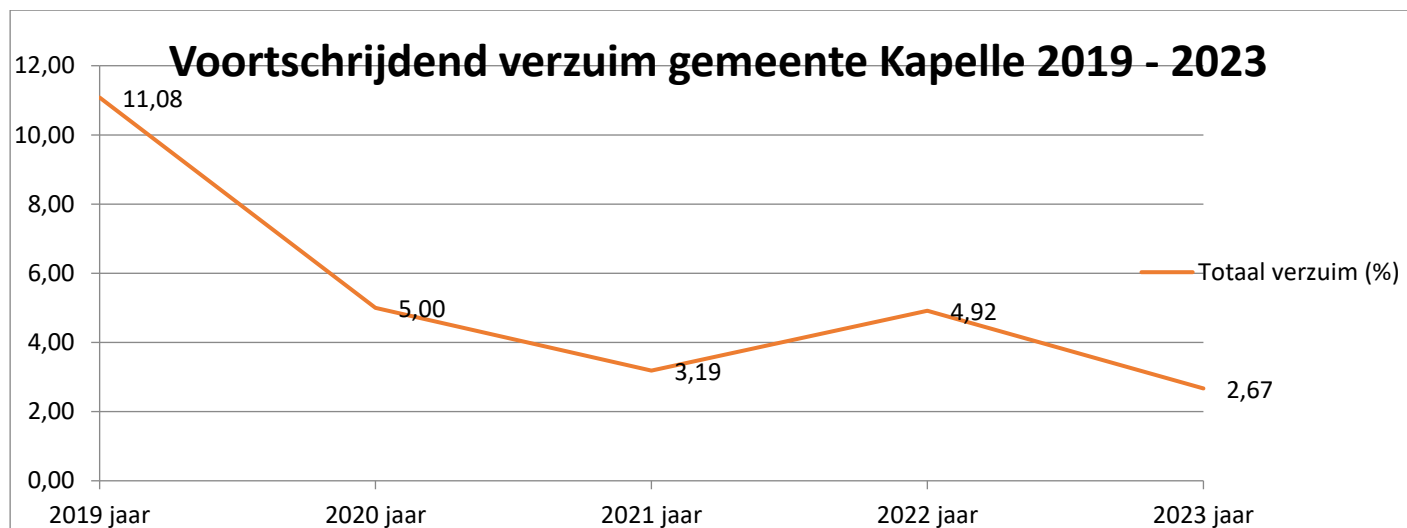
Verzuim

De meldingsfrequentie is in 2023 gestegen van 0,41 naar 0,62. Dit is lager dan de beoogde 1,0 en het landelijke gemiddelde van momenteel 1,04. De frequentie weerspiegelt nog steeds een goed werkklimaat (werksfeer, collegialiteit, uitdaging en persoonlijke ontwikkeling). Medewerkers gaan weer vaker naar het kantoor. Een gevolg hiervan kan zijn dat medewerkers zich weer sneller ziekmelden met bv een verkoudheid. Dit resulteert dan weer in een hogere meldingsfrequentie.

Het totaal verzuimpercentage is in 2023 gezakt van 4,92 naar 2,67. Dit komt met name door een afname in het lang verzuim. Er wordt inmiddels al meerdere jaren voldaan aan de doelstelling om in deze raadsperiode weer te voldoen aan de landelijke verzuimnorm die over 2023 op 6,5 is bepaald. Wij blijven streven naar een verzuim van maximaal 2,5%. Dit doel is nagenoeg bereikt.

Verzuim	2019	2020	2021	2022	2023
Meldingsfrequentie	0,54	0,36	0,39	0,41	0,62

	2019	2020	2021	2022	2023
kort	0,44	0,25	0,31	0,44	0,43
middellang	0,35	0,15	0,34	0,34	0,18
lang	3,49	2,37	1,77	3,93	1,77
zeer lang	6,80	2,23	0,77	0,21	0,29
voortschrijdend	11,08	5,00	3,19	4,92	2,67

Overhead

Alle overhead wordt apart begroot en verantwoord. Onder overhead worden alle kosten verstaan die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. De overheadopslag wordt berekend door de lasten overhead te delen op de totale lasten minus toevoegingen aan reserves en minus lasten grondexploitatie. Voor 2023 is de overhead berekend op 12,5 % en dit is lager dan 2022.

Bij de lokale heffingen en leges wordt naast directe kosten (zowel middelen als loonkosten) ook overhead toegerekend. De overhead wordt toegerekend als een percentage over de directe loonkosten.

Raad en college

Hier zijn de budgetten en realisaties voor de raad, de griffie, de rekenkamer, de accountant en het college B&W weergegeven.

	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
Raad	353	356	347
Griffie	107	107	113
Rekenkamer	10	10	12
Accountant	73	73	91
College	425	486	452

Samenwerking

Strategische samenwerking

Het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) biedt een platform voor de behartiging van de strategische belangen van Zeeland. Inmiddels zijn de strategische belangen vertaald in een Zeeuwse strategische agenda en verdeeld in 7 thema's. Voor ieder thema is een bestuurlijk overleg ingesteld en ambtelijke ondersteuning geregeld. Via, al dan niet digitale, bijeenkomsten worden de raden, staten en algemene vergadering bij de ontwikkelingen in OZO-verband betrokken. In 2023 zijn de thema-overleggen vooral benut om samen de koers te bepalen ten aanzien van ontwikkelingen binnen het sociaal domein (samenwerking op het gebied van de Jeugdhulp en Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang), de energietransitie (totstandkoming van RES en diverse bouwstenen) en de Omgevingswet.

In opdracht van de vijf Bevelandse colleges wordt door het Bestuurlijk Platform De Bevelanden gewerkt aan het versterken en verbreden van de strategische samenwerking in onze regio. Doelstelling is als gezamenlijke overheden te komen tot een structurele triple-helix netwerksamenwerking met vertegenwoordigers vanuit bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstelling. De eerste overlegresultaten met diverse stakeholders leren dat een dergelijke samenwerking positief wordt ontvangen mits dit tot concrete resultaten oplevert voor de regio. De stakeholders verwachten dat gemeenten hier een initiërende, faciliterende en stimulerende rol in vervullen. Uitgangspunt is dat ook de stakeholders een bijdrage leveren aan de beoogde samenwerking en gezamenlijke uitvoeringsagenda. Informatie over de voortgang van actuele thema's waarop deze regionale netwerksamenwerking zich op concentreert is opgenomen in het Programma Bestuur en Veiligheid.

Operationele samenwerking

In 2021 heeft Berenschot in opdracht van de 5 Bevelandse colleges een onderzoek gedaan naar de governance van GR Samenwerking De Bevelanden. Op basis van de bevindingen en aanbevelingen is een plan van aanpak opgesteld om tot verbetering van de governance te komen. Dat plan bevat drie hoofdlijnen: 1. het verbeteren van de

ambtelijke en bestuurlijke aansturing tussen de 5 gemeenten en de GR, waarbij de dienstverleningsovereenkomst een belangrijk sturingsinstrument wordt naast de begroting van de GR; 2. het beter stroomlijnen van de P&C-cyclus van de GR en 3. het invullen van een cultuurtraject binnen de organisatie van de GR. Onder regie van de voorzitter van de GR, de nieuwe directeur en de voorzitter van de ambtelijke regiegroep is dit proces in het afgelopen jaar ingevuld. Er heeft een bestuurlijke evaluatie plaatsgevonden en er zijn gezamenlijke ambtelijke sessies gehouden om de werkwijze en resultaten te verbeteren. Bedoeling is om in 2024 voor alle taakvelden nieuwe dienstverleningsovereenkomsten vast te stellen.

Informatie en data

- Er is gestart met het project digitalisering bouwvergunningen 1970 – 2010 voor het overdragen aan het Zeeuws Archief.
- De papieren dossiers zijn gearchiveerd voor het overdragen aan het Zeeuws Archief.
- In het kader van verschillende wetgeving (WOO, WEP) is anonimiseringssoftware aangeschaft.
- Er is prioriteit gegeven aan de volgende speerpunten uit de i-Visie:
  - Ontwikkelen van een toekomstgerichte, duurzame ICT-organisatie door het borgen van continuïteit en veiligheid van de virtuele werkomgeving.
  - Digitale samenwerking, het mogelijk maken van zowel interne als externe digitale samenwerking met (keten)partners en aansluiten op landelijke en regionale voorzieningen.
- De data-analist heeft zich dit jaar beziggehouden met projecten op het gebied van duurzaamheid (energie-labels), afval, jeugd en de WMO.
- Er zijn verkennende gesprekken gestart voor aansluiting bij het e-depot van het Zeeuws Archief om het bewaren van duurzaam toegankelijke informatie te waarborgen.

Informatiebeveiliging en privacy

- Borging van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid): met ICT GR de Bevelanden werken we aan verbeteringen op basis van de BIO, ENSIA en de i-Visie. Zo is er beleid vastgesteld voor het melden van kwetsbaarheden door derden, zogeheten Coordinated Vulnerability Disclosure (CVD-beleid). Er zijn onder meer gesprekken gevoerd met de directie van GR de Bevelanden.
- ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit): Over de normenkaders voor BRP, Reisdocumenten, DigiD, Suwinet, BAG, BGT en BRO informeren we de raad afzonderlijk via de ENSIA-cyclus.
- Zeeuwse Norm Weerbare Overheid: Sinds 2023 is de CISO-kring Zeeland actief, waarbinnen de CISO's (Chief Information Security Officers) van Zeeuwse overheden kennis uitwisselen. In 2023 hebben 2 bijeenkomsten plaatsgevonden voor de Zeeuwse CISO's.
- Beleid gemeente specifiek: Voor webapplicaties die gebruik maken van DigiD heeft het MT aanvullend informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. En in overeenstemming met de Wet politiegegevens (Wpg) heeft het college beleidsregels vastgesteld en is een aanvullende privacyverklaring op de website gepubliceerd.
- Incidenten: Er zijn intern 19 meldingen gerapporteerd over incidenten rondom informatieveiligheid. Bij 2 daarvan betrof het een datalek. Menselijk handelen is de meest voorkomende oorzaak van beveiligingsincidenten en datalekken. De gevolgen zijn tot op heden beperkt gebleven door het tijdig nemen van maatregelen.
- Bewustzijn informatieveiligheid en privacy: Rondom de Dag van de Privacy en rondom Sinterklaas zijn iBewustzijnsacties georganiseerd. Alle medewerkers en bestuurders hebben in december een boek over informatieveiligheid aangeboden gekregen. Ook is er een phishing-test uitgevoerd in samenwerking met de Bevelandse gemeenten en GR de Bevelanden. Verder is er doorlopend aandacht voor informatieveilig werken via het thema 'iBewust Kapelle' op intranet.

- Oefening: We hebben een tabletop-oefening cyberincident georganiseerd voor het MT in samenwerking met de Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten (IBD). In een aparte evaluatiesessie met het MT zijn actiepunten besproken. Het thema informatieveiligheid komt nu structureel terug op de agenda van het MT. Vanuit de werkgroep Risicomanagement versterken we de aandacht voor informatieveiligheid.
- Borging van privacy, AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en Wet politiegegevens (Wpg): Nieuwe software is aangeschaft voor het anonimiseren van gegevens in documenten. Ook is er software in gebruik genomen voor het verwerken van politiegegevens door de BOA. Voor het overige rapporteert de Functionaris Gegevensbescherming (FG) afzonderlijk in een FG-jaarverslag.

Gemeentehuis en gemeentewerf

- Om te voldoen aan het vereiste energielabel C is het gemeentehuis voorzien van een nieuw ventilatiesysteem met warmteterugwinning in het "nieuwbouw"-gedeelte.
- De kosten van de herinrichting in combinatie met investeringen voor groot onderhoud, verduurzaming en vereist functioneel gebruik zijn aanleiding voor een heroverweging en het opstellen van een huisvestingsplan voor de langere termijn. Hierover bent u tijdens de beeldvormende bijeenkomst van 7 november bijgepraat. De bestuursopdracht is te komen tot meerdere scenario's voor de lange termijn.

Gemeentehuis	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		Gemeentewerf	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Elektra kWh	92.678	83.551	81.231	72.791	60.066	81.642	82.064		Elektra kWh	7.473	5.274	7.488	6.218	7.849	7.293	6.633
Opbrengst kWh zonnepanelen			13.232	14.056	13.121	14.757	13.179									
Gas m3	25.777	30.612	25.335	26.189	25.417	21.526	19.744		Gas m3	8.817	11.194	5.495	2.576	3.524	3.083	3.525
Water m3	666	623	561	257	307	428	370		Water m3	100	125	17	86	74	96	39

Frauderisicobeheersing

In de raadsvergadering van 11 juli 2023 is de nieuwe nota Integraal Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2023 vastgesteld. Met deze nota geven we uitgebreide uitleg aan de doorontwikkeling van risicomanagement naar een integrale wijze. Integraal risicomanagement leidt tot breed inzicht in de activiteiten binnen de gemeente. Hierdoor zijn we voorbereid op onverwachte zaken en zien we op tijd wat er misgaat, of dreigt te gaan. Risicomanagement is geen afzonderlijke activiteit, maar maakt deel uit van alle (management)processen, programma's en projecten. En zorgt ervoor dat bewustwording en het beheersen van risico's doorlopend aandacht heeft. Om op integrale wijze inzicht te krijgen in de risico's, bekijken we de risico's tijdens de risico identificatie vanuit verschillende invalshoeken. We richten ons daarbij op zowel de risico's zonder als mét financiële gevolgen. Risico's zonder financiële gevolgen zijn bijvoorbeeld imago-, fraude-, juridische en bestuurlijke risico's.

Frauderisicobeheersing is hiermee een integraal onderdeel geworden binnen het risicomanagement en binnen onze processen en worden via de gehouden risicotafels elke keer meegenomen.

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Tot 2022 gaf de accountant naast de getrouwheid een oordeel over de rechtmatigheid van de gemeente. Met ingang van 2023 geeft het college van burgemeester en wethouders een rechtmatigheidsverantwoording af. De accountant blijft echter wel een oordeel geven over de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording. De rechtmatigheidsverantwoording is terug te vinden in de jaarrekening. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt een toelichting gegeven op hoe deze rechtmatigheidsverklaring tot stand is gekomen en welke beheersmaatregelen er genomen zullen worden.

Om invulling te geven aan de spelregels rond deze rechtmatigheidsverantwoording, heeft de gemeenteraad op 18 december 2023 een vernieuwde financiële verordening vastgesteld. Hierin is vastgesteld dat de verantwoordingsgrens wordt vastgesteld op 1% van de totale lasten, inclusief dotaties aan de reserves. De commissie BBV heeft gesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording de drie criteria moet ondervangen die niet onder de criteria van getrouwheid vallen. Dit zijn het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criteria. Hier wordt in de volgende alinea's nader op ingegaan.

Per kwartaal zijn er verschillende steekproeven genomen op de financiële administratie. Hierbij zijn met name het voorwaarden- en M&O-criterium meegenomen. Daarnaast zijn er ook verschillende systeemgerichte analyses gedaan om onderzoek te doen naar specifieke aspecten van de rechtmatigheidscriteria, met name het begrotingscriterium en bepaalde aspecten van het voorwaarden criterium . Vervolgens is de totale fout als volgt berekend:

Criterium	Fout
Begrotingscriterium	€119
Voorwaarden criterium	€269
M&O-criterium	€0
Totaal	€388
Rechtmatigheidsgrens	€425
(€388/€425 = 0.9%)	

Tabel 1: berekening totale fout

Tijdens de behandeling van de financiële verordening is door het college toegezegd dat er in 2024 een evaluatie zal plaatsvinden van de rechtmatigheidsverantwoording met de financiële commissie. Aan eventuele conclusies zal in het najaar van 2024 verder gevolg worden gegeven.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.

In tabel 1 en 2 is een overzicht gegeven van de over- en onderschrijdingen per programma, uitgesplitst in lasten (tabel 1) en baten (tabel 2). In beginsel zijn alle afwijkingen van de begroting onrechtmatig. Deze afwijkingen zijn terug te vinden in de regel "Afwijking begroting". De raad heeft echter in haar financiële verordening in artikel 9.4 criteria vastgesteld die een afwijking van de begroting als acceptabel kan laten beschouwen. Dit zijn:

- 9.4.a: Er is sprake van een over- of onderschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- 9.4.b: Er is sprake van een over- of onderschrijding op een open-einde regeling.
- 9.4.c: De over-of onderschrijding geautoriseerd had kunnen worden in een tussentijdse rapportage.
- 9.4.d: Indien over- of onderschrijdingen op het programma lager zijn dan € 50.000.

De afwijkingen die niet als acceptabel kunnen worden beschouwd, worden meegenomen als fout voor de rechtmatigheidsverantwoording. Het gaat hier om een totale fout van €119.000, waarvan €65.000 op lasten en €54.000 op baten.

Belangrijk om op te merken is dat de afwijkingen tussen de (gewijzigde) begroting en de werkelijke realisatie in het geheel nader worden toegelicht in de "toelichting overzicht baten en lasten jaarrekening". Hier wordt een verdiepingsslag gemaakt naar de waaromvraag achter de afwijkingen, terwijl dit onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering meer de focus legt op de rechtmatigheidsvraag.

Uitgaven	1 Bestuur en veiligheid	2 Wonen en voorzieningen	3 Sociaal Domein	4 Economische versnelling en toerisme	5 Klimaat, energie en milieu	6 Leefomgeving en mobiliteit	90 Middelen	91 Overhead	92 Vennootschapsbelasting	99 Mutaties reserves vie exploitatie
Gewijzigde begroting 2023	4.446	5.581	13.918	8.599	2.357	7.622	832	5.211	51	1.900
Jaarrekening 2023	4.610	5.877	13.710	2.652	2.076	7.611	909	5.054	48	0
Afwijking begroting	-164	-297	209	5.444	280	-11	-77	156	4	1.900
Waarvan acceptabel:	-164	-297	209	5.444	280	54	-77	156	4	1.900
Onrechtmatige afwijking	0	0	0	0	0	-65	0	0	0	0

Tabel 2: Over- en onderschrijdingen totale lasten

Inkomsten	1 Bestuur en veiligheid	2 Wonen en voorzieningen	3 Sociaal Domein	4 Economische versnelling en toerisme	5 Klimaat, energie en milieu	6 Leefomgeving en mobiliteit	90 Middelen	91 Overhead	92 Vennootschapsbelasting	99 Mutaties reserves vrie exploitatie
Gewijzigde begroting 2023	-3.286	-1.833	-1.885	-8.162	-2.161	-2.615	-28.855	-466	0	-1.380
Jaarrekening 2023	-3.697	-2.106	-1.988	-3.174	-1.893	-2.616	-29.105	-497	0	-1.156
Afwijking begroting	411	273	102	-4.987	-268	-1	250	31	0	-224
Waarvan acceptabel:	411	273	102	-4.987	-268	-1	196	31	0	-224
Onrechtmatige afwijking	0	0	0	0	0	0	54	0	0	0

Tabel 3: Over- en onderschrijdingen totale baten

Gezien de financiële vooruitzichten voor de gemeente vanaf 2026, gaat accuraat begroten een nog belangrijker onderdeel vormen van de planning en control cyclus. Hierop vooruitlopend zullen er intern verschillende sessies worden georganiseerd die dit thema zullen behandelen. Ook zal er worden onderzocht hoe er actiever toezicht kan worden gefaciliteerd op het kostenverloop gedurende het jaar.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Hiervoor heeft de raad in haar vergadering op 18 december 2023 het normenkader vastgesteld.

In drie gevallen heeft er onterecht geen Europese aanbesteding plaatsgevonden en is de aanbestedingsgrens van €215.000 overschreden. Deze overschrijdingen spelen met name op projecten bij leefomgeving. Oorzaken hiervan zijn de krappe arbeidsmarkt en de veranderende wet- en regelgeving, zoals de invoering van de omgevingswet. Inmiddels zijn twee opdrachten wel aanbesteed. De geconstateerde fout bedraagt afgerond €269.000.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen. Deze criteria worden structureel meegenomen in de interne controles die per kwartaal worden uitgevoerd. Ook worden er specifieke sessies georganiseerd rond deze onderwerpen. In risicosessies rond projecten komt het onderwerp fraude ook structureel terug. In 2023 zijn er geen fouten geconstateerd binnen het M&O criteria.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Deze paragraaf gaat over samenwerkingsvormen van de gemeente met andere partijen waarmee de gemeente een combinatie van financieel en bestuurlijke belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat wij middelen ter beschikking stellen die wij kwijt zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op ons.

Algemeen

- Op 11 april 2017 heeft de raad de Nota Verbonden Partijen Gemeente Kapelle vastgesteld. Met deze nota is vastgelegd hoe in Kapelle raad en college met de verbonden partijen om willen gaan in lijn met het VZG-rapport 'Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeente en gemeenschappelijke regelingen'
- In juli 2022 is het VZG-rapport geactualiseerd en rapport "Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland" door het AB van de VZG vastgesteld.
- De begrotingen en jaarstukken van de verbonden partijen behandelen we in twee raadsvergaderingen.
- Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland", na een uitgebreid voorbereidingstraject waarin o.a. ook het OZO Themaoverleg Financiën en Bestuur is betrokken, door het AB van de VZG vastgesteld.

Overzicht verbonden partijen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Zeeland te Middelburg	
Doel en belang	De VRZ levert een maatschappelijke bijdrage aan een veilige woon-, werk- en recreatieomgeving op het gebied van brandbestrijding en (medische) hulpverlening.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Bestuurlijk belang	De burgemeester is van rechtswege lid van het algemeen bestuur.
Programma	Bestuur en veiligheid
Risico's	De komende jaren staan er veel ontwikkelingen op stapel bij de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ). Een van de belangrijkste ontwikkelingen is de gebiedsgerichte opkomsttijden. Daarnaast moet verschillende brandweermaterieel en -materiaal vervangen worden. In 2024 stijgt de gemeentelijke bijdrage, deze stijging wordt komende jaren verder doorgezet.
Portefeuillehouder	Constantijn Jansen op de Haar, lid algemeen bestuur.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD) gevestigd te Goes	
Doel en belang	Samenwerken aan een gezond en veilig bestaan en sluitende zorg voor burgers in Zeeland.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met een lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (art. 4).
Programma	Sociaal Domein
Risico's	De GGD Zeeland heeft afgelopen jaren gewerkt met een taakstelling en kampte met problemen op het gebied van hun bedrijfsvoering. Inmiddels is flink geïnvesteerd om de basis op orde te krijgen.
Portefeuillehouder	Annebeth Evertz, lid algemeen bestuur.

De Betho gevestigd te Goes	
Doel en belang	De Betho richt zich op het bieden van werk onder aangepaste omstandigheden aan de doelgroep van de sociale werkvoorziening en beschut werken en begeleidt werkzoekenden met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt, via maatwerktrajecten, naar - al dan niet gesubsidieerd – betaald werk.
Deelnemers	De GR wordt gevormd door de gemeenten in de Bevelanden en Tholen.
Bestuurlijk belang	Het college van elke deelnemer wijst uit zijn midden een lid en een plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur (art. 8).
Programma	Sociaal Domein
Risico's	De gevolgen van de invoering van de participatiewet per 1-1-2015 (verlaging rijkssubsidies, vermindering Wsw werknemers, aanpassing van de organisatie). De organisatorische gevolgen betekenen een afbouw van de huidige Wsw en een aanpassing van de huidige organisatie. De deelnemende gemeenten dragen eventueel bij aan de verliezen van De Betho. Er wordt gewerkt aan een toekomstvisie voor De Betho.
Portefeuillehouder	Marco Kleppe, lid algemeen bestuur.

Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO) gevestigd te Goes	
Doel en belang	De werkzaamheden van Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio bestaan uit het ondersteunen van de gezamenlijke beleidsvoorbereiding op het terrein van welzijnszorg.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.
Bestuurlijk belang	De raad van elke deelnemer wijst uit het college van Burgemeester en Wethouders een lid en een plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur (art. 8).
Programma	Sociaal Domein
Risico's	Het SWVO heeft slechts beperkte risico's. De uitgaven worden gedaan voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. De Wmo is een open-eind-financiering, wat extra risico's met zich meebrengt. Ook landelijke wetgeving en jurisprudentie draagt bij aan de financiële risico's van gemeenten.
Portefeuillehouder	Annebeth Evertz, lid algemeen bestuur.

Samenwerking de Bevelanden	
Doel en belang	Bevordering van een duurzame, robuuste samenwerking met flexibiliteit binnen geldende marges door het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, het vergroten van het gemeenschappelijke kennisniveau en het inspelen op dwingende, bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen die op termijn de bestuurskracht van de individuele gemeenten sterk zullen beïnvloeden, met het doel: het vergroten van de bestuurskracht, met behoud van de huidige bestuurlijke schaal, door bundeling van ambtelijke expertise op operationeel, tactisch en / of strategisch niveau met als resultaat: verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.
Deelnemers	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst de burgemeester en een wethouder aan als leden van het algemeen bestuur (artikel 8, tweede lid).
Programma	Middelen/Overhead en Sociaal Domein
Risico's	• Verloop, ziekteverzuim en het aantrekken van goed gekwalificeerd personeel. • Het niet voldoen aan AVG. • Afdeling ICT: Uitval computerapparatuur en datacommunicatieverbindingen. • Eigen risicodragerschap WW-rechten. • De GR beschikt over een Algemene Reserve, waardoor er sprake is van beschikbare weerstandscapaciteit. De voornoemde risico's worden hiermee opgevangen.
Portefeuillehouder	Constantijn Jansen op de Haar, lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur en Jon Herselman, lid algemeen bestuur.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	
Doel en belang	Het uitvoeren van (milieu-)taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven. Deze taken bestaan uit tenminste de zogenoemde basistaken milieu. De RUD voert deze taken uit voor de provincie en de gemeenten.
Deelnemers	Alle dertien Zeeuwse gemeenten en de provincie Zeeland.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst een vertegenwoordiger aan die zitting heeft in het algemeen bestuur.
Programma	Leefomgeving en Mobiliteit
Risico's	• De deelnemers kunnen de niet-wettelijke taken (de zogenoemde plustaken) terugnemen. • Het niet meer kunnen uitvoeren van de piketregeling. • Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zorgen voor niet ingevulde vacatures. • De integraliteit bij het opstellen van een omgevingsplan kan aan kwaliteit verliezen omdat de benodigde kennis niet -meer- aanwezig is bij de gemeenten (de kennis van de inhoud van het werk ligt bij de RUD). Alle overige risico's zijn ingeschaald als beheersbaar dan wel door goede communicatie bespreekbaar.
Portefeuillehouder	Siwart Mackintosh, lid algemeen bestuur.

Sabewa Zeeland, gevestigd te Terneuzen	
Doel en belang	Sabewa Zeeland voert als centraal belastingkantoor de volgende werkzaamheden uit: - de heffing en invordering van lokale belastingen; - de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ); - kwijtschelding.
Deelnemers	Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen, Tholen en het Waterschap Scheldestromen.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst een vertegenwoordiger aan in het algemeen bestuur.
Programma	Middelen
Risico's	Een risico van materiële betekenis en welke Sabewa Zeeland zelf slechts beperkt kan beïnvloeden, zijn de proceskosten voor de no-cure-no-pay-bureaus met betrekking tot de bezwaarschriften.
Portefeuillehouder	Jon Herselman, voorzitter dagelijks bestuur, lid algemeen bestuur.

Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ) gevestigd te Kapelle	
Doel en belang	De behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering. Hieronder wordt onder andere verstaan de verwerking van de huishoudelijke afvalstromen van de Zeeuwse gemeenten, de inzameling en verwerking van grof huishoudelijk afval via de regionale milieustraten en advisering en voorlichting over afvalpreventie en afvalverwerking. De uitvoeringsorganisatie is de Zeeuwse Reinigingsdienst BV (ZRD), welke 100% eigendom is van O.L.A.Z..
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst een vertegenwoordiger aan in het algemeen bestuur.
Programma	Klimaat, energie en milieu
Risico's	De risico's voor het O.L.A.Z. op het gebied van verwerking van het afval zijn sinds 2003 beperkt tot de verplichtingen die aangegaan zijn in de contracten tussen OLAZ en verwerkers. De ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting, als mede een eventuele CO2-heffing kan in de toekomst een financieel risico geven. Er vinden in O.L.A.Z. verband onderzoeken plaats over de toekomstbestendigheid van de regionale milieustraten in Zeeland. In het kader van circulariteit worden hierbij ook de mogelijkheden naar enkele circulaire ambachtscentra in Zeeland onderzocht. Dit kan gevolgen hebben voor de milieustraat in Kapelle. Huurovereenkomsten van enkele overslaglocaties (voor restafval, PMD, papier en karton) op de Bevelanden lopen binnen enkele jaren af. Nieuwe locaties moeten worden gezocht om de overslag van afvalstoffen te kunnen continueren.
Portefeuillehouder	Siwart Mackintosh, Lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Regionaal Bureau Leerplicht / RMC Oosterschelderegio gevestigd te Goes	
Doel en belang	Het RBL voert de leerplichtfunctie uit en de regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Het belangrijkste doel van de leerplicht is het terugdringen van verzuim en voortijdig schooluitval van leerlingen van 5 tot 18 jaar. Het RMC-loket richt zich op jongeren tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben. Zij worden begeleid richting scholing en/of werk.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.
Bestuurlijk belang	Elk van de colleges van de deelnemende gemeenten wijst uit zijn midden de portefeuillehouder onderwijs aan als lid van het bestuur.
Programma	Wonen en voorzieningen
Risico's	Geen noemenswaardige risico's.
Portefeuillehouder	Marco Kleppe, lid bestuur.

Zeeuwse Muziekschool (ZMS) gevestigd te Middelburg	
Doel en belang	Het bevorderen van de participatie in kunst en cultuur met het doel een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de identiteit burgers, voor kinderen, jongeren en andere doelgroepen (bv ouderen, vluchtelingen) De 3 pijlers van de muziekschool zijn: 1. Academie (vrije tijds onderwijs, talent academy) 2. MuziekFabriek (primair en voortgezet onderwijs) 3. Sociaal domein (o.a. ouderenparticipatie en zorg)
Deelnemers	Alle Zeeuwse gemeenten, behalve Terneuzen, Vlissingen en Sluis.
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (art 5).
Programma	Wonen en voorzieningen
Risico's	In 2023 had de Zeeuwse Muziekschool financiële problemen om verschillende redenen (nasleep Covid-19 maatregelen, CAO-stijging, energiekosten stijgingen). Gemeenten hebben financiële steun verleend, waardoor liquiditeitsproblemen zijn voorkomen. Er is een herstelplan gemaakt en goedgekeurd door het Algemeen Bestuur. Een adviesbureau bevestigde de gegrondheid van de oorzaken van het tekort en de juistheid van de berekeningsmethode van de frictiekosten. Eventuele financiële gevolgen zullen worden voorgelegd aan de gemeenten via een gewijzigde begroting voor 2024. Er wordt verwacht dat de jaarrekening en het jaarverslag van 2023 per 30 april 2024 worden ontvangen. Tevens wordt overwogen om in de begroting 2024 af te wijken van de VZG-richtlijn vanwege een ander verhoudingsgetal lonen-prijzen.
Portefeuillehouder	Annebeth Evertz, lid bestuur.

2. Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank gevestigd te Den Haag	
Doel en belang	BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen. Met gespecialiseerde dienstverlening wordt getracht bij te dragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Kapelle heeft 53.040 aandelen met een historische aankoopwaarde van € 2,50. De feitelijke waarde is hoger. De aandelen kunnen niet vrij verkocht worden.
Programma	Middelen
Risico's	Door de bank benoemde risico's: kredietrisico, marktrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico en strategisch risico
Portefeuillehouder	Jon Herselman.

Z.E.H. N.V. (voormalig PZEM) gevestigd te Middelburg	
Doel en belang	Het leveren van betrouwbare en concurrerend geprijsde producten.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Kapelle heeft 204 aandelen. Het dividend is niet begroot.
Programma	Middelen
Risico's	• Negatieve ontwikkeling van spreads bij elektriciteitsproductie en verslechtering energieprijzen. Slechte marktomstandigheden geven verhoogd risico m.b.t. kredietwaardigheid tegenpartijen. • Ongeplande uitval energiecentrales. • Toenemende risico's op het gebied van informatiebeveiliging. • Uitkomsten rechtszaken. • Sluiting kerncentrale van overheidswege. • Ruime liquiditeitspositie na diverse verkooptrajecten • Verlies van medewerkers met kritische kennis.
Portefeuillehouder	Jon Herselman.

N.V. Economische Impuls Zeeland te Middelburg	
Doel en belang	Het vergroten van de dynamiek van de Zeeuwse kenniseconomie en het bijdragen aan de ontwikkeling van Zeeland.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Kapelle heeft 788 aandelen, zijnde 0,53% van het totaal uit te geven aandelen, met een prijs van € 1 per aandeel.
Programma	Economische versnelling en toerisme
Risico's	Geen noemenswaardige risico's.
Portefeuillehouder	Marco Kleppe

GBE AQUA B.V.	
Doel en belang	Doel van GBE Aqua is om de aandelen van Evides te kopen van PZEM om zodoende de drinkwatervoorziening rechtstreeks in publieke handen te hebben.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Kapelle heeft 1.341 aandelen. Dividend is begroot.
Programma	Middelen
Risico's	Onbekend, vooralsnog schatten we een laag risicoprofiel in.
Portefeuillehouder	Jon Herselman.

3. Stichtingen en verenigingen

Stichting Inkoopbureau West-Brabant	
Doel en belang	De dienstverlening is gericht op de professionalisering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van deelnemende gemeente.
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Programma	Middelen
Risico's	De bedrijfsvoering van het inkoopbureau kent als belangrijkste risico's: de behoefte aan flexibiliteit in inkoopondersteuning bij de deelnemers, beschikbaarheid van personeel, opzet van de financiën en de veranderende wet- en regelgeving.
Portefeuillehouder	Jon Herselman, lid algemeen bestuur.

Overzicht financiële gegevens verbonden partijen

	(Jaarrekening) Resultaat	Eigen Vermogen per 31-12		Vreemd Vermogen per 31-12		Bijdrage 2023	
Gemeenschappelijke regeling	2023	2023	2022	2023	2022	Begroot	Werkelijk
Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)	X	X	2.434	X	29.465	X	X
GGD Zeeland	X	X	NB	X	NB	X*	X*
De Betho	250	10.682	11.102	4.386	4.042	0	0
SWVO	419	1.242	302	7.277	6.961	3.802	3.760
GR Samenwerking de Bevelanden	1.347	2.180	1.706	6.057	5.833	1.658	1.658
RUD Zeeland	-753	542	1.076	3.578	4.292	312	259
Sabewa Zeeland	- 263	-263	128	11.822	7.727	253	270
O.L.A.Z.	86	638	552	12.408	12.986	605	541
RBL/RMC	-8	273	165	-	-	47	46
Zeeuwse muziekschool	37	37	-135	1.089	1.050	121	150
Totaal			17.330		72.356		

Vennootschappen en coöperaties	2023	2023	2022	2023	2022
BNG Bank	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend
PZEM	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend
N.V. Economische Impuls Zeeland	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend
GBE AQUA	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend

Stichtingen en verenigingen	2023	2023	2022	2023	2022
Stichting Inkoopbureau West-Brabant	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend

X = nog geen jaarstukken ontvangen.

SWVO is nog concept-jaarstukken.

* excl jeugd

Paragraaf Grondbeleid

Visie

Het grondbeleid staat ten dienste van de andere gemeentelijke beleidsvelden. Het moet het mogelijk maken dat plannen voor volkshuisvesting, ruimtelijke en economische ontwikkeling en recreatie uitgevoerd kunnen worden.

Ontwikkelingen

Uw raad heeft in maart 2018 de Nota grondbeleid vastgesteld. De Nota is toegepast in deze jaarrekening.

Uitvoering van het grondbeleid

- Voor uitbreiding van woonkernen en bedrijventerreinen wordt een actief grondbeleid gevoerd met aandacht voor de financiële risico's.
- Faciliterend grondbeleid is aan de orde in situaties waarin de gemeente geen grondpositie heeft, bijvoorbeeld bij inbreidingslocaties. Bij faciliterend grondbeleid zal, als een initiatief niet past binnen het geldende bestemmingsplan, eventueel gefaciliteerd worden in de vorm van planologische medewerking. Het uitgangspunt blijft het aangaan van (privaatrechtelijke) exploitatieovereenkomsten met planontwikkelaars voor de realisatie van een plan en het verhaal van kosten.
- Het uitgangspunt van de gemeente Kapelle is dat verkoop van bouwgrond plaatsvindt tegen marktconforme prijzen. Hierbij wordt de grondprijs bepaald door wat men op de vrije markt bereid is daarvoor te betalen. De gemeente Kapelle kiest voor vaste grondprijzen met differentiatie naar locatie en woningtype. Voor elk afzonderlijk exploitatieplan worden de grondprijzen per m2 bepaald.

Winstneming

- Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst wordt uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dat betekent niet dat winst pas bij afsluiten van de plannen moet worden genomen. Het BBV schrijft voor dat aan tussentijdse winstneming voorwaarden zijn verbonden:
Tussentijdse winstneming kan pas als er is voldaan aan de volgende voorwaarden:
  1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
  2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
  3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Op basis van calculaties, inschattingen en verwachtingen komt per plan een geprognosticeerd resultaat tot stand. Onze plannen sluiten, met uitzondering van plan De Bieselinghe, met positieve resultaten. Met ingang van 2017 is, op grond van de BBV-voorschriften, een verplichte tussentijdse winstneming op de plannen doorgevoerd. Daarnaast is er met ingang van 2019 verplichte rentebijdrage op complexen met een negatieve boekwaarde.

In deze jaarrekening is een bedrag van € 885.000 aan winstnemingen verwerkt (cumulatief € 11.421.000). Verderop in deze paragraaf is de verdeling van de winstrealisatie van de verschillende plannen vermeld.

Hieronder het dashboard zoals deze in de nota Grondbeleid is opgenomen.

Plan	Tijd	Geld	Risico	Bijzonderheden en/of afwijkingen in ruimtelijke doelstellingen ja / nee
Zuidhoek fase 3	✓	€	Laag	Nee
Schore	✓	€	-	Plan moet feitelijk nog starten (2024)
Bedrijventerrein Smokkelhoek	✓	€	Laag	Nee
Bedrijventerrein Choorhoek	✓	€	Laag	Winstsaldo neerwaarts bijgesteld

Voortgang afzonderlijke grondexploitaties

- Zuidhoek fase 3: In 2023 is het oostelijke deel woonrijp gemaakt en is het westelijk deel verder klaar gemaakt voor uitgifte van kavels. De uitgifte van kavels is vertraagd door gestegen bouwkosten en rente. Kavels worden naar verwachting allemaal in 2024 afgenomen en geleverd. Door lagere kosten woonrijp maken en hogere opbrengstverwachtingen neemt voordelig saldo op dit plan toe.
- Schore: Het bestemmingsplan voor het landgoed en de uitbreiding aan de boomweidelaan wordt in april 2024 vastgesteld.
- Bedrijventerrein Smokkelhoek: De onderhandelingen over de levering van de laatst resterende kavel loopt door in 2024. Levering medio 2024 verwacht.
- Bedrijventerrein Choorhoek: Aanvullend kavel geleverd. Nog te maken kosten geïndexeerd. Hierdoor in verleden te veel winst genomen. Correctie in deze jaarrekening.

Plan	Erfpacht Aantal m2	Grondverkopen	Koop Aantal m2 koop	Totaal Grondverkopen €	Totaal Aantal m2
Choorhoek			205	21.525	205
Zuidhoek fase3	425		1.404	502.975	1.829
Eindtotaal	425		1.609	524.500	2.034

Prognose van de verwachte resultaten

De verwachte uitkomsten van de plannen wijken af van die van de vorige herziening. Dit wordt onder meer veroorzaakt door het actualiseren van een aantal exploitatieplannen. Hieronder is een totaaloverzicht van de verwachte resultaten en de winstneming over de periode 2017-2023 opgenomen:

Winstnemingen (*1.000)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Smokkelhoek	2.576	2.150	335	190	-	1.600	450	7.301
Choorhoek	132	260	115	170	114	50	45	796
Zuidhoek fase 1 en 2	920	400	240	-	16	107	-	1.683
Zuidhoek fase 3	-	-	25	155	130	50	480	840
Bonzijweg-Lindehof	65	210	165	9	-	-	-	449
Vroonlandseweg	245	170	35	45	-	-	-	155
De Moolhoek	18	50	15	80	28	6	-	197
Schore	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	3.956	2.900	930	649	288	1.813	885	11.421

Let op: De boekwaarde ultimo 2023 is de boekwaarde exclusief winstnemingen van € 8.937 op de lopende projecten. De boekwaarde inclusief winstnemingen bedraagt € 3.978.

Er resteert nog een saldo van € 3,6 miljoen aan toekomstige winstnemingen.

Reserves en risico's

- De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties in de gemeente Kapelle zijn relatief beperkt.
- Voor 2023 is in de jaarstukken rekening gehouden met de voorlopige aanslagen Vennootschapsbelasting 2023. Daarnaast hebben we een gecorrigeerde aanslagen over 2018 en 2021 verantwoord Per saldo bedraagt de VPB-last in 2023 € 48.000. Dit bedrag is aan de reserve grondexploitatie onttrokken.

Saldo reserves bouwgrondexploitatie ultimo 2023 bedraagt:

Omschrijving	Saldo begin	Saldo eind
Bouwgrond exploitatie reserves	842	794

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Programma	Product	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023	Verschil
1 Bestuur en veiligheid	Lasten				
	1 Bestuur	995	1.145	1.213	-68
	2 Burgerzaken en dienstverlening	406	481	498	-17
	3 Openbare orde en veiligheid	78	478	496	-19
	4 Burger- en overheidsparticipatie	20	20	10	10
	5 Crisisbestrijding	1.052	2.193	2.232	-40
	6 Regionale samenwerking	130	130	160	-30
	Totaal Lasten	2.680	4.446	4.610	-164
	Baten				
	1 Bestuur	0	-86	-165	79
	2 Burgerzaken en dienstverlening	0	0	-8	8
	3 Openbare orde en veiligheid	0	-400	-415	15
	5 Crisisbestrijding	-200	-2.800	-3.109	309
	Totaal Baten	-200	-3.286	-3.697	411
Totaal 1 Bestuur en veiligheid		2.480	1.160	912	248

2 Wonen en voorzieningen	Lasten	1 Cultuur	669	740	747	-7
		2 Dorpshuizen	259	299	386	-87
		3 Onderwijsbeleid	740	1.109	1.162	-53
		4 Onderwijshuisvesting	1.000	1.137	1.241	-104
		5 Sport en spel	1.520	1.936	2.027	-91
		6 Volkshuisvesting	291	359	313	46
		Totaal Lasten	4.478	5.581	5.877	-297
	Baten	1 Cultuur	-4	-4	-14	11
		2 Dorpshuizen	-48	-48	-138	89
		3 Onderwijsbeleid	-151	-292	-294	2
		4 Onderwijshuisvesting	-286	-299	-340	41
		5 Sport en spel	-474	-773	-895	121
		6 Volkshuisvesting	-251	-418	-426	8
		Totaal Baten	-1.213	-1.833	-2.106	273
Totaal 2 Wonen en voorzieningen		3.265	3.747	3.771	-24	

3 Sociaal Domein	Lasten	1 Welzijnsactiviteiten	660	486	493	-7
		2 Werk, inkomen en inburgering	2.742	3.453	3.501	-48
		3 WMO	4.181	4.530	4.424	107
		4 Gezondheid	854	993	917	75
		5 Armoede en schulden	43	41	37	4
		6 Jeugdhulp	4.555	4.415	4.337	78
		Totaal Lasten	13.035	13.918	13.710	209
	Baten	1 Welzijnsactiviteiten	-13	-40	-64	24
		2 Werk, inkomen en inburgering	-1.503	-1.642	-1.670	28
		3 WMO	-300	-143	-194	51
		4 Gezondheid	0	-50	-48	-1
		6 Jeugdhulp	0	-11	-12	1
		Totaal Baten	-1.816	-1.885	-1.988	102
		Totaal 3 Sociaal Domein		11.220	12.033	11.722

4 Economische versnelling en toerisme	Lasten	1 Accommodaties	58	72	85	-13
		2 Economische bedrijvigheid	189	144	136	8
		3 Grondexploitatie	8.228	8.228	2.172	6.056
		4 Toerisme en recreatie	338	298	260	38
	Totaal Lasten	8.812	8.741	2.652	6.089	
	Baten	1 Accommodaties	-63	-63	-92	29
		2 Economische bedrijvigheid	0	-12	-12	0
		3 Grondexploitatie	-8.228	-8.228	-3.057	-5.171
		4 Toerisme en recreatie	0	0	-14	14
	Totaal Baten	-8.291	-8.303	-3.174	-5.129	
Totaal 4 Economische versnelling en toerisme		521	438	-522	960	

5 Klimaat, energie en milieu	Lasten	1 Milieu	20	20	14	5
		2 Afvalinzameling	1.441	1.452	1.401	51
		3 Duurzaamheidsagenda	384	885	661	223
		Totaal Lasten	1.845	2.357	2.076	280
	Baten	2 Afvalinzameling	-1.708	-1.719	-1.582	-137
		3 Duurzaamheidsagenda	0	-442	-311	-131
		Totaal Baten	-1.708	-2.161	-1.893	-268
Totaal 5 Klimaat, energie en milieu		137	195	184	12	

6 Leefomgeving en mobiliteit	Lasten	1 Openbare werken	2.926	3.303	3.192	111
		2 Verkeer en vervoer	2.060	2.594	2.587	8
		3 VTH-beleid	1.401	1.475	1.461	14
		4 Planvorming leefomgeving	215	250	371	-121
		Totaal Lasten	6.602	7.622	7.610	12
	Baten	1 Openbare werken	-2.099	-2.318	-2.233	-84
		2 Verkeer en vervoer	-36	-235	-307	72
		3 VTH-beleid	0	0	-7	7
		4 Planvorming leefomgeving	-63	-63	-69	6
		Totaal Baten	-2.197	-2.615	-2.616	1
Totaal 6 Leefomgeving en mobiliteit		4.404	5.007	4.994	12	

90 Middelen	Lasten	1 Belastingen en heffingen	86	106	156	-50
		2 Geldmiddelen	637	726	753	-27
	Totaal Lasten		723	832	909	-77
	Baten	1 Belastingen en heffingen	-3.661	-4.128	-4.106	-21
		2 Geldmiddelen	-913	-2.043	-2.281	238
		3 Algemene uitkering	-22.111	-22.685	-22.718	33
	Totaal Baten		-26.685	-28.855	-29.105	250
Totaal 90 Middelen			-25.962	-28.023	-28.197	173

91 Overhead	Lasten	1 Overhead	5.403	5.211	5.054	157
	Totaal Lasten		5.403	5.211	5.054	157
	Baten	1 Overhead	-281	-466	-497	31
	Totaal Baten		-281	-466	-497	31
Totaal 91 Overhead			5.122	4.745	4.557	189

92 Vennootschapsbelasting	Lasten	1 Vennootschapsbelasting	51	51	48	4
	Totaal Lasten		51	51	48	4
	Totaal Baten		0	0	0	0
Totaal 92 Vennootschapsbelasting			51	51	48	4

Gerealiseerd saldo baten en lasten			1.239	-648	-2.532	1.884

Overzicht mutaties reserves 2023

Programma		Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023	Verschil
	Baten	-30	-80	-53	-27
Totaal 1 Bestuur en veiligheid		-30	-80	-53	-27

	Baten	-424	-424	-414	-10
Totaal 2 Wonen en voorzieningen		-424	-424	-414	-10
	Baten	-44	-76	-5	-72
Totaal 3 Sociaal Domein		-44	-76	-5	-72
	Baten	-235	-170	-160	-10
Totaal 4 Economische versnelling en toerisme		-235	-170	-160	-10
	Baten	-25	-25	-6	-19
Totaal 5 Klimaat, energie en milieu		-25	-25	-6	-19
	Baten	-175	-384	-312	-72
Totaal 6 Leefomgeving en mobiliteit		-175	-384	-312	-72
Totaal 90 Middelen		0	0	0	0
	Baten	-382	-169	-159	-10
Totaal 91 Overhead		-382	-169	-159	-10
	Baten	-51	-51	-48	-4
Totaal 92 Vennootschapsbelasting		-51	-51	-48	-4
Totaal mutaties reserves		-1.367	-1.380	-1.156	-224

Resultaat 2023	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023	Verschil
Saldo baten en lasten	1.239	-648	-2.532	1.884
Mutaties reserves	-1.367	-1.380	-1.156	-224
Resultaat	-128	-2.028	-3.688	1.660

Voordelig rekeningsaldo gewijzigde begroting 2023

-2.028

Programma

- 1. Bestuur en Veiligheid
- 1. Bestuur en Veiligheid
- 2. Wonen en voorzieningen
- 3. Sociaal domein
- 3. Sociaal domein
- 3. Sociaal domein
- 3. Sociaal domein
- 3. Sociaal domein
- 3. Sociaal domein
- 3. Sociaal domein
- 3. Sociaal domein
- 3. Sociaal domein
- 4. Economische versnelling en toerisme
- 5. Klimaat, energie en milieu
- 6. Leefomgeving en mobiliteit
- 6. Leefomgeving en mobiliteit
- 6. Leefomgeving en mobiliteit
- 6. Leefomgeving en mobiliteit
- 90. Middelen
- 90. Middelen
- 90. Middelen
- 91. Overhead
- 91. Overhead
- Diversen

Totale meevallers

Meevallers

- College B&W - Voorziening APPA 67
- Opvang vluchtelingen Oekraïne 265
- Flexwoningen 40
- Vangnetuitkering 2023 32
- Hogere winstuitkering De Betho 47
- Meer kosten tlv de SPUK inburgering 52
- Lagere lasten WMO 2015 WIZ (met name rolstoelvoorzieningen) 33
- Vergoedingen Beschermd wonen 31
- Lagere lasten welzijnswerk buurtteam 44
- Openbare gezondheid 68
- Minder maatwerk jeugd 28
- Lagere lasten diverse projecten jeugd 65
- Toerisme & recreatie 52
- Duurzaamheidsagenda 92
- Betho bonus 2023 119
- Aanleg glasvezelkabel 109
- Lagere afschrijvingslasten wegen 23
- Gladheidsbestrijding 27
- Algemene uitkering 33
- Rentebaten schatkistbankieren 184
- Teruggave dividendbelasting 54
- Onderschrijding budget Communicatie 26
- Salarisexploitatie - ambtelijk personeel 209
- diverse kleinere posten 19

1719

Programma	Tegenvallers		
1. Bestuur en Veiligheid	College B&W - Overige kosten	34	
1. Bestuur en Veiligheid	Uitvoering BGT	16	
2. Wonen en voorzieningen	Leerlingenvervoer Oekraïne en hogere lasten SWVO	25	
2. Wonen en voorzieningen	Lokaal onderwijs	30	
2. Wonen en voorzieningen	MFC 't Saamdeel	38	
3. Sociaal domein	BUIG/BBZ	80	
3. Sociaal domein	Minimabeleid	32	
5. Klimaat, energie en milieu	Afvalinzameling	85	
6. Leefomgeving en mobiliteit	Meerkosten herstraatwerk	49	
6. Leefomgeving en mobiliteit	Dubbele raming bijdrage kosten riolering (reserve/voorziening)	78	
6. Leefomgeving en mobiliteit	Inhuur verkeersmedewerker	27	
6. Leefomgeving en mobiliteit	Omgevingswet - ICT	24	
6. Leefomgeving en mobiliteit	Bestemmingsplannen nieuwe Grex-en	97	
6. Leefomgeving en mobiliteit	Lagere opbrengst bestemmingsplannen	33	
90. Middelen	Leges Omgevinsvergunning	37	
91. Overhead	Gemeentehuis, hogere lasten	40	
Mutatie reserves	alle programma's	219	
Totale tegenvallers			944
Voordelig resultaat na 2e bestuursrapportage			-775
Voordelig resultaat uit winstneming GREX			-885
Voordelig rekeningresultaat			-3.688

Toelichting overzicht baten en lasten in de jaarrekening ten opzichte van de gewijzigde begroting

De laatste begrotingswijziging is vastgesteld op 19 december 2023.

Deze begrotingswijziging is opgesteld op basis van de 2^e bestuursrapportage.

1. Bestuur en veiligheid

College B&W - Voorziening APPA

Elk jaar verzorgt een externe partij de berekening van de benodigde middelen voor de APPA-voorziening. Aan de hand van deze gegevens wordt hoogte van de voorziening APPA vastgesteld. Door een hogere rekenrente is een vrijval van de voorziening mogelijk van € 67.000.

College B&W – Overige posten

Meer ontwikkelings- en opleidingskosten en deelname VNG-congres.

Uitvoering BGT

Door de nieuwe woonwijk zijn meer punten ingemeten.

Opvang vluchtelingen Oekraïne

Vanuit de bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne verwachten we voor 2023 een bedrag van € 3.109.000 te ontvangen. In 2023 is voor de opvang van ontheemden Oekraïne aan kosten gemaakt een bedrag van € 1.444.000. In totaal realiseren we een positief resultaat van € 1.665.000. Het is nog onzeker of deze middelen in de toekomst benodigd zijn voor de financiering van de opvang van ontheemden Oekraïne.

Bij de laatste begrotingswijziging hadden we al rekening gehouden met een bijdrage vanuit het Rijk van € 2.800.000 en een kostenniveau van € 1.400.000 (positief resultaat € 1.400.000). Nu realiseren we over 2023 dus nog een voordeel van € 265.000.

2. Wonen en voorzieningen

Leerlingenvervoer Oekraïne en hogere lasten SWVO

Leerlingenvervoer Oekraïne kinderen was niet begroot.

Daarnaast hogere bijdrage secretariaatskosten SWVO.

Lokaal onderwijs

Per abuis vergeten te begroten.

MCF 't Saamdeel

Overschrijding met name veroorzaakt door verlate facturatie energieproviders. Daarnaast was de nadelige afrekening van de SDE-subsidie als voordeel verwerkt in de begroting (2^e bestuursrapportage).

Project flexwoningen

Project flexwoningen is alsnog als investeringsproject beoordeeld. Het project loopt door in 2024. De gemaakte kosten hebben we geactiveerd. Uw raad heeft hiervoor in juli 2023 budget beschikbaar gesteld.

3. Sociaal domein

BUIG/BBZ

De verstekte bijstandsuitkeringen zijn € 80.000 hoger dan verwacht bij de gewijzigde begroting. Hiertegenover staat dat Kapelle in aanmerking komt voor een vangnetuitkering van € 32.000.

Minimabeleid

De kosten op het minimabeleid zijn ten opzichte van de gewijzigde begroting hoger geworden. Er is een nadeel van € 32.000 gerealiseerd. Met name de uitgaven voor de bijzondere bijstand zijn hoger dan geraamd.

Winstuitkering De Betho

De winstuitkering van De Betho komt uit op € 97.000. Rekening gehouden was met een uitkering van € 50.000. Ten opzichte van de gewijzigde begroting realiseren we dus nog een voordeel van € 47.000.

Inburgering

Bij het opstellen van de SISA-verantwoording is gebleken dat er meer kosten ten laste van de SPUK- regeling mogen worden gebracht dan verwacht. Het gaat met name om de subsidie Vluchtelingenwerk. Dit wil zeggen dat we van het Rijk een vergoeding krijgen voor deze kosten en hierdoor ontstaat een voordeel van € 52.000.

WMO 2015

Bij de afrekening van WIZ bleken de lasten voor de WMO 2015 en dan met name de rolstoelvoorzieningen lager dan verwacht bij de gewijzigde begroting. Dit geeft een voordeel van in totaal € 33.000.

Beschermd wonen

In het kader van beschermd wonen zijn verschillende vergoedingen ontvangen. Hier is bij de gewijzigde begroting nog geen rekening gehouden en levert een voordeel op van € 31.000.

Minder maatwerk jeugd

Doordat er minder maatwerk op jeugd benodigd was is er een voordeel gerealiseerd van € 28.000.

Diverse projecten Jeugd

Onder diverse projecten jeugd valt bijvoorbeeld de juridische ondersteuning, de praktijkondersteuner huisarts en kosten voor een tolk. Zo is er is minder juridische ondersteuning nodig geweest. Ook de kosten voor de andere genoemde onderdelen zijn lager uitgevallen. Daarnaast zijn de kosten bijvoorbeeld lager door de website in eigen beheer uit te voeren. Dit levert alles bij elkaar een voordeel op van € 65.000

Welzijnswerk

De kosten gemaakt voor het buurtteam en welzijnswerk vallen lager uit dan verwacht. Na de overgang van het welzijnswerk naar de gemeente ontstaat nu steeds beter inzicht in de daadwerkelijke kosten. Voor 2023 levert dit nog een voordeel op van € 44.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Openbare gezondheid

Bij het opstellen van de 2e bestuursrapportage was de verwachting dat de kosten voor met name de GGD hoger uit zouden vallen. Uiteindelijk is gebleken dat dit niet realistisch was en hierdoor is een voordeel in 2023 van € 68.000 gerealiseerd.

4. Economische versnelling en toerisme

Grondexploitaties

De winstnemering op de grondexploitaties over 2023 bedraagt € 885.000 in de begroting is hiermee geen rekening gehouden. In de paragraaf Grondbeleid is een specificatie van dit winstbedrag opgenomen.

De gronduitgiften lopen wat later in de tijd ten opzichte van de GREX-ramingen (Zuidhoek III en Smokkelhoek), waardoor er zowel in de baten als in de lasten een verschil is van circa € 6,0 miljoen euro ten opzichte van de aangepaste begroting.

Toerisme & Recreatie

Uitvoeringskosten Masterplan en kosten voor het toeristisch loket vallen lager uit. Er is geen gebruik gemaakt van innovatievouchers. Er zijn geen kosten in rekening gebracht door de provincie voor het routebureau. Het project planvorming Binnendijk is doorgeschoven naar 2024 (dekking Algemene reserve).

Daar staat tegenover dat er voor de boulevardvisie extra kosten zijn gemaakt voor, onder meer, extra meetings.

Per saldo valt het resultaat op dit product € 52.000 voordeliger uit.

5. Klimaat, energie en milieu

Afvalinzameling

De exploitatie van de afvalinzameling laat een nadeel zien van € 85.000.

De belangrijkste verschillen zijn:

- Minder ledigingen/opbrengst afvalstoffenheffing (nadeel € 145.000)
- Hogere toevoeging aan de voorziening in verband met kostendekkingspercentage begroting (nadeel € 45.000)
- Door lagere tonnages minder kosten voor inzameling en verwerking huishoudelijk afval (voordeel € 50.000)
- De afrekening over 2023 geeft minder kosten milieustraat (voordeel € 38.000)
- Meeropbrengsten voor PMD door meer tonnages en hogere tarieven (voordeel € 7.000)

Duurzaamheidsagenda

De uitvoering van de projecten duurzaamheid lopen achter ten opzichte van de planning. Dit komt doordat er meer is ingezet op subsidieregelingen (SPUK's) CDOKE, energie-armoede en Nationaal Isolatie Programma. Hierdoor valt een bedrag van € 92.000 vrij. Daarnaast ontwikkelen we de bouwsteen circulaire gemeente regionaal, wat tot vertraging zorgt bij het opstellen van deze bouwsteen.

6. Leefomgeving en mobiliteit

De lasten van dit programma zijn € 11.000 hoger dan geraamd. De inkomsten waren vrijwel gelijk aan de gewijzigde begroting. Toch zijn er op onderdelen afwijkingen gerealiseerd. We noemen hier de grootste.

Meevallers zijn:

- Ontvangen bonus WSW-bedrijf voor afgenomen diensten (deels betrekking op groenvoorziening) € 119.00
- Lagere afschrijvingslasten wegen (€ 23.000) waren in de bestuursrapportage nog niet verwerkt.
- Door minder strenge winter lagere kosten gladheidsbestrijding (€ 27.000)
- Per saldo bracht het glasvezelproject nog eens een extra voordeel op van € 109.000.

Onder de tegenvallers kunnen we de volgende posten vermelden:

- Meerkosten herstraatwerk € 49.000. In de bestuursrapportage melding gemaakt van meerkosten. Dit bleek achteraf te optimistisch.
- In de 1^e bestuursrapportage per abuis € 78.000 als onttrekking aan de algemene reserve begroot voor doorgeschoven post uit 2022. Deze kosten dekken we uit de voorziening riolering. Deze raming zat dubbel in de begroting.
- Voor de inhuur van verkeersmedewerker waren we meer kosten kwijt (€ 27.000) onder meer door een afrekening over 2022.
- Bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet hebben we meer besteed aan ICT-uitgaven € 24.000
- Bijdragen voor bestemmingsplannen vielen € 33.000 lager uit dan verwacht.
- We hebben alle kosten voor de voorbereiding van de nieuwe bestemmingsplannen Smokkelhoek II en Zuidhoek 4e fase afzonderlijk verantwoord. Uiteindelijk bedroegen de kosten € 172.000, terwijl € 35.000 hiervoor was opgenomen. We proberen deze kosten in komend(e) ja(a)r(en) alsnog in te brengen in de nog op te stellen grondexploitaties. We hebben de voorbereidingskosten voor plan Zuidhoek 4^e fase (€ 40.000) ten laste van het subsidie Woningbouwimpuls 5^e tranche gebracht.

90. Middelen

Leges Omgevingsvergunning

Door een binnengekomen bezwaar aan het eind van het jaar, vielen de leges lager uit dan de gewijzigde begroting.

Algemene uitkering

Per saldo valt de algemene uitkering nog € 33.000 hoger uit dan begroot. Vanuit de decembercirculaire hebben we de mutaties toegelicht. Onder meer hebben we incidenteel geld ontvangen voor de invoeringskosten Omgevingswet.

Rentebaten

Door het positieve saldo op de schatkistrekening hebben we rentebaten ontvangen.

Teruggave dividendbelasting

Er is teruggave van dividendbelasting ontvangen. Als gemeente zijn wij vrijgesteld van betaling van dividendbelasting.

91. Overhead

Communicatie

In 2023 is geld begroot voor de implementatie van Klinkende Taal, deze kosten worden pas in 2024 gemaakt omdat de samenwerking hiervoor is gezocht met de Bevelandse gemeenten. De implementatie van de nieuwe huisstijl heeft ook een langere doorlooptijd, waardoor sommige kosten verschuiven van 2023 naar 2024.

Gemeentehuis

Op kostensoorten (energiekosten; klein onderhoud; kantoorartikelen; portokosten en telefoonkosten) zijn overschrijdingen met als gevolg dat het totaal meer bedraagt dan €15.000.

Salarisexploitatie – ambtelijke personeel

Op de salarissen is een voordeel gerealiseerd van € 182.000. Deze is voor het grootste deel (€ 80.000) veroorzaakt door een foutieve berekening van het IKB bij de tweede bestuursrapportage. Daarnaast is een voordeel door koop van verlofuren door medewerkers (€ 48.000) en andere diverse uitrui bij het IKB (€ 46.000). Ook is een voordeel gerealiseerd bij extra baten (€ 27.000) door detachering personeel en uitkeringen van het UWV, voornamelijk zwangerschapsverlof.

Mutaties reserves

Minder onttrekking (€ 219.000) uit de algemene reserve door lagere uitvoeringslasten. De grootste posten zijn:

• Vroegsignalering 2022, doordat kosten op andere producten zijn verdeeld door GR	€ 17.280
• Masterplan uitvoeringskosten, lagere lasten	€ 22.500
• Detailhandelvisie	€ 11.000
• Bouwsteen verduurzaming eigen organisatie, dekking vanuit SPUK CDOKE	€ 15.000
• Onderzoek waterhuishouding	€ 20.000
• Pilot Smokkelhoek geluid	€ 20.000

Overzicht incidentele baten en lasten

INCIDENTEEL	Begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Jaarrekening 2023
1. Bestuur en veiligheid	230	1.703	1.992
2. Wonen en voorzieningen	10	387	235
3. Sociaal Domein	44	613	647
4. Economische versnelling en toerisme	233	213	235
5. Klimaat, energie en milieu	22	414	189
6. Leefomgeving en mobiliteit	100	869	659
90. Middelen	-	-	-
91. Overhead	377	814	154
92. Vennootschapsbelasting	-	-	-
Lasten	1.016	5.013	4.109

1. Bestuur en veiligheid	-230	-3.230	-3.593
2. Wonen en voorzieningen	-10	-373	-275
3. Sociaal Domein	-44	-60	-49
4. Economische versnelling en toerisme	-233	-245	-1.088
5. Klimaat, energie en milieu	-22	-616	-307
6. Leefomgeving en mobiliteit	-100	-617	-297
90. Middelen	-	-1.961	-2.308
91. Overhead	-377	-518	-305
92. Vennootschapsbelasting	-	-	-
Baten	-1.016	-7.620	-8.223
Totaal	-	-2.607	-4.113

Incidentele baten en lasten per programma nader toegelicht (vanaf € 10.000):

Incidentele baten en lasten	Lasten	Baten
1. Bestuur en veiligheid	1.979	-3.583
College B&W - APPA	-	67
Donatie Giro 555	26	-
Lasten bestuur - eenmalige vergoeding	15	-
Mutatie voorziening APPA	86	-86
Opvang ontheemden Oekraïne	1.444	-3.109
Opvang ontheemden Oekraïne locatie Wemeldinge	412	-412
Tweede kamerverkiezingen (uit AR)	43	-43
Veiligheidsregio Zeeland	-60	-
Ziektebudget (uit AR)	12	-
2. Wonen en voorzieningen	227	-275
Grondverkoop en hogere baten erfpacht bouwgrond	-	-168
Muziekschool - afrekening 2022	24	-
NPO-gelden	107	-107
t Saamdeel - systeemplafond	37	-
Vorbereidingskosten Noodlokalen Speciaal Onderwijs	60	-
3. Sociaal Domein	623	-25
De Kelder	19	-
Energietoeslag 2022 en 2023	640	-
Jongerenparticipatie (uit AR)	18	-10
Vroegsignalering (budgetoverheveling 2022 - uit AR)	15	-15
Winstuitkering Betho 2023	-97	-
Ziektebudget (uit AR)	29	-
4. Economische versnelling en toerisme	215	-1.068
Boulevardvisie (uit AR)	63	-40
Inhuur ondersteuning recreatie, toerisme en economie (uit AR)	78	-70
Winstneming GREX	45	-930
Zoetwater pilot (uit AR)	28	-28
5. Klimaat, energie en milieu	186	-305
Energie armoede (SPUK)	25	-36
SPUK CDOKE	-	-269
SPUK CDOKE - inhuur	161	-

Incidentele baten en lasten	Lasten	Baten
6. Leefomgeving en mobiliteit	631	-286
Baggerbudget	29	-
Bestemmingsplannen Smokkelhoek 2	133	-
Bestemmingsplannen Zuidhoek 4	39	-39
Bomenbeleidsplan (uit AR)	17	-10
Bonus Betho 2023	-119	-
Detachering medewerker Goes (verkeer)	38	-
Energieverbruik Openbare verlichting	67	-
Inhuur op begraafplaatsen	50	-
Inhuurbudget Groenvoorziening	60	-
Inkoop beleidsplan VGRP (uit AR)	17	-17
Omgevingswet (uit AR)	243	-199
Onderhoudskosten Jachthaven (basculbrug)	57	-
Opbrengst Nutsbedrijven	-	-21
91. Overhead	138	-289
Extra kosten juridische bijstand	31	-
Huisstijl en templates communicatie (uit AR)	36	-35
Inhuur Data-anlist (uit AR)	38	-38
Overheveling implementatie inkoopmodel/digitalisering financien (uit AR)	24	-24
Salarisexploitatie	9	-
Salarisexploitatie (detachering en uitkering UWV)	-	-151
Ziektebudget (uit AR)	-	-41
90. Middelen	-	-2.308
Algemene uitkering	-	-694
Dividend ZEH	-	-1.267
Energietoeslag 2023	-	-347

'uit AR' betekent 'uit Algemene Reserve'

Overzicht wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2023 Gemeente Kapelle

- Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan.
- Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Gemeente Kapelle van toepassing zijnde regelgeving: algemene WNT-maximum
- Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor gemeente Kapelle is € 223.000.
- Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.
- Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.
- De gemeente Kapelle heeft geen "reguliere" functionarissen met een bezoldiging boven de norm voor topfunctionarissen.

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur (en overige topfunctionarissen) over het jaar 2023 is als volgt:

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

	Berge, A.J. van den	H.J. Horden
	Secretaris	Griffier
1 Functie (functienaam)		
2 In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-sep-82	1-nov-16
3 In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	heden	heden
4 (Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
5 Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%	88%
6 Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	115.819	91.021
7 Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	17.531	13.784
8 Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	133.349	104.805
9 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	198.470
<u>Vergelijkende cijfers 2022</u>		
1 (Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
2 Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%	89%
3 Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	103.771	81.850
4 Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	18.190	13.353
5 Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	121.961	95.203
6 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	192.002

Balans

ACTIVA	31 december 2023		31 december 2022		PASSIVA	31 december 2023		31 december 2022	
Vaste activa					Eigen vermogen		30.982		28.450
<u>Immateriële vaste activa</u>		1.082		1.128	Algemene reserve	7.092		5.738	
Bijdrage aan activa derden	1.082		1.128		Bestemmingsreserves	20.202		16.750	
					Nog te bestemmen resultaat	3.688		5.963	
<u>Materiële vaste activa</u>		64.837		63.816	Voorzieningen		3.458		3.292
Investerings met een economisch nut:	47.798		48.317		Vaste schulden met een looptijd van 1 jr of langer		44.080		41.226
- Waarover heffing kan worden geheven	9.063		9.187		Binnenlandse banken en overige fin. instellingen	44.080		41.226	
- Overige investeringen met een economisch nut	38.735		39.130						
Overige investeringen met een economisch nut :	38.735		39.130		Totaal vaste passiva		78.520		72.968
- Gronden in erfpacht	8.255		8.134		Viottende passiva				
- Gronden en terreinen	1.356		1.356		<u>Netto viottende schulden korter dan 1 jaar</u>		5.130		5.622
- Gebouwen etc.	28.087		28.555		Kortlopende schulden	3.043		3.065	
- Vervoermiddelen	48		64		Kasgeldleningen o/g	-		1.000	
- Machines/apparaten/installaties	705		777		Bank	2.088		1.557	
- Overige materiele vaste activa	284		245		<u>Overlopende passiva</u>		3.775		1.274
Investerings met een maatschappelijk nut	17.039		15.499		Nog te betalen bedragen	520		240	
- Wegen	15.237		13.858		Ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	3.253		1.009	
- Overige materiele activa	1.802		1.641		Overige vooruitontvangen bedragen	3		24	
<u>Financiële vaste activa</u>		4.005		2.830	Totaal viottende passiva		8.905		6.895
Overige langlopende leningen	1.491		1.503						
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.514		1.327		Totaal generaal		87.425		79.864
Bijdragen aan activa derden									
Totaal vaste activa		69.924		67.775	Gewaarborgde geldleningen		21.229		20.175
Viottende activa									
<u>Voorraden</u>		3.976		2.205					
Onderhanden werk	3.976		2.205						
<u>Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar</u>		11.638		5.871					
Vorderingen openbare lichamen	3.682		3.229						
Overige vorderingen	7.956		2.642						
<u>Liquide middelen</u>		21		19					
Kas	3		5						
Bank	18		14						
<u>Overlopende activa</u>		1.866		3.994					
Vooruitbetaalde bedragen	-		28						
Nog te ontvangen bedragen	1.866		3.967						
Totaal viottende activa		17.501		12.090					
Totaal generaal		87.425		79.864					

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
  - Verrijgingsprijs is de inkooprijs en de bijkomende kosten.
  - Vervaardigingsprijs is de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
- Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dit met uitzondering van de baten en lasten van de inkooporganisatie jeugdhulp en het SWVO. Deze baten en lasten worden verantwoord op basis van de laatst goedgekeurde gewijzigde begroting van jaar t. De afrekeningen worden verantwoord in het jaar t+1.
- Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het eind van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

- Bijdragen activa van derden gewaardeerd zoals hierboven is aangegeven.

Materiële vaste activa

- Artikel 59 BBV maakt geen onderscheid tussen te activeren investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut en investeringen met een economisch nut. Alle investeringen worden geactiveerd.
- Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut.
- Specifieke investeringsbijdragen van derden worden in mindering gebracht op de investering.

Materiële vaste activa met economisch nut

- De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).
- Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.
- De investeringen worden het eerste jaar na ingebruikname lineair afgeschreven in overeenstemming met de vastgestelde afschrijvingstermijn.
- Activa met een verkrijgingsprijs kleiner dan € 25.000 worden niet geactiveerd uitgezonderd gronden en terreinen.

- Bij investeringen in onderwijskundige vernieuwingen (schoolgebouwen) wordt een maximale afschrijvingstermijn gehanteerd. De maximale afschrijvingstermijn is gelijk aan de looptijd van de restant afschrijvingstermijn van de verschillende scholen.
- Met ingang van 2014 is er, cf. artikel 35 lid 1 van het BBV, een aparte subcategorie opgenomen voor investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
- Vanaf 2015 worden bouwgronden in erfpacht uitgegeven. Met ingang van boekjaar 2018 worden deze gronden gerubriceerd onder de materiële vaste activa met economisch nut.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

- De infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals bv. wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken worden geactiveerd in overeenstemming met de notitie activeren, waarden en afschrijven.
- De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel beschouwd.

Financiële vaste activa

- Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen, andere instellingen en particulieren zijn opgenomen tegen kostprijs.
- Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.
- Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

Voorraden

- Zolang er nog geen door uw raad goedgekeurde grondexploitatiebegroting beschikbaar is en nog niet is gestart met het daadwerkelijk bouwrijp maken van de grond, worden gronden onder de MVA opgenomen.
- Als de gronden in exploitatie worden genomen, worden ze beschouwd als onderhanden werk en kan waardering plaatsvinden tegen vervaardigingsprijs (= verkrijgingsprijs plus additionele kosten van het transformatieproces, art. 63 BBV).
- Als de marktwaarde lager ligt, moet er worden afgeboekt tot deze lagere marktwaarde (art. 65 BBV).
- Voor exploitatieplannen met een verwacht negatief saldo dient direct een voorziening te worden getroffen. Deze voorziening zal worden gepresenteerd als een waarde correctie op de balanspost bouwgrond in exploitatie.
- Met ingang van 2017 wordt bij de grondexploitaties de zogenaamde PoC-methode toegepast, zie toelichting grondslagen resultaatbepaling.
- Met ingang van 2019 vindt rentebijschrijving plaats op complexen met een negatieve boekwaarde.

Uitzettingen korter dan één jaar

- De vorderingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.
- Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte kansen op inning.

Liquide middelen en overlopende posten

- Deze activa worden tegen verkrijgingsprijs opgenomen.

Voorzieningen

- Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.
- De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van minimaal 10 jaar, van het uit te voeren (groot) onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
- De voorziening APPA is gewaardeerd tegen de contante waarde. In Nederland houdt de Nederlandse Bank (DNB) toezicht op pensioenfondsen. Dit toezicht houdt in dat pensioenfondsen altijd moeten voldoen aan de regelgeving uit het nieuw Financieel toetsingskader (nFTK). Verwacht wordt dat deze regelgeving ook van toepassing wordt verklaard op het APPA-fonds. Bij de totstandkoming van het APPA-fonds zal daarom waarschijnlijk door middel van een collectieve waardeoverdracht volgens nFTK-grondslagen, een overdracht van opgebouwde pensioenrechten moeten plaatsvinden. De overdrachtswaarde die berekend wordt volgens nFTK-grondslagen houdt nauwkeuriger rekening met leeftijd en levensverwachting van bestuurders dan de methode van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) dit doet. De berekeningen volgens nFTK-grondslagen zijn gebaseerd op de rekenrente die gebruikt wordt bij de rentetermijnstructuur met een looptijd van 25 jaar die DNB publiceert op hun website en de prognose-sterftetabel van 2020 van het Actuarieel Genootschap.
- Voor jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume (bijv. verlof) wordt, conform het BBV, geen voorziening gevormd. Medewerkers kunnen echter vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Deze verlofuren verjaren niet. Omdat bij dit verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en afbouw kennen, vormen we hiervoor een voorziening. De toevoeging is de opbouw van het spaarverlof, de onttrekking is de daadwerkelijke opname van het verlof. Als tarief hanteren we het uurloon van de medewerker.

Vaste schulden

- Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.
- De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Viottende passiva

- De viottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

- Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Resultaatbepalingsgrondslagen

Rente:	Aan reserves en de voorzieningen wordt geen rente toegevoegd. Er vindt wel een rente toerekening plaats aan bepaalde producten waar een kostprijs aan ten grondslag ligt en waar sprake is van een doorberekening aan derden (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing, bouwgrondexploitatie).
Afschrijvingen:	Activa worden lineair afgeschreven, tenzij er een raadsbesluit is genomen om de annuïtaire methode toe te passen.
Dividend:	Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.
Personeelslasten:	Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen is geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen, met uitzondering van APPA-verplichtingen en van de wachtgelden voor voormalig gemeentesecretaris en wethouder.
Winstneming GREX:	Met ingang van 2017 wordt tussentijdse winstneming op de plannen doorgevoerd rekening op basis van de PoC-methode (Percentage of Completion). Hierbij gelden de volgende voorwaarden: 1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én 2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én 3. de kosten zijn gerealiseerd. Winst wordt naar rato van de realisatie genomen.
Rentebijbeschrijving:	Met ingang van 2019 vindt rentebijbeschrijving plaats op bouwgrondcomplexen met een negatieve boekwaarde.

IMMATERIELE VASTE ACTIVA

Omschrijving	Stand 1-1-2023	Investerings	Bijdrage derden	Afschrijvingen /aflossing	Stand 31-12-2023
Immateriele vaste activa					
Bijdrage aan activa derden	1.128	-	-	46	1.082
Totaal immateriele vaste activa	1.128	-	-	46	1.082

Onder deze post worden de gemeentelijke bijdragen verantwoord aan restauratiesubsidies, aan kleedgebouwen VV Wemeldinge, VV Kapelle en de korfbalvereniging, aan de verbouw van de locatie kinderopvang en de speel-o-theek en bijdrage aan de padelbanen Tennisvereniging Kapelle.

MATERIELE VASTE ACTIVA

Omschrijving	Stand 1-1-2023	Investerings	Bijdrage derden	Afschrijvingen /aflossing	Stand 31-12-2023
Materiele vaste activa economisch nut					
Gronden en terreinen	1.356	-	-	-	1.356
Gronden in erfpacht	8.134	141	20	-	8.255
Gebouwen	28.555	522	11	979	28.087
Vervoermiddelen	64	-	-	16	48
Machines/apparaten en installaties	777	13	-	85	705
Overige materiele activa	245	58	-	18	284
<i>Waarover heffing kan worden geheven:</i>				-	-
Riolering	8.647	133	-	209	8.571
Afvalstoffen	116	-	-	33	83
Begraven	424	-	-	16	408
Totaal materiele vaste activa economisch nut	48.317	868	31	1.356	47.797
Materiele vaste activa maatschappelijk nut					
Overige materiele activa	1.641	286	24	100	1.802
Grond- en weg- en waterbouwkundige werken	13.858	2.176	114	684	15.237
Totaal materiele vaste activa maatsch. nut	15.499	2.462	138	784	17.039
Totaal materiele vaste activa	63.816	3.330	169	2.141	64.836

Gronden in erfpacht:

In 2023 is 1 bedrijfskavel in erfpacht gegeven.

In de lijst van Investerings zitten ook investeringen kleiner dan € 25.000. Dit zijn bijvoorbeeld investeringen die in 2023 zijn opgestart maar die nog doorlopen in 2024 en dan de grens van € 25.000 over zullen gaan.

We vermelden hier de grootste investeringen in 2023:

• Gronden Erfpacht	€ 141.000
• Toilet en douche voorziening voor recreatie (15 jaar)	€ 107.000
• Wemeldinge Noord NSCiti2seas project wegen	€ 203.000
• Nieuw sportcentrum De Bloesem: infra	€ 569.000
• Oude Havenstraat eo	€ 470.000
• Oude Havenstraat wateroverlast riool	€ 270.000 waarvan € 270.000 dekking via voorziening riolering
• Dijkwelsestraat (tussen spoor en dorp) riool	€ 255.000 waarvan € 255.000 dekking via voorziening riolering
• Dijkwelsestraat (tussen spoor en dorp) wegen	€ 241.000
• Basis Wemeldinge hoog/ Vijverstraat Masterplan (riolering)	€ 140.000 waarvan € 99.000 dekking via voorziening riolering
• Asfaltwerken en projectmatig straatwerk 2023	€ 127.000
• Spoorkruising	€ 377.000
• Buitensport vvWem/vvKap	€ 215.000

Financiële vaste activa

Onder deze post zijn verantwoord de deelnemingen (kapitaalbelangen), de effecten en de verstrekte leningen aan personeel en instellingen.

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Omschrijving	Stand 1-1-2023	Investeringen	Bijdrage derden	Afschrijvingen /aflossing	Stand 31-12-2023
Financiële vaste activa					
Langlopende leningen	1.564	54	-	72	1.547
Voorziening Dubieuze debiteuren lening WIZ	61-	-	-	6-	55-
Deelnemingen	1.327	1.187	-	-	2.514
Totaal financiële vaste activa	2.830	1.241	-	66	4.005

Langlopende leningen

Overige langlopende leningen

- In 2020 is een kavel grond geleverd welke deels onder de reikwijdte van Tennet staat. Afgesproken is dat voor een deel van de levering uitstel van betaling wordt verleend ter waarde van € 100.000 totdat de werkzaamheden door Tennet zijn afgerond. We verwachten dat dit in 2024 al zijn.

Hypotheekregeling personeel:

- Er maakte nog 1 persoon gebruik van deze regeling met een openstaand saldo van € 50.000. Dit bedrag is in 2023 inmiddels afgelost.

Leningen WIZ

	1-1-2023	Verstrekt	Afwaarderingen	Aflossing / Verminderings	31-12-2023
B.B.Z. rentedragend *	48				48
B.B.Z. renteloos *	2			2	0
Krediethypotheek	78	1		5	74
Lening inrichting**	46	27		14	59
Voorziening dubieuze debiteuren	-61			-6	-55
Totaal	113				126

* Op grond van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen

** Voor nieuwkomers in het kader van de Wet Inburgering zijn inrichtingskosten geactiveerd

Startersfonds:

- De boekwaarde ultimo 2023 bedraagt € 1.265.000.
- Dit fonds is bedoeld om starters meer kansen te bieden op de woningmarkt.
- In 2023 zijn er 6 startersleningen verstrekt voor € 205.000. De aflossing bedroeg € 75.000. Inmiddels zijn 32 leningen volledig afgelost. Er lopen nog 53 leningen voor een bedrag van € 877.000.

Deelnemingen/effecten

- De gemeente heeft een kapitaalbelang van € 134.000 in de NV Bank Nederlandse Gemeenten. Hiervan bestaat € 133.000 uit 53.040 aandelen à € 2,50 en een bedrag van € 1.550 aan preferente aandelen.
- De gemeente heeft 204 aandelen PZEM N.V. met een verkrijgingsprijs van € 93.000.
- Eind 2010 is de gemeente toegetreden als aandeelhouder tot NV Economische Impuls Zeeland. Kapelle heeft 788 aandelen gekocht, dit is 0,53% van het totaal uit te geven aandelen, met een prijs van € 1 per aandeel.
- In 2022 heeft de gemeente 1341 aandelen GBE Aqua B.V. verkregen met een nominale waarde van € 10,00 per aandeel. In 2023 is het ontvangen dividend van ZEH (vm PZEM, € 1.187.000) doorgestort naar GBE Aqua voor aflossing van lening van laatstgenoemde.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

Onder deze post zijn verantwoord de boekwaarden van de in exploitatie zijnde uitbreidingsplannen.

	Stand 1-1-2023	Investerings	Verminderings/bijdragen derden	Stand 31-12-2023
Vorraden				
Onderhanden werk	2.205	2.391	620	3.976
Totaal voorraden	2.205	2.391	620	3.976

Onderhanden werk

- De boekwaarde per ultimo 2023 van alle in exploitatie genomen complexen bedraagt € 3.977.000. De verkregen opbrengsten zijn ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.
- Met ingang van 2017 worden winstnemingen volgens de notitie Grondexploitaties van de commissie BBV toegepast. De winstnemingen van alle plannen samen bedraagt € 11,421 miljoen (voor 2023: € 885.000) en zijn in de boekwaarde per ultimo verwerkt.
- De toegerekende rente bedraagt 1,0%. Deze rentetoerekening geldt met ingang van 2019 ook voor complexen met een negatieve boekwaarde.
- Met ingang van 2016 vallen de grondexploitaties onder de Vennootschapsbelasting (Vpb). De verschuldigde Vpb is niet in de afzonderlijke plannen verwerkt, maar is als last verantwoord onder de Algemene dekkingsmiddelen.
- Bij de nog te maken kosten is rekening gehouden met de, volgens de notitie Grondexploitaties van de Commissie BBV, toegestane kosten en een kostenstijging van 2% per jaar. Deze notitie sluit grotendeels aan bij de fiscale voorschriften in het kader van de Vennootschapsbelasting (Vpb).

Exploitatieplannen	Schore	Zuidhoek 3e fase	BT Choorhoek	BT Smokkel- hoek	totalen vóór winstneming	winst- nemingen	totalen
Boekwaarde 01-01-2023	37	1.085	1.291-	5.678-	5.847-	8.052	2.205
Vermeerderingen	21	1.261	19	207	1.508	885	2.393
Verminderings	-	529-	35-	57-	620-	-	620-
winstsaldi afgesloten projecten	-	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde 31-12-2023	58	1.817	1.307-	5.528-	4.959-	8.937	3.978
Nog te maken kosten	193	1.949	426	406	2.974		2.974
Nog te realiseren opbrengsten	485-	5.719-	48-	4.361-	10.613-		10.613-
Nog te verwachten resultaat (- is een overschot)	234-	1.953-	929-	9.483-	12.598-		3.661-
Nog te verwachten resultaat vorige herziening	245-	1.096-	948-	9.110-	11.399-	-	
Verschil (= voordeel)	12	858-	19	373-	1.200-		

- De winstnemingen zijn als aparte post verwerkt.
- In totaliteit is er in 2023 ruim 2.000m2 uitgegeven met een waarde van € 524.000
- Op het plan Zuidhoek fase 3 realiseren we een gunstiger resultaat door lagere kosten voor het woonrijp maken van deel Oost. Daarnaast indexeren we de uitgifteprijs in 2024 in. Plan West, wat een hogere opbrengst oplevert.

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

Vorderingen openbare lichamen	2023	2022
Debiteuren openbare lichamen	3.593	3.167
Vordering belastingdienst	141	111
Voorziening dubieuze debiteuren Sabewa	-52	-49
Totaal	3.682	3.229

Overige vorderingen	2023	2022
Debiteuren niet-overheid	1.565	2.195
Schatkistbankieren	6.011	30
Vorderingen WIZ	210	263

Overige vorderingen	2023	2022
Vorderingen lokale belastingen	293	288
Voorziening dubieuze debiteuren	-123	-134
Totaal overige vorderingen	7.956	2.642

De voorziening dubieuze debiteuren is als volgt opgebouwd:

Voorziening dubieuze debiteuren	2023	2022
Belastingen Sabewa Zeeland	-52	-49
WIZ	-46	-84
Niet-overheid	-76	-50
Totaal voorziening dubieuze debiteuren	-174	-183

Een splitsing naar ouderdom van de openstaande debiteuren per 26 maart:

Debiteuren	2023	2022
Vorderingen 2021		35
Vorderingen 2022	75	3.989
Vorderingen 2023	3.747	
Totaal	3.822	4.024

- De afloop van de openstaande vorderingen met betrekking tot debiteuren openbare lichamen en debiteuren niet-overheid ultimo 2023 verloopt normaal.
- Een grote vordering betreft de verrekeningen met de Belastingdienst (BCF-declaratie 2023 € 2.967.000).

Liquide middelen

	2023	2022
Legeskas	3	5
Rabobank Rommeldam	0	13
Rabobank gemeente Kapelle	18	1
Totaal	21	19

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren:

- Het drempelbedrag dat gemiddeld buiten de schatkist mag blijven bedroeg in 2023 € 1.000.000.
- Overtollige middelen boven het drempelbedrag worden automatisch overgeboekt naar de schatkist.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	66	92	74	5
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	934	908	926	995
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	43.630			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	43.630			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	5.921	8.361	6.818	423
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	66	92	74	5

Overlopende activa	2023	2022
Overlopende posten	1.866	3.994
Totaal	1.866	3.994

Nog te ontvangen bedragen (€ 1.278):

- Van Sabewa ontvangen we nog een bedrag van € 662.000 voor nog op te leggen aanslagen.
- Vanuit de aanslagen Vennootschapsbelasting 2022 verwachten we een bedrag van in totaal € 25.000 terug te krijgen.
- Het positieve resultaat van de Betho zorgt voor een terugbetaling van € 217.000.
- Voor enkele GR-en hebben we een voorlopige afrekening ingeboekt (€ 107.000).
- Nog door te rekenen energielasten aan gebruikers van onze gebouwen (afrekening pas in maart binnen) € 94.000
- Voor de sisa-regeling Specifieke Uitkering Meerkosten energie Openbare Zwembaden hebben we een voorschot ontvangen. Dit voorschot was te hoog en moeten we voor een deel (€ 249.000) terugbetalen aan het Rijk (zie toelichting overlopende passiva). Het terug te betalen bedrag rekenen we door aan de exploitant van het zwembad.

Nog te ontvangen subsidies van overheden (€ 312):

- Het NSCitu2S project in Wemeldinge is in 2023 volledig afgerekend
- Via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds hebben we een bedrag ontvangen voor de compensatieregeling voogdij en 18+. We hadden hiervoor in 2022 alvast een bedrag ingeboekt van € 375.000.
- Omdat er meer bijstandsuitkeringen zijn verstrekt in 2023 dan in eerste instantie in het rijksbudget was opgenomen, hebben we recht op een vangnetuitkering van € 32.000.
- Voor de opvang van Oekraïners hadden we over het jaar 2022 nog een bedrag tegoed van € 1.675.000. Dit is met het Rijk afgerekend. Voor 2023 hebben we via de sisa-regeling een bedrag van € 3.110.000 geclaimd, waarvan een bedrag van € 2.830.000 is ontvangen. Per saldo hebben we over 2023 nog een bedrag van € 280.000 tegoed.
- Voor het revitaliseringsproject Smokkelhoek hebben we subsidie bij de provincie aangevraagd en in 2023 ontvangen.

	01-01-2023	Te verrekenen	Ontvangen	31-12-2023
NSCitu2S Claim 4	12	-12		-
Compensatieregeling voogdij en 18+	375		375	-
Vangnetuitkering bijstandsuitkeringen	-	32		32
Opvang ontheemden Oekraïne	1.675	3.110	4.505	280
Revitalisering Smokkelhoek	572		572	-
Totaal te verrekenen	2.634	3.130	5.452	312

PASSIVA

Staat van Reserves 2023

Omschrijving	Saldo begin dienstjaar	Toevoeging ten laste van exploitatie	Onttrekking ten gunste van exploitatie	Mutaties uit hoofde van bestemming resultaat vorig boekjaar	Overige mutaties	Saldo einde jaarrekening	Verplichtingen per einde van het jaar	Saldo na verwerking verplichtingen per einde van het jaar
Reserves algemene dienst								
Algemene reserve (niet vrij besteedbaar)	1.425	-	-	-	-	1.425	-	1.425
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	4.312	-	609	1.963-	-	5.666	1.654	4.012
Resultaat 2022	5.963	-	-	5.963	-	-	-	-
Totaal algemene reserve	11.701	-	609	4.000	-	7.092	1.654	5.437
Bestemmingsreserves								
Afschrijvingen (geormerkt)	2.550	-	96	-	-	2.453	2.453	-
Reserve begraafplaatsen	100	-	-	-	-	100	-	100
Reserve Tunnel	1.428	-	44	-	-	1.384	1.384	-
Reserve Brede School	5.977	-	214	-	-	5.763	5.763	-
Reserve Sportcentrum	5.853	-	145	-	-	5.708	5.708	-
Reserve Onderwijshuisvesting	-	-	-	4.000-	-	4.000	4.000	-
Bestemmings reserves totaal	15.908	-	500	4.000-	-	19.408	19.308	100
Exploitatie bouwgrond	842	-	48	-	-	794	-	794
Bouwgrond exploitatie reserves	842	-	48	-	-	794	-	794
Reserves totaal	28.450	-	1.156	-	-	27.294	20.962	6.332

Eigen vermogen

- Het eigen vermogen betreft het saldo van de bezittingen en de schulden.
- Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit de programmarekening. Reserves zijn te onderscheiden in de algemene reserve en bestemmingsreserve(s).
- Een bestemmingsreserve is een reserve waar de gemeenteraad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven.
- De mutaties hebben betrekking op de in de begroting en begrotingswijzigingen genoemde zaken, allen vastgesteld volgens raadsbesluiten.
- Hierna wordt verder ingegaan op de mutaties in 2023 en de op de reserve rustende claims.

Algemene reserve

Algemene reserve (niet vrij besteedbaar)

Algemene reserve niet vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Deze reserve is een verplicht genormeerde minimum buffer om algemene financiële tegenvallers op te kunnen vangen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Mutaties	Niet van toepassing.
Hoogte	De algemene reserve dient minimaal de artikel 12-norm (globaal 2% van de som van de algemene uitkering) te bedragen. Als streefwaarde behorend bij een financieel gezonde positie hanteren wij het vijfvoudige van de minimumnorm (globaal 5 x 2% van de algemene uitkering).
Toelichting	De algemene reserve niet vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

- De huidige omvang van de reserve bedraagt € 1.425.000.

Algemene reserve vrij besteedbaar

Algemene reserve vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Verantwoording van het eigen vermogen, waaraan nog een nadere bestemming moet worden gegeven.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Mutaties	– Incidenteel of restant-overschot c.q. tekort op de jaarrekening. – Incidentele lasten en baten van de begroting.
Hoogte	Geen maximum.
Toelichting	De algemene reserve vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

- Het saldo van de reserve bedraagt per ultimo 2023 € 5.666.000.
- Het rekeningresultaat 2023 is deels toegevoegd aan deze reserve.

Vanuit de 2^e bestuursrapportage hebben we een aantal niet-bestede budgetten doorgeschoven naar 2024 waarbij dekking uit deze reserve zal plaatsvinden. Door deze budgetten toe te voegen aan de algemene reserve wordt het rekeningssaldo over 2023 niet beïnvloed en is er in 2024 ruimte om de kosten uit de reserve te halen.

In totaliteit is een bedrag van € 609.000 aan deze reserve onttrokken. De belangrijkste onttrekkingen aan deze reserve zijn:

• Tweede Kamerverkiezingen	€ 43.000
• Inhuur ondersteuning recreatie, toerisme en economie	€ 70.000
• Boulevardvisie	€ 40.000
• Omgevingswet	€ 199.000
• Ziektebudget	€ 41.000

Op grond van de besluitvorming bij de 2e bestuursrapportage 2023 over de budgetoverhevelingen naar 2024 en besluitvorming bij de begroting 2024 liggen er nog diverse claims op deze reserve, totaal € 1.654.000. Dit betreft o.a.:

• Sloop van het Grote Honk	€ 150.000
• Aframing boekwaarde Grote Honk	€ 98.000
• Inhuur ondersteuning recreatie, toerisme en economie	€ 70.000
• Overheveling NPO middelen	€ 90.000
• Klimaatgelden meicirculaire 2022	€ 152.000
• Invoering Omgevingswet	€ 100.000

BESTEMMINGSRESERVES

Reserve geormerkte afschrijvingen

Geormerkte reserve afschrijvingen	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Op grond van het BBV moeten alle investeringen volledig worden geactiveerd. Dit wil zeggen dat reserves niet direct in mindering mogen worden gebracht op deze activa, maar dat tegenover de betreffende afschrijving een gelijk bedrag uit de reserve wordt onttrokken. Door deze wettelijk verplichte systematiek ligt er een claim op deze reserve voor de komende jaren.
Tijdsfactor	Geen maximale looptijd.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Geen maximale hoogte, aangezien de hoogte van deze reserve afhankelijk is van de bedragen die gemoeid zijn met investeringen met een economisch nut
Toelichting	Zie doel.

- De boekwaarde van de investeringen waarvan de dekking van de afschrijvingslasten via deze reserve lopen bedraagt € 2.453.000

Reserve begraafplaatsen

Reserve begraafplaatsen	
Functie	Buffer- en risicofunctie.
Doel	Verantwoording van de opbrengsten met betrekking tot de koopsommen eigen graven en columbarium-elementen en de afkoopsommen voor het onderhoud dienende voor het onderhoud van de begraafplaatsen en toekomstige investeringen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Mutaties	Overschot c.q. tekort bij de jaarrekening op de exploitatie van de begraafplaatsen.
Hoogte	De maximale hoogte is in de raad van 5 juli 2011 vastgesteld op € 100.000.
Toelichting	In de raad van 5 juli 2011 is het onderzoek begroting begraafplaatsen vastgesteld.

- De omvang van deze reserve per ultimo 2023 bedraagt € 100.000.
- Er zijn geen mutaties verwerkt in deze reserve in 2023.

Reserve tunnel Zuidhoek

Reserve Tunnel Zuidhoek	
Functie	Egalisatiefunctie.
Doel	De reserve is bestemd voor de afschrijving van de tunnel Zuidhoek.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn 40 jaar.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Kosten bouw tunnel.
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving totale kosten bouw tunnel.

- Deze reserve is bestemd voor de dekking van de afschrijvingslasten van de tunnel van en naar het plan Zuidhoek.
- Het saldo van deze reserve ultimo 2023 bedraagt € 1.384.0000.
- Dit is gelijk aan de netto-investering (na aftrek van subsidies) minus de afschrijvingslasten.

Reserve Brede school

Reserve MFA 't Saamdeel gebouw	
Functie	Egalisatiefunctie.
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van de MFA 't Saamdeel.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van de MFA. De reserve wordt met ingang van 2018 gesplitst in een deel voor gebouw en een deel voor installaties in verband met verschillende afschrijvingstermijnen.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking een deel van de jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	€ 7.264.000 (max).
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving MFA 't Saamdeel.

- Deze reserve is bestemd voor de dekking van de afschrijvingslasten van de brede school.
- Het saldo van de reserve ultimo 2023 bedraagt € 5.763000.

Reserve Sportcentrum

Reserve Sportcentrum	
Functie	Spaarfunctie.
Doel	Een reserve voor de realisatie van een nieuw sportcentrum.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van een nieuw sportcentrum.
Mutaties	Aanvullende voeding afhankelijk van de eventuele realisatie en de daarbij behorende kosten.
Hoogte	Maximum kosten bouw van een nieuw sportcentrum.
Toelichting	De realisatie van een nieuw sportcentrum brengt financiële gevolgen met zich mee. Daarom is besloten om gelden te reserveren. Over de jaren 2015-2020 zal (een deel) van het rekeningoverschot aan de reserve worden toegevoegd. De jaarlijkse vrijval van de reserve vindt plaats ter dekking van de afschrijvingslasten welke een nieuw sportcentrum met zich meebrengt. Ook hier wordt na realisatie de componentenregeling toegepast ten behoeve van de afschrijvingstermijnen. Vanaf het jaar 2023 zetten we deze reserve in ter dekking van een deel van de afschrijvingslasten.

- Deze reserve is bestemd voor de dekking van de afschrijvingslasten van het sportcentrum.
- De reserve ultimo 2023 bedraagt € 5.708.000.

Reserve Onderwijshuisvesting	
Functie	Spaarfunctie
Doel	Een reserve voor de realisatie van nieuw onderwijshuisvesting.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van een nieuw sportcentrum.
Mutaties	Aanvullende voeding afhankelijk van de eventuele realisatie en de daarbij behorende kosten
Hoogte	ntb
Toelichting	De realisatie van een nieuw onderwijshuisvesting brengt financiële gevolgen met zich mee. Daarom is besloten om gelden te reserveren. Vanaf 2022 wordt (een deel) van het rekeningoverschot aan de reserve toegevoegd. De jaarlijkse vrijval van de reserve vindt plaats ter dekking van de afschrijvingslasten welke een nieuw onderwijshuisvesting met zich meebrengt.

- De reserve ultimo 2023 bedraagt € 4.000.000.

Reserve bouwgrondexploitaties

Reserve bouwgrondexploitatie	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Voor onvoorzienbare algemene risico's die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen, waardoor de gronduitgifte over de hele linie stagneert.
Tijdsfactor	Zolang er bouwgrond exploitatieplannen zijn.
Mutaties	Vanaf 2016 wordt de reserve gemuteerd voor eventuele heffingen uit hoofde van de Vennootschapsbelasting (VPB) en bij het afsluiten van complexen. De GREX-en worden hiermee dus niet belast.
Hoogte	Minimale omvang van € 1.000.000 en een maximale omvang van € 1.500.000 (vastgesteld bij de begroting 2015).
Toelichting	Bij het afsluiten van exploitatieplannen kan het nog voorkomen dat gelden gereserveerd moeten worden i.v.m. aanpassingen aan infrastructurele werken die nauw verbonden zijn met het oorspronkelijke exploitatieplan. Deze gelden komen uit het exploitatieplan en worden toegevoegd aan deze reserve. De uitvoeringskosten van deze werken worden dan gedekt uit deze reserve. Deze reserve heeft zowel betrekking op woningbouw als op de bedrijventerreinen. De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties in de gemeente Kapelle zijn relatief beperkt. Waar een concreet risico of verlies is voorzien, zijn de financiële gevolgen direct verwerkt. De risico's schatten we daarom vooralsnog als beperkt in. Elk jaar worden de exploitatieplannen geactualiseerd.

- De reserve bouwgrondexploitatie woningbouw en bedrijfsterreinen zijn gevormd voor onvoorzienbare algemene risico's die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen, waardoor de gronduitgifte over de hele linie stagneert. Hierbij kan gedacht worden aan het optreden van rentenadelen, veelal gecombineerd met lagere gronduitgifteprijsen of extreme kostenstijgingen.
- In het kader van een goed financieel beleid is het noodzakelijk dat voor de conjuncturele/algemene risico's een reserve exploitatie bouwgrond wordt aangehouden.

- **NOG TE BESTEMMEN RESULTAAT**

Dit is het nog te bestemmen positief exploitatiesaldo over 2023.

VOORZIENINGEN

Staat van Voorzieningen 2023							
Omschrijving	Saldo begin dienstjaar	Toevoeging ten laste van exploitatie	Onttrekking ten gunste van exploitatie	Overige mutaties	Saldo einde jaarrekening	Verplichtingen per einde van het jaar	Saldo na verwerking verplichtingen einde van het jaar
<u>Voorziening voor verplichtingen en risico's:</u>							
Voorziening Wachtgeld	20	-	20	-	0-	0-	-
Voorziening Appa	1.193	86-	91	-	1.188	1.188	-
Voorziening Verlofsparen	-	13-	-	-	13	13	-
Voorziening Precario	1.004	-	-	-	1.004	1.004	-
Voorziening grondexploitaties	43	-	6	-	37	37	-
Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	195	125-	75	-	245	245	-
Voorziening onderhoud sportcentrum	32	207-	133	-	105	-	105
Voorziening Civieltechnische (kunst)werken	9	82-	53	-	38	-	38
Voorziening gemeentelijke monumenten	74	40-	34	11-	91	-	91
Voorziening strandjes	11	15-	-	-	26	-	26
<u>Voorziening voor derden bekleemde middelen:</u>							
Voorziening riolering	421	650-	760	-	311	-	311
Voorziening afvalstoffenheffing	291	110-	-	-	401	-	401
Voorzieningen totaal	3.292	1.328-	1.172	11-	3.458	2.487	971

Voorziening wachtgelden	
Doel	Opvangen van de wachtgeldverplichtingen aan voormalige wethouder en gemeentesecretaris.
Tijdsfactor	2021.
Toelichting	Bij de jaarrekening 2015 is deze voorziening gevormd om de toekomstige lasten te kunnen dekken. De voorziening vervalt per ultimo 2021. Door de vorming van de voorziening komen de salarislasten niet ten laste van de exploitatie.

- Eind 2023 is er geen saldo meer.

Voorziening wethouderspensioenen/Appa	
Doel	Opvangen van toekomstige pensioenuitgaven van (voormalige) wethouders.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	De voorziening is in 2012 gevormd om toekomstige pensioenuitgaven van wethouders te kunnen opvangen. Voor arbeidsgerelateerde kosten mogen volgens het BBV geen voorzieningen worden gevormd, maar voor de wethouderspensioenen is hiervoor een uitzondering gemaakt. De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting vanuit de exploitatie. Door een derde partij wordt jaarlijks een actuariële berekening gemaakt van de pensioenverplichtingen, op basis waarvan aanpassing van de voorziening nodig is. De voorziening is gebaseerd op het nFTK.

- Van de voorziening Appa kon in 2023 per saldo een bedrag van € 5.000 vrijvallen.
- De berekening is opgesteld door een externe partij.
- De onttrekking heeft betrekking op het pensioen van voormalig wethouders.

Voorziening Verlofsparen	
Doel	Ter dekking van het gespaarde verlof (ambtelijke medewerkers)
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Medewerkers kunnen echter vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Deze verlofuren verjaren niet. Omdat bij dit verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en afbouw kennen, vormen we hiervoor een voorziening. De toevoeging is de opbouw van het spaarverlof, de onttrekking is de daadwerkelijke opname van het verlof. Als tarief hanteren we het uurloon van de medewerker.

- In 2023 is € 13.000 toegevoegd aan de voorziening. Dit op basis van een opgave vanuit P&O.

Voorziening Precario	
Doel	Dekking risico voor lagere opbrengsten uit de precariobelasting. Enduris heeft procedure aangespannen tegen opgelegde aanslagen.
Tijdsfactor	Afwikkeling na uitspraak op cassatieverzoek.
Toelichting	100% betwiste vorderingen.

- In verband met een lopende procedure over de aanslagen precario met Enduris zijn de betwiste bedragen opgenomen in een voorziening.

Voorziening grondexploitatie	
Doel	Opvangen nog te maken kosten voor reeds afgesloten GREX-en.
Tijdsfactor	2023.
Toelichting	Bij het afsluiten van een plan kan het nodig zijn dat er nog bepaalde kosten moeten worden gemaakt. Deze kosten zijn beperkt van omvang, te overzien en binnen een niet al te lange periode uitgevoerd.

In verband met afsluiten van complex Zuidhoek, fase 1 en 2 hebben we € 10.000 aan deze voorziening toegevoegd voor nog te maken kosten groenvoorziening.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de volgende gebouwen: gemeentehuis, sportgebouwen (exclusief sportcentrum Groene Woud), gebouwen voor cultuur, recreatie en welzijn, werkplaats en overige gemeentelijke gebouwen. Het meerjarenonderhoudsplan (MOP) gemeentelijke gebouwen is in 2021 herzien voor de jaren 2022-2031. Bij renovatiekosten vanaf een bedrag van € 25.000 worden de kosten geactiveerd.

- De toevoeging van € 125.000 is conform de begroting.
- De grootste onttrekking aan de voorziening is voor onderhoud aan het gemeentehuis.

Voorziening onderhoud sportcentrum De Bloesem	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten sportcentrum De Bloesem.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Het groot-onderhoud is voor rekening van de gemeente. Bij de aanbesteding van de nieuwbouw zijn hierover afspraken gemaakt met de aannemer.

- De mutaties in de voorziening zijn gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan wat door de aannemer is ingediend.

Voorziening civieltechnische (kunst)werken	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten civieltechnische (kunst)werken.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Onder de onderhoudsposten voor deze voorziening vallen de bruggen, glooiingen, tunnel, steigers, damwand en railing van de boulevard en jachthaven. De voorziening is niet voor het onderhoud van de kademuuren en het baggeren. De baggerplicht voor de haven behoort bij de jachthaven exploitant. Op basis van het meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks een bedrag aan de voorziening gedoteerd.

- De toevoeging van € 82.000 is conform de begroting.
- In 2023 is de grootste onttrekking geweest voor reiniging van diverse kunstwerken.

Voorziening gemeentelijke monumenten	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke monumenten.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de monumenten (molens en torens). Hierin worden de incidentele onderhoudskosten van de monumenten verwerkt.

- De toevoeging van € 40.000 is conform de begroting.
- In 2023 is de grootste onttrekking geweest voor de onderhoudswerkzaamheden aan de molen Aeolus.
- Een ontvangen bedrag van € 11.000 aan instandhoudingssubsidie molens is aan de voorziening toegevoegd.

Voorziening strandjes	
Doel	Egaliseren van de kosten tot het ophogen van de strandjes.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Zie doel.

- De toevoeging bedraagt € 15.000 per jaar conform de begroting.

Voorziening riolering	
Doel	Via deze voorziening wordt gespaard voor de dekking van vervangingsinvesteringen om zo een geleidelijke overgang naar een situatie van directe afschrijving, waarbij investeringen ineens worden gedekt en geen rente verschuldigd is, te bereiken (ideaal-complex).
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	In de raad van 5 juli 2011 is besloten deze voorziening in te stellen. Vanaf 2012 is gestart met een gecontroleerde tariefontwikkeling waarbij de tarieven rioolheffing zich geleidelijk naar een structureel niveau bewegen. Het gemiddeld investeringsniveau zoals opgenomen in het v-GRP is het uitgangspunt voor de berekeningen.

- Op grond van het BBV is de reserve riolering komen te vervallen en is deze in 2015 overgeheveld naar de voorziening riolering.
- De toevoeging aan de voorziening bedraagt, overeenkomstig de begroting, € 650.000.
- Het tekort op het exploitatiesaldo riolering 2023 van € 1110.000 is onttrokken aan de voorziening.
- De aanwending van de voorziening ter dekking van de investeringsprojecten bedroeg € 650.000.

Voorziening afvalstoffenheffing	
Functie	Egalisatiefunctie.
Doel	Deze voorziening is bedoeld om ongewenste schommelingen in de tarieven op te vangen die aan derden in rekening worden gebracht.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Mutaties	Overschot c.q. tekort bij de jaarrekening op de exploitatie van de afvalverwijdering en de OLAZ. Incidentele lasten (specifieke projecten) in begroting of begrotingswijzigingen.
Hoogte	Geen maximum.
Toelichting	In de begroting wordt de opbrengst van de afvalstoffenheffing kostendekkend geraamd. Bij het opstellen van de jaarrekening blijkt of er op het product afvalstoffenheffing een overschot of een tekort is. Het verschil wordt toegevoegd of onttrokken aan deze voorziening.

- Op grond van het BBV en overeenkomstig de systematiek bij de voorziening riolering is het saldo van de reserve afvalstoffenheffing in 2015 overgeheveld naar deze voorziening Afvalstoffenheffing.
- Het voordelige resultaat op de afvalverwijdering over 2023 van € 110.000 is ten laste van de exploitatie aan deze voorziening toegevoegd.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2023	2022
Stand leningen per 1 januari	41.226	38.425
Nieuwe lening	5.000	5.000
Reguliere aflossingen	2.146	2.199
Stand per 31 december	44.080	41.226

- Eind 2023 lopen er nog 15 leningen bij de BNG Bank, één bij Nationale Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., één bij de gemeente Borsele en één bij provincie Noord-Brabant.
- De leningen zijn niet vervroegd aflosbaar.
- De rentepercentages van de geldleningen variëren van 0,25% tot 6,11%. De gemiddelde rente in 2023 is 1,44%
- De rentelasten over 2023 voor de langlopende geldleningen bedroegen € 646.000.
- De aflossing in 2024 bedraagt € 2.300.000.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	2023	2022
Bank	2.088	1.557
Kasgeldlening	0	1.000
Kortlopende schulden	3.043	3.065
Totaal	5.131	5.622

- De kortlopende schulden bestaan uit het crediteurensaldo.
- De afwikkeling van de kortlopende schulden verloopt normaal.

Overlopende passiva	2023	2022
Nog te betalen bedragen	520	240
Vooruit ontvangen bedragen	3	24
Subsidies overheden	3.252	1.009
Totaal	3.775	1.274

De nog te betalen bedragen bestaan met name uit:

- Te verrekenen aankoop gronden en claims m.b.t. Zuidhoek 3 bedraagt nog € 68.000.
- De naheffing WKR 2023 € 39.000.
- Transitorische rente € 177.000.
- Indexering subsidie de Bloesem 2023 € 105.000.

De subsidies van overheden hebben het onderstaande verloop:

	01-01-2023	Ontvangen	Verrekend	31-12-2023
Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	31	0	31	0
Opvang ontheemden Oekraïne (transitiekosten)	0	500	412	88
Woningbouwimpuls	0	1.562	39	1.562
Flexibele inzet woningbouw	33	0	33	0
Aanpak energiearmoede	173	46	17	202
Regiodeals 3 ^e tranche	83	0	0	83
Informatiepunt Digitale Overheid	0	13	10	3
Verduurzaming van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	0	427	0	427
Onderwijsachterstandenbeleid	0	119	119	0
Inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	126	59	107	78
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	0	0	0	0
Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	44	0	0	44
capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE)	0	269	269	0
TOZO	0	0	-18	18
Wet inburgering	44	140	153	31
Onderwijsroute	6	18	11	13
Regeling specifieke uitkering stimulering sport	464	86	65	485
Lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	0	10	10	0
Brede SPUK GALA	0	217	211	6
Noodfonds energie amateursportverenigingen	0	3	3	0
Meerkosten energie openbare zwembaden	0	375	126	249
Regioarrangement	6	0	3	3
Totaal rijksregelingen	1.009	3.844	1.601	3.252

- In 2023 is de regeling tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving afgewikkeld.
- Voor de regeling opvang ontheemden Oekraïne is een bijdrage in de transitiekosten ontvangen. Het restant zijn kosten die nog gemaakt zullen worden bij afloop van de regeling.
- Op de regeling woningbouwimpuls hebben we een bedrag ontvangen dat in de komende jaren zal worden ingezet. De gemaakte kosten voor het bestemmingsplan Zuidhoek 4^e fase zijn als besteding ten laste van dit subsidie gebracht.
- Via de gemeente Terneuzen loopt het project Regiodeal Wemeldinge (Masterplan). Het ontvangen voorschot zal in 2024 worden ingezet voor dit project.
- Voor de regeling verduurzaming van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties is eveneens een bedrag ontvangen dat in latere jaren zal worden ingezet.
- Het ontvangen budget voor onderwijsachterstandenbeleid is volledig benut.
- Voor het inhalen van Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen is een bedrag toegekend voor de periode augustus 2021 t/m juli 2023. In 2023 is nog een bedrag van € 59.000 ontvangen en er is een bedrag van € 107.000 aan kosten gemaakt.
- Voor de Wet inburgering hebben we in 2023 een bedrag van € 140.000 toegekend gekregen. Hierop zijn in 2023 uitgaven gedaan voor een bedrag van € 153.000.
- In het kader van de sport ontvangt de gemeente een bijdrage ter dekking van BTW-kosten. Het nog af te rekenen bedrag heeft betrekking op de vaststelling over 2022 en een verwachte afrekening over 2023.
- Voor de uitvoering van de nieuwe regeling Brede SPUK GALA hebben we in 2023 een bedrag ontvangen van € 217.000. Hiervan is in 2023 een bedrag van € 211.000 uitgegeven. Het restant mag nagenoeg helemaal mee naar 2024.
- Voor de sisa-regeling Specifieke Uitkering Meerkosten energie Openbare Zwembaden hebben we een voorschot ontvangen van € 375.000. Dit voorschot was te hoog en moeten we voor een deel (€ 249.000) terugbetalen aan het Rijk. Het terug te betalen bedrag rekenen we door aan de exploitant van het zwembad. (zie toelichting overlopende activa)

Garantstellingen

	Oorspronkelijk	%	01-01-2023	31-12-2023
Volkshuisvesting	21.770	50-100	20.125	21.185
Sport	50	100	46	44
Totaal	21.820		20.171	21.229

- Tot en met 1994 zijn er gemeentegaranties verstrekt voor de aankoop van woningen door particulieren.
- Met ingang van 1995 zijn deze garanties overgedragen aan de Stichting Eigen Woningen (Nationale Hypotheekgarantie) en is het risico afgekocht.
- Formeel kan de gemeente echter nog worden aangesproken, indien de Stichting niet meer aan zijn verplichtingen zou kunnen voldoen.
- Gelet op de waardeontwikkeling van de woningen in de afgelopen jaren is dit niet reëel te achten en zijn de nodige garanties komen te vervallen. Deze zijn derhalve niet opgenomen in het bovenstaande overzicht.
- De bedragen zijn gebaseerd op de opgave vanuit de BNG.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Er dient rekening te worden gehouden met de volgende verplichtingen:

- Niet opgenomen vakantie- en verlofdagen van 10.687 uur met een verplichting van circa € 304.000.
- Contract koffie automaten € 6.000, loopt tot 2024.
- Lease contract bedrijfsauto € 9.000.
- Contract drukapparatuur € 6.000.
- Contract met Optisport, voor de exploitatie van het sportcentrum De Bloesem, loopt tot 2025. Over deze periode ontvangen we ook een verhuuropbrengsten.
- Kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt € 1,5 miljoen.
- Afrekeningen van de inkooporganisatie jeugdhulp en het SWVO vinden plaats in jaar t+1.
- Aangegane verplichtingen als gevolg van huisvesting vluchtelingen Oekraïne bedragen € 190.000.
- In de procedure met Stedin (voormalig Enduris) vs gemeente Hulst inzake de aanslagen precario over de periode 2015-2021 is door de gemeente Hulst hoger beroep ingesteld tegen een eerder gedane uitspraak door de rechtbank. De gemeente Kapelle is, samen met de andere Zeeuwse gemeenten, aangehaakt bij deze procedure. Op 19 januari 2024 is uitspraak gedaan door het Gerechtshof in Den Bosch. De gemeente Hulst is in deze procedure in het gelijk gesteld. Tegen deze uitspraak kan nog in cassatie worden gegaan. Mede daarom en omdat er nog onduidelijkheid bestaat over de exacte gevolgen van de uitspraak voor gemeente Kapelle, houden wij de opgebouwde voorziening Precario nog in stand.

Rechtmatigheidsverantwoording door het college

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 425.000,--. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevindingen

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overzicht

A. Begrotingscriterium	
1a. Overschrijding lasten programma's	€ 538
1b. Overschrijding investeringsbudgetten	€ 0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten die niet tijdig gemeld zijn aan de raad	€ 54
Totaal begrotingsonrechtmatigheden (1a+1b+2+3)	€ 592
4. Totaal van de begrotingsrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vastgestelde beleid.	€ 473
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (1+2+3-4)	€ 119
B. Voorwaardencriterium	
1. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 269
2. Overige voorwaarden	€ 0
Totaal onrechtmatigheden voorwaardencriterium (1+2)	€ 269
C. Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium	
1. Diversen	€ 0
Totaal criterium Misbruik en Oneigenlijk gebruik (1)	€ 0
Totaal (A+B+C)	
Totaal	€ 388 (0,9%)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 3.097.726	€ 0	€ 0	€ 371.792	€ 39.855	€ 7.227
			Totaal bedrag vorderingen (f onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
			Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2
			€ 0	€ 4.410	€ 3.521.010	€ 5.195.604		
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1	Ja	Ja
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)		
			N.V.T.	Nee	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten		
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13	Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15	Aard controle R Indicator: B2/16
			€ 0	€ 1.530	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PwA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PwA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/18	Aard controle R Indicator: B2/19	Aard controle R Indicator: B2/20	Aard controle R Indicator: B2/21	Aard controle R Indicator: B2/22
			€ 0	€ 7.220	€ 0	€ 17.340	€ 0	€ 2.244
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		
			Aard controle R Indicator: B2/23	Aard controle R Indicator: B2/24	Aard controle R Indicator: B2/25	Aard controle R Indicator: B2/26	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27	
			€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls Tranche 1 t/m 5 Gemeenten	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Aard controle D1 Indicator: C9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/06	
			1 n.v.t.	Ja	Ja	0	0	0	
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/08	Aard controle R Indicator: C9/09	Aard controle R Indicator: C9/10	Aard controle R Indicator: C9/11	Aard controle R Indicator: C9/12	
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	1 n.v.t.	Ja	€ 39.220	€ 39.220	€ 0	€ 0	
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/16			
			1 n.v.t.	Ja		Nee			
			Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06	
			10	€ 6.272	€ 6.272	18	€ 11.829	€ 11.829	
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09				
			28	€ 6.272	€ 11.829				
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15	
			0	0	0	0	0	0	

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 0	Nee				
BZK	C75B	Regiodeals 3 ^e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02	Een pijler per regel	Aard controle R Indicator: C75B/04	Aard controle R Indicator: C75B/05	
		1 060715 Gemeente Terneuzen	153643	pijler 2	€ 52.454	€ 359.441		
		Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting			
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06	Aard controle R Indicator: C75B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09		
		1 060715 Gemeente Terneuzen	€ 52.454	€ 540.428				
		Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10	Aard controle R Indicator: C75B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12				
		€ 0	€ 98.074	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vagen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
		€ 9.832	€ 3.005	2	144	120		
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
		1 LAI23-03589435	€ 0	€ 0	0	0	0	€ 0
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
		Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10			
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
				Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
				€ 243.109	€ 0	€ 5.343	€ 23.598	€ 0	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
				Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
				Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
				€ 0	€ 0	€ 106.900	€ 0	€ 126.045	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
				Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
				1 030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2023/43984	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
				1 030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2023/43984	Nee			
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
1 030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2023/43984	0 Nee							

IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
		1	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg/aantal in Meters	Nee	0			
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 127.454	€ 160.821	€ 0	€ 288.275	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 1.455.200	€ 25.997	€ 43.394	€ 0	€ 17.411	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Aard controle R Indicator: G2/12
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 52.220	€ 19.499	€ 0	€ 147.324	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking), gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	€ 636 BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	€ 0 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	€ 0 BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	€ 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	€ 0
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.984	€ 290
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.582	€ 220
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 50	€ 4.225	€ 228
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 50	€ 16.791	€ 738
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	0	0	0		

SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>			
			€ 118.585	€ 0	Nee			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 10.776	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H4/01</i>	Totale werkelijke berekende subsidie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 85.512	€ 60.719				
			Activiteiten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten <i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
			1 Renovatie	€ 35.553	€ 35.553	€ 0	€ 0	
			2 Onderhoud	€ 132	€ 132	€ 0	€ 0	
			3 Dienstverlening door derden	€ 25.034	€ 0	€ 25.034	€ 0	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	Totaal bedrag volgens beschikking <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	Besteding uitvoering sportformateur (jaar T) Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>
			1 nvt	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>				
			1 nvt	Ja				

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04		
			€ 10.889	€ 37.117	Ja	Ja		
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 9.440	€ 9.420	€ 0	€ 9.420	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 64.989	€ 317.416	€ 0	€ 317.416	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 14.523	€ 14.181	€ 0	€ 14.181	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 10.892	€ 8.181	€ 1.077	€ 8.181	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 5.083	€ 5.732	€ 0	€ 5.732	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 12.707	€ 12.807	€ 0	€ 12.807	Ja
			7 Valpreventie	€ 37.396	€ 33.850	€ 0	€ 33.850	Ja
			8 Leefomgeving	€ 7.261	€ 7.261	€ 0	€ 7.261	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 1.815	€ 2.526	€ 0	€ 2.526	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 26.504	€ 22.965	€ 523	€ 22.965	Ja
			11 Mantelzorg	€ 7.261	€ 4.664	€ 1.509	€ 4.664	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 7.261	€ 4.875	€ 1.297	€ 4.875	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 3.994	€ 13.251	€ 0	€ 13.251	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 1.815	€ 297	€ 363	€ 297	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 6.463	€ 6.566	€ 0	€ 6.566	Ja
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			1 Lokaal Sportakkoord	N.v.t.				
			2 Brede regeling combinatiefuncties	N.v.t.				
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	N.v.t.				
			4 Kansrijke Start	N.v.t.				
			5 Mentale Gezondheid	N.v.t.				
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.				
			7 Valpreventie	N.v.t.				
			8 Leefomgeving	N.v.t.				
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	N.v.t.				
			10 Versterken sociale basis	N.v.t.				
			11 Mantelzorg	N.v.t.				
			12 Eén tegen eenzaamheid	N.v.t.				
			13 Welzijn op recept	N.v.t.				
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.				
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09					
			Nee					
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
			SPUKNEAS230035	€ 2.880	€ 2.880	Ja		
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Automatisch berekend	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Automatisch berekend			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03			
			MEOZ23182	€ 374.955	€ 126.017			
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	Aard controle R Indicator: H32/06	Aard controle D1 Indicator: H32/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08	
			1 Groene Woud Optisport	€ 374.955	€ 126.017	Nee	gebouw is duurzaam gebouwd en in 2022 opgeleverd.	

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

	Lasten			Baten			Totaal		
	Begroting	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Begroting	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Begroting	Gewijzigde begroting	Jaarrekening
0.1 Bestuur	1.125	1.275	1.373	0	-86	-165	1.125	1.189	1.208
0.2 Burgerzaken	347	422	411	-151	-151	-160	196	271	251
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	132	133	129	-234	-401	-411	-102	-268	-282
0.4 Overhead	5.403	5.211	5.054	-281	-466	-497	5.122	4.745	4.557
0.5 Treasury	637	726	753	-913	-2.043	-2.281	-276	-1.317	-1.528
0.61 OZB woningen	86	105	126	-2.252	-2.320	-2.338	-2.166	-2.215	-2.212
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	-459	-472	-484	-459	-472	-484
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0	-22.111	-22.685	-22.718	-22.111	-22.685	-22.718
0.8 Overige baten en lasten	0	0	30	0	-35	-19	0	-35	10
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	51	51	48	0	0	0	51	51	48
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	-1.367	-1.380	-1.156	-1.367	-1.380	-1.156
0. Bestuur en ondersteuning	7.781	7.923	7.923	-27.768	-30.039	-30.231	-19.986	-22.116	-22.308
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	879	820	817	0	0	0	879	820	817
1.2 Openbare orde en veiligheid	334	404	378	0	0	-7	334	404	371
1. Veiligheid	1.213	1.224	1.195	0	0	-7	1.213	1.224	1.188
2.1 Verkeer en Vervoer	2.060	2.599	2.591	-36	-235	-307	2.024	2.364	2.284
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	19	74	71	-69	-69	-73	-50	5	-2
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	2.079	2.673	2.663	-105	-304	-381	1.973	2.369	2.282

3.1	Economische ontwikkeling	137	92	106	0	-12	-12	137	80	94
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.274	4.274	366	-4.260	-4.260	-767	14	14	-401
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	38	38	26	-11	-11	-10	28	28	16
3.4	Economische promotie	338	298	260	-286	-436	-450	52	-138	-190
3.	Economie	4.787	4.702	757	-4.556	-4.718	-1.239	231	-16	-482

4.1	Openbaar basisonderwijs	26	26	17	0	0	0	26	26	17
4.2	Onderwijshuisvesting	1.000	1.137	1.241	-286	-299	-340	714	838	902
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	574	696	758	-101	-227	-226	473	470	532
4.	Onderwijs	1.600	1.859	2.017	-387	-525	-565	1.213	1.334	1.451

5.1	Sportbeleid en activering	165	414	402	-50	-74	-100	115	340	302
5.2	Sportaccommodaties	1.441	1.848	1.949	-474	-764	-859	967	1.084	1.090
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	185	243	226	-4	-4	-5	182	240	222
5.4	Musea	114	114	115	0	0	0	114	114	115
5.5	Cultureel erfgoed	106	139	149	-5	-5	-1	102	135	148
5.6	Media	370	384	406	0	0	-10	370	384	396
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.169	1.223	1.174	-115	-124	-108	1.053	1.098	1.066
5.	Sport, cultuur en recreatie	3.550	4.365	4.422	-648	-971	-1.083	2.903	3.394	3.339

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.485	3.216	3.385	-361	-3.370	-3.835	1.124	-154	-451
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	978	728	624	-1	-8	-33	977	720	591
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	2.139	2.811	2.892	-1.490	-1.565	-1.540	649	1.246	1.352
6.4 WSW en beschut werk	340	360	308	0	0	0	340	360	308
6.5 Arbeidsparticipatie	306	323	337	-13	-77	-129	294	246	208
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	578	592	553	0	0	-13	578	592	540
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	1.304	1.305	1.307	-250	-80	-90	1.054	1.225	1.218
6.71b Begeleiding (WMO)	1.310	1.078	1.062	0	0	0	1.310	1.078	1.062
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	522	522	0	0	0	0	522	522
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	169	92	261	0	0	0	169	92	261
6.72a Jeugdhulp begeleiding	537	512	607	0	0	0	537	512	607
6.72b Jeugdhulp behandeling	366	366	582	0	0	0	366	366	582
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	355	355	140	0	0	0	355	355	140
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	211	211	177	0	0	0	211	211	177
6.73a Pleegzorg	346	346	294	0	0	0	346	346	294
6.73b Gezinsgericht	632	632	23	0	0	0	632	632	23
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	101	101	447	0	0	0	101	101	447
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	828	832	891	0	0	0	828	832	891
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	305	305	346	0	0	0	305	305	346
6.74c Gesloten plaatsing	85	85	95	0	0	0	85	85	95
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.791 PGB Wmo	0	0	0	0	0	0	0	0	0

6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.812 Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	3	-4	0	0	0	0	3	-4
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82b Jeugdreclassering	74	74	69	0	0	-2	74	74	67
6.82a Jeugdbescherming	261	261	226	0	0	0	261	261	226
6.821 Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.822 Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Sociaal domein	12.710	15.112	15.145	-2.114	-5.101	-5.643	10.596	10.011	9.501

7.1 Volksgezondheid	904	1.047	956	0	-83	-81	904	964	875
7.2 Riolering	1.478	1.695	1.611	-1.678	-1.888	-1.820	-201	-193	-210
7.3 Afval	1.441	1.452	1.401	-1.708	-1.719	-1.582	-267	-267	-181
7.4 Milieubeheer	662	956	695	0	-172	-45	662	784	650
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	276	326	354	-236	-236	-232	41	91	121
7. Volksgezondheid en milieu	4.762	5.477	5.016	-3.622	-4.099	-3.760	1.139	1.379	1.256

8.1 Ruimte en leefomgeving	297	367	453	-88	-88	-99	210	280	354
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.968	3.968	1.810	-3.968	-3.968	-2.290	0	0	-480
8.3 Wonen en bouwen	883	1.088	1.145	-503	-973	-936	380	115	209
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.148	5.424	3.408	-4.559	-5.029	-3.325	590	395	83

Totaal	43.630	48.758	42.545	-43.759	-50.786	-46.234	-128	-2.028	-3.688

Gerealiseerde baten en lasten per programma

	Lasten			Baten			Totaal		
	Begroting	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Begroting	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Begroting	Gewijzigde begroting	Jaarrekening
0.1 Bestuur	1.125	1.275	1.373	0	-86	-165	1.125	1.189	1.208
0.2 Burgerzaken	346	421	410	0	0	-8	346	421	402
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	-30	-80	-53	-30	-80	-53
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	879	820	817	0	0	0	879	820	817
1.2 Openbare orde en veiligheid	46	46	46	0	0	-3	46	46	43
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	220	1.820	1.869	-200	-3.200	-3.521	20	-1.380	-1.652
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	5	5	7	0	0	0	5	5	6
8.1 Ruimte en leefomgeving	30	30	46	0	0	0	30	30	46
8.3 Wonen en bouwen	30	30	41	0	0	0	30	30	41
1. Bestuur en veiligheid	2.680	4.446	4.610	-230	-3.366	-3.751	2.450	1.080	859
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	132	133	128	-221	-388	-394	-89	-256	-266
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	-424	-424	-414	-424	-424	-414
4.1 Openbaar basisonderwijs	26	26	17	0	0	0	26	26	17
4.2 Onderwijshuisvesting	1.000	1.137	1.241	-286	-299	-340	714	838	902
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	574	696	758	-101	-227	-226	473	470	532
5.1 Sportbeleid en activering	165	414	402	-50	-74	-100	115	340	302
5.2 Sportaccommodaties	1.441	1.848	1.949	-474	-764	-859	967	1.084	1.090
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	185	243	226	-4	-4	-5	182	240	222
5.4 Musea	114	114	115	0	0	0	114	114	115
5.5 Cultureel erfgoed	106	139	149	-5	-5	-1	102	135	148
5.6 Media	370	384	406	0	0	-10	370	384	396
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	11	11	11	0	0	0	11	11	11
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	302	349	438	-48	-48	-140	253	301	297
8.1 Ruimte en leefomgeving	52	87	36	-25	-25	-30	27	62	5
8.3 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	-1	0	0	-1
2. Wonen en voorzieningen	4.478	5.581	5.877	-1.637	-2.258	-2.520	2.841	3.323	3.357

0.10 Mutaties reserves	0	0	0	-44	-76	-5	-44	-76	-5
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	906	976	993	-62	-72	-99	844	905	895
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	978	728	624	-1	-8	-33	977	720	591
6.3 Inkomensregelingen	2.139	2.811	2.892	-1.490	-1.565	-1.540	649	1.246	1.352
6.4 WSW en beschut werk	340	360	308	0	0	0	340	360	308
6.5 Arbeidsparticipatie	306	323	337	-13	-77	-129	294	246	208
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	578	592	553	0	0	-13	578	592	540
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	1.304	1.305	1.307	-250	-80	-90	1.054	1.225	1.218
6.71b Begeleiding (WMO)	1.310	1.078	1.062	0	0	0	1.310	1.078	1.062
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	522	522	0	0	0	0	522	522
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	169	92	261	0	0	0	169	92	261
6.72a Jeugdhulp begeleiding	537	512	607	0	0	0	537	512	607
6.72b Jeugdhulp behandeling	366	366	582	0	0	0	366	366	582
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	355	355	140	0	0	0	355	355	140
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	211	211	177	0	0	0	211	211	177
6.73a Pleegzorg	346	346	294	0	0	0	346	346	294
6.73b Gezinsgericht	632	632	23	0	0	0	632	632	23
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	101	101	447	0	0	0	101	101	447
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	828	832	891	0	0	0	828	832	891
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	305	305	346	0	0	0	305	305	346
6.74c Gesloten plaatsing	85	85	95	0	0	0	85	85	95
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	3	-4	0	0	0	0	3	-4
6.82b Jeugdreclassering	74	74	69	0	0	-2	74	74	67
6.82a Jeugdbescherming	261	261	226	0	0	0	261	261	226
7.1 Volksgezondheid	904	1.047	956	0	-83	-81	904	964	875
3. Sociaal Domein	13.035	13.918	13.710	-1.860	-1.962	-1.992	11.176	11.957	11.717

0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	1	-13	-13	-17	-12	-12	-16
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	-235	-170	-160	-235	-170	-160
3.1	Economische ontwikkeling	137	92	106	0	-12	-12	137	80	94
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.274	4.274	366	-4.260	-4.260	-767	14	14	-401
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	38	38	26	0	0	0	38	38	26
3.4	Economische promotie	338	298	260	0	0	-14	338	298	246
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	57	71	84	-51	-51	-75	7	21	9
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.968	3.968	1.810	-3.968	-3.968	-2.290	0	0	-480
4.	Economische versnelling en toerisme	8.812	8.741	2.652	-8.527	-8.474	-3.335	285	267	-683

0.10	Mutaties reserves	0	0	0	-25	-25	-6	-25	-25	-6
2.1	Verkeer en Vervoer	0	5	5	0	0	0	0	5	5
7.3	Afval	1.441	1.452	1.401	-1.708	-1.719	-1.582	-267	-267	-181
7.4	Milieubeheer	404	629	382	0	-172	-42	404	457	341
8.3	Wonen en bouwen	0	270	288	0	-270	-269	0	0	19
5.	Klimaat, energie en milieu	1.845	2.357	2.076	-1.733	-2.186	-1.899	112	170	178

0.2	Burgerzaken	2	2	0	0	0	0	2	2	0
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	-175	-384	-312	-175	-384	-312
1.2	Openbare orde en veiligheid	289	359	333	0	0	-4	289	359	329
2.1	Verkeer en Vervoer	2.060	2.594	2.587	-36	-235	-307	2.024	2.359	2.279
2.3	Recreatieve havens	19	74	71	-69	-69	-73	-50	5	-2
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.158	1.212	1.163	-115	-124	-108	1.042	1.088	1.055
7.2	Riolering	1.478	1.695	1.611	-1.678	-1.888	-1.820	-201	-193	-210
7.4	Milieubeheer	258	327	312	0	0	-3	258	327	309
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	271	321	347	-236	-236	-232	36	86	115
8.1	Ruimte en leefomgeving	215	250	371	-63	-63	-69	153	188	302
8.3	Wonen en bouwen	853	788	816	0	0	0	853	788	816
6.	Leefomgeving en mobiliteit	6.602	7.622	7.610	-2.373	-3.000	-2.928	4.229	4.622	4.682

0.2 Burgerzaken	0	0	0	-151	-151	-152	-151	-151	-152
0.5 Treasury	637	726	753	-913	-2.043	-2.281	-276	-1.317	-1.528
0.61 OZB woningen	86	105	126	-2.252	-2.320	-2.338	-2.166	-2.215	-2.212
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	-459	-472	-484	-459	-472	-484
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0	-22.111	-22.685	-22.718	-22.111	-22.685	-22.718
0.8 Overige baten en lasten	0	0	30	0	-35	-19	0	-35	10
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	0	0	0	-11	-11	-10	-11	-11	-10
3.4 Economische promotie	1	1	0	-286	-436	-436	-285	-435	-436
8.3 Wonen en bouwen	0	0	0	-503	-703	-666	-503	-703	-666
90. Algemene dekkingsmiddelen	723	832	909	-26.685	-28.855	-29.105	-25.962	-28.023	-28.197

0.4 Overhead	5.403	5.211	5.054	-281	-466	-497	5.122	4.745	4.557
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	-382	-169	-159	-382	-169	-159
91. Overhead	5.403	5.211	5.054	-663	-635	-656	4.740	4.576	4.398

0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	51	51	48	0	0	0	51	51	48
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	-51	-51	-48	-51	-51	-48
92. Vennootschapsbelasting	51	51	48	-51	-51	-48	0	0	0

Totaal	43.630	48.758	42.545	-43.759	-50.786	-46.234	-128	-2.028	-3.688

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren zijn wettelijk voorgeschreven in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten. De nummering en het taakveld is overeenkomstig deze regeling. Door het vervallen van indicatoren ontbreken enkele nummers. De indicator, eenheid, de omschrijving en de bron van de indicator is afkomstig van Waarstaatjegemeente.nl. De vermelde data zijn ontleend uit eigen gegevens, de eigen begroting of afkomstig van Waarstaatjegemeente.nl. De gegevens van dit dataplatform zijn op 4 februari 2024 overgenomen. Als er door de bronhouder geen gegevens zijn verstrekt, is dit met een * aangegeven. Er is overigens niet altijd een direct verband met de opgenomen activiteit binnen de programma's.

	Taakveld	Indicator	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	4,7	4,8	4,9	5,5	5,7	6,7
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	4,6	4,7	4,8	5,3	5,4	6,1
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 281	€ 301	€ 301	€ 330	€ 362	€ 393
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	22 %	19 %	19 %	16 %	19 %	11%
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	14 %	14 %	13 %	12 %	15 %	15 %
6.	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	16	20	29	13	11	*
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	0,8	0,8	0,8	1,2	0,4	*
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2,0	3,1	2,0	1,6	2,3	*
10.	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	1,6	0,8	0,4	0,8	1,2	*
11.	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	4,3	5,1	4,7	3,9	3,1	*
14.	3. Economie	Functioniemenging	%	49,5	49,3	49,1	48,5	49,3	*
16.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	165,6	174,3	178,5	181,7	190,8	*

	Taakveld	Indicator	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022	2023
17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	0,0	0,0	*	*	0,0	*
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	49	62	23	30	46	*
19.	4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	1,4	1,0	1,1	2,1	1,8	*
20.	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	*	*	51,4	*	54,7	*
21.	6. Sociaal domein	Banen	aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	560,5	557,5	561,4	545,6	566,4	*
22.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	%	*	1	1	1	1	*
23.	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	%	3	4	3	3	3	*
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	73,0	73,1	72,7	74,5	75,2	*
26.	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	%	1	*	1	*	*	*
27.	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	132,1	120,9	171,1	133,5	127,0	116,5
28.	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	*	152,7	154,1	127,1	139,0	138,9
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	%	11,3	11,4	11,9	*	*	*
30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	%	0,9	1,0	0,9	*	*	*
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	*	*	*	*	*	*
32.	6. Sociaal domein	Clënten met maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inwoners	660	680	730	750	730	*
33.	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	126	121	131	126	110	*
34.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	36,1	42,3	48,8	46,9	*	*
35.	8. Vhrosv	WOZ-waarde – Woningen totaal	x €1.000	*	241	251	265	291	332

	Taakveld	Indicator	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022	2023
36.	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	6,4	9,7	10,0	8,6	4,9	*
37.	8. Vhrosv	Demografische druk	%	81,8	82,7	82,6	83,4	84,1	83,9
38.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	615	614	650	694	740	759
39.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	757	755	782	819	871	883

Omschrijvingen van de indicatoren en bron

0. Bestuur en ondersteuning

- **Formatie:** de toegestane formatie van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar. Bron: eigen gegevens.
- **Bezetting:** de werkelijk aanwezige aantal medewerkers voor het begrotingsjaar 2024. Peildatum medio juli 2023. Bron: eigen gegevens.
- **Apparaatkosten:** Betreffen alle personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur. Bron: eigen begroting.
- **Externe inhuur:** Het inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. Omvang huishoudelijk restafval. Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval. Bron: eigen begroting.
- **Overhead:** Uitgebreide toelichting is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Bron: eigen begroting.

1. Veiligheid

- **Verwijzingen Halt:** Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie. Bron: Stichting Halt.
- **Winkeldiefstallen:** Beschrijving ontbreekt op Waarstaatjegemeente.nl. Bron: CBS - Geregistreerde diefstallen.
- **Geweldsmisdrijven:** Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.). Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit.
- **Diefstallen uit woningen:** Beschrijving ontbreekt op Waarstaatjegemeente.nl. Bron: CBS - Geregistreerde diefstallen.

- **Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte):** Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven. Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit.

3. Economie

- **Func tiemenging:** De func tiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. Bron CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research.
- **Vestigingen (van bedrijven):** Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar. Bron: LISA.

4. Onderwijs

- **Absoluut verzuim:** Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. Bron: DUO/Ingrado.
- **Relatief verzuim:** Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school. Bron: DUO/Ingrado.
- **Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers):** Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. Bron: DUO/Ingrado.
- **Niet-Sporters:** Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM.
- **Banen:** Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar. Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research.
- **Jongeren met een delict voor de rechter:** Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Bron: CBS - Jeugdmonitor.
- **Kinderen in uitkeringsgezin:** Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Bron: CBS - Jeugdmonitor.
- **Netto arbeidsparticipatie:** Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking). Bron: CBS - Arbeidsdeelname (gemeente).
- **Werkloze jongeren:** Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Bron: CBS - Jeugdmonitor.
- **Personen met een bijstandsuitkering:** Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen. Bron: CBS - Re-integratie.

- **Lopende re-integratievoorzieningen:** Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Bron: CBS - Re-integratie.
- **Jongeren met jeugdhulp:** In % van alle jongeren met jeugdhulp tot 18 jaar. Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en voor zover deze in natura is geleverd door de zorgaanbieder (dus exclusief PGB). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura.
- **Jongeren met jeugdbescherming:** Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'. Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura.
- **Jongeren met jeugdreclassering:** Beschrijving ontbreekt op waarstaatjegemeente.nl. Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura.
- **Cliënten met een maatwerkarrangement WMO:** Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten. Bron: CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo.

7. Volksgezondheid en Milieu

- **Omvang huishoudelijk restafval:** Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval. Bron: CBS - Huishoudelijk afval.
- **Hernieuwbare elektriciteit:** Beschrijving ontbreekt op waarstaatjegemeente.nl. Bron: berekening.

8. Vhrosv (volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing)

- **Gemiddelde WOZ waarde:** De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt. Bron: CBS - Waarde onroerende zaken.
- **Nieuw gebouwde woningen:** Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties. Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research.
- **Demografische druk:** Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar. Bron: CBS - Bevolking naar leeftijd en geslacht.
- **Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden:** Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting. Bron COELO - Atlas lokale lasten.
- **Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden:** Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting. Bron COELO - Atlas lokale lasten.